

รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ครั้งที่ 19 / ๒๕๕๐

วันพุธที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๓ - ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๕๐ นาฬิกา

ประธาน : เมื่อกรรมาธิการมาครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุม
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑ เลขานุการได้รับแจ้งจากกรมประชาสัมพันธ์ว่ารัฐมนตรีประจำสำนัก

นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้กรมประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดสดเสียงการประชุมนิติบัญญัติ
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ประชาชนได้รับฟังการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญอย่างทั่วถึง
ตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการ โดยกรมประชาสัมพันธ์แจ้งว่า จะดำเนินการ
ถ่ายทอดตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไปจนจบการพิจารณา

นั่นก็หมายความว่า จะเริ่มถ่ายทอดทางด้านวิทยุของกรมประชาสัมพันธ์
ตั้งแต่วันพรุ่งนี้ อันนี้ก็เป็นการเสริมการถ่ายทอดสดเสียงของวิทยุของสภาผู้แทนราษฎร
ที่ได้ดำเนินการถ่ายทอดสดมาตั้งแต่วันที่ในสัปดาห์ที่แล้วนะครับ การให้ถ่ายทอดเสียง
แล้วรวมทั้งการอนุญาตให้สื่อเข้ามานั่งรับฟังการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการยืนยันเจตนารมณ์ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะของ
คณะกรรมการที่จะเปิดโอกาสให้คนข้างนอกและประชาชนที่สนใจได้มีโอกาสติดตาม
รายละเอียดของการพิจารณา เพื่อให้เกิดความเด่นชัดในความแจ้งชัดว่าที่มาที่ไปหรือ
เหตุผลไม่ว่าจะเป็นเหตุผลสนับสนุนหรือเหตุผลคัดค้านของแต่ละท่านกรรมาธิการ
หรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่มิได้ห่วงและมิได้เป็นความลับ เพราะว่ากระบวนการ
การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนั้นเป็นกระบวนการที่เราต้องการให้ได้ทราบถึง
กันถึงสาระของการพิจารณา

๒ ที่ประธานจะแจ้งให้ทราบก็คือ ระยะเวลาการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ
สำหรับคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญนั้น ในขณะนี้ได้มีการทบทวนได้มีการ
พิจารณาร่างเบื้องต้น โดยคำนึงถึงค่าแปรปฏิบัติของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอีก ๖๖
ท่านที่ไม่ได้นั่งอยู่ ณ ที่นี้ และรวมทั้งข้อเสนอแก้ไขของกรรมาธิการเองปัจจุบันนี้ก็
ทำงานไปเกินครึ่งแล้ว และมีเวลาเหลืออีก ๘ วัน หลังจากวันที่ ๒๗ มิถุนายน
ก็จะได้เปิดโอกาสให้ผู้แปรปฏิบัติคือท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่มีข้อข้องใจและ
ต้องการแปรปฏิบัติได้มาพบกับคณะกรรมการ เพื่อพูดคุยกันในเรื่องของการแปรปฏิบัติ

มันมีความจำเป็นครับที่จะต้องอ้างประเด็นนี้อีกอย่างหนึ่งว่า ทุก ๆ วันที่เราได้มีการพิจารณาไป ถึงแม้จะมีข้อยุติหรือมีมติในประเด็นใดก็ตามไม่ได้ถือว่าข้อยุติหรือประเด็นนั้นเป็นข้อยุติหรือเป็นข้อสรุปที่เด็ดขาดในขั้นสุดท้าย กระบวนการพิจารณาจะต้องผ่านการแปรญัตติอีก ร่างสุดท้ายที่จะผ่านคณะกรรมการธิการที่จะเสนอให้สภาร่างรัฐธรรมนูญนั้น จะเสร็จสิ้นก่อนวันที่ ๑๐ สิงหาคม และเมื่อนำเข้าเสนอสภาร่างรัฐธรรมนูญในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ก็สุดแล้วแต่สภาร่างรัฐธรรมนูญจะใช้เวลากี่วัน อาจจะเป็น ๒ วัน หรือ ๓ วัน เพราะฉะนั้นในวันประมาณวันที่ ๑๒ สิงหาคม นั้น ถ้าเพื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญผ่านร่างฉบับนั้น คือมีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อแปรญัตติหรือไม่ก็แล้วแต่ ร่างฉบับนั้นก็จะเป็นร่างที่จะเสนอสภาหรือรัฐสภา เพื่อให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบต่อไป เพราะฉะนั้นท่านใดก็ตามที่ติดตามข่าว เรื่องนี้หรือติดตามฟังการประชุมถ้อยแถลงนั้นขอได้ตระหนักอยู่เสมอเสมอครับว่า บางครั้งบางคราวประชาชนจะบอกว่า คณะกรรมาธิการมีมติอย่างนั้นหรือคณะกรรมการมีข้อยุติอย่างนี้ หรือรับถ้อยคำนั้นรับถ้อยคำนี้ อันนั้นเป็นการรับถ้อยคำและเป็นข้อยุติและเป็นข้อมติในระดับคณะกรรมการเท่านั้น ซึ่งจะต้องผ่านขั้นตอนของการแปรญัตติเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง เพราะฉะนั้นอย่าได้หลงลืมไปว่าสิ่งที่เราพูดกันทุกวันที่ผ่านมาในระยะ ๘-๙ วันที่ผ่านมา หรือที่จะพูดกันอีกใน ๘-๘ วันที่ผ่านมานั้น อันนั้นไม่ใช่ร่างสุดท้าย แต่ก็มีทางเป็นไปได้ว่าอันนั้นจะเป็นร่างที่เป็นรากฐานของการนำไปสู่ร่างสุดท้าย

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม ไม่มีครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญการ ประชุมคราวที่แล้ว
พิจารณาหมวด ๖ รัฐสภา จบส่วนที่ ๓ วุฒิสภา และได้พิจารณาต่อในส่วนที่ ๔ คือเรื่องทางคณะกรรมการเลือกตั้ง ถึงมาตรา ๑๔๘ นะครับ เมื่อคำวานนี้ที่ได้มีการพิจารณา มาตรา ๑๔๗ และ มาตรา ๑๔๘ ในมาตรา ๑๔๗ นั้น ในสาระประเด็นสำคัญนั้นไม่มีที่ท้านผู้ใดคิดใจ แต่อาจจะมีการเปลี่ยนถ้อยคำบางถ้อยคำในบรรทัดแรกของ มาตรา ๑๔๗ สำหรับมาตรา ๑๔๘ นั้น สาระและประเด็นสำคัญส่วนใหญ่ได้มีการวิจารณ์ ได้มีการตั้งข้อสังเกตเรียบร้อยแล้ว แล้วก็ไม่ค่อยจะมีปัญหาออกจากในการพิจารณา (๔) ซึ่งได้มอบหมายให้ทางฝ่ายเลขานุการไปจัดทำร่างใหม่ขึ้นมามีอีกครั้งหนึ่ง เพราะฉะนั้นเข้าวันนั้นผมอยากจะขอเริ่มต้นด้วยมาตรา ๑๔๗ และ มาตรา ๑๔๘ ตามข้อเสนอมใหม่ ของฝ่ายเลขานุการ โดยอยู่บนพื้นฐานของการตั้งข้อสังเกตของท่านกรรมาธิการทั้งหลาย รวมทั้งการแปรญัตติครับ

มีผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาธิปไตยทั่วประเทศ

คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน กบ. อพช. องค์กรชาวบ้านและ

ต่อประชาชนส่วนใหญ่คณะรัฐมนตรีอาจจัดให้มีการลงประชามติ หรือเมื่อมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน เข้าชื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี วิธีการลงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการลงประชามติ ซึ่งการลงประชามตินี้รวมไปถึงร่างพระราชบัญญัติสำคัญ ๆ อีกด้วย สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในหมวด ๑๒ มาตรา ๓๑๗ (๑) ควรเพิ่มเติมให้ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจะให้มีการลงประชามติว่าสมควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับหรือไม่ โดยร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ดังกล่าวต้องร่างโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ทั้งนี้เราหวังว่า คณะกรรมาธิการจะพิจารณาข้อเสนอดังกล่าวโดยมีจุดยึดมั่นบนพื้นฐานผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและประเทศชาติเป็นที่ตั้ง เราขอสนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญที่ ท่านกำลังพิจารณาอยู่นี้ด้วยความเชื่อมั่นตลอดไป ขอแสดงความนับถือ องค์การพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาธิปไตยทั่วประเทศ

ประชาชน : ผมขอกลับไปมาตรา ๑๔๗ และ มาตรา ๑๔๘ ทางฝ่ายเลขานุการได้เตรียมถ้อยคำใหม่แล้ว เชิญฝ่ายเลขานุการครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ผม บวรศักดิ์ ในฐานะเลขานุการ หลังจากฟังการเสนอแนะของท่านกรรมาธิการเมื่อวานนี้แล้ว ฝ่ายเลขานุการก็พากลับไปปรับปรุงร่าง ขออนุญาตเติมคำว่า จัด หรือ จัดให้มี ลงไปท้ายคำว่า ดำเนินการ อ่านแล้วข้อความจะเป็นอย่างนี้ครับ

คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยนำเอาแนวความคิดของท่านกรรมาธิการหลายท่าน ท่านกรรมาธิการสามารถ ท่านกรรมาธิการ ประตั้ง และหลาย ๆ ท่านมา

ประชาชน : ถ้อยคำนี้จะตอบสนองข้อสังเกตที่ท่านกรรมาธิการบางท่านได้ตั้งขึ้นมาใหม่ครับว่า หน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาตินั้นเป็นหน้าที่ของการควบคุมกำกับดูแล ส่วนการจัดหรือจัดการเลือกตั้งนั้นก็คงจะเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชาที่จะให้หน่วยงานราชการปัจจุบัน และหน่วยองค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้งนั้นสามารถจัดตั้งได้ขึ้นมาให้เป็นผู้ดำเนินการ มีท่านผู้ใดขัดข้องในถ้อยคำใหม่ใหม่ครับ ถ้า เพื่อไม่มีก็ถือว่าผ่านไปได้นะครับ มาตรา ๑๔๗ โดยเติมคำว่า และดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สำหรับ

สมาชิกวุฒิสภานั้นเราก็ตัดไปแล้วทั้งในวาระหนึ่งและวาระสอง ขอเป็นมาตรา ๑๔๘

เลขานุการ : ท่านประธานครับ มาตรา ๑๔๘ นั้น ท่านกรรมาธิการได้มีข้อสังเกตกันหลากหลาย แล้วบางส่วนฝ่ายเลขานำไปพร้อมกับบทเฉพาะกาลซึ่งอยู่ในหมวดท้ายสุดนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ว่าใน (๕) นั้น ขออนุญาตเพิ่มเติมถ้อยคำครับใส่คำว่า หรือนับคะแนนใหม่ ลงไปท้ายคำว่า การเลือกตั้งใหม่ อ่านแล้วจะได้ถ้อยคำข้อความดังต่อไปนี้ครับ

(๕) สิ่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใด หน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ประธาน : ท่านกรรมาธิการท่านใดมีข้อคิดใจในถ้อยคำใหม่ใหม่ครับ
เชิญคุณประจักษ์ครับ

นายประจักษ์ ทองมี : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม ประจักษ์ ทองมี ในฐานะกรรมาธิการ เมื่อวานผมเสนอไปแล้วว่า ควรจะระบุถ้อยคำลงไปว่า เมื่อมีหลักฐานชัดเจนทำให้เชื่อหรือเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตยุติธรรม แต่การแกก๊วยไม่มีการแกก๊วย ถ้าจะพูดไปมันก็จะเสียเวลา แต่ขอบันทึกไว้ในรายงานและผมจะสงวนว่า กรณีที่ใช้ถ้อยคำว่ามีหลักฐานชัดเจนนั้น เนื่องจากว่า เพราะการเลือกตั้งมีสิทธิและมีอำนาจที่จะบังคับศาลให้การเลือกตั้งนั้นหยุดมีสิทธิมีอำนาจหน้าที่ในการที่จะสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ มีสิทธิและมีอำนาจหน้าที่ในการที่จะให้นับคะแนนใหม่ เพราะฉะนั้นทำให้การเลือกตั้งครั้งนั้น ๆ มันหยุดไปโดยสิ้นเชิง ผู้ที่ได้รับความเสียหายก็คือผู้ที่ถูกมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ อาจจะไปที่สิทธิทางศาลก็ได้ แต่ว่าอาจจะใช้สิทธิทางศาลหรืออุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเราจะเขียนกันต่อไป มันก็จะเกิดปัญหาความล่าช้า เพราะฉะนั้นถ้าทางฝ่ายเลขานำยังไม่บรรจุถ้อยคำอันนี้ผมก็ขอสงวนถ้อยคำไว้ว่า เมื่อมีหลักฐานปรากฏชัดเจนว่า การเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ผมก็ขอสงวนไว้ครับ

ประธาน : เรื่องนี้อาจารย์คณิตมีอะไรจะชี้แจงเพิ่มเติมไหมครับ
ไม่มี เชิญคุณประวิทย์ครับ

นายประวิทย์ เจริญรัตน์ : ท่านประธานครับ มาตรา ๑๔๘ (๕) ที่ท่านเลขานำได้แกก๊วยโดยเพิ่มเติมคำว่า หรือนับคะแนนใหม่ไปในช่วงหลังการเลือกตั้งใหม่ ผมอยากปรึกษาว่า ข้อความอันนี้น่าจะอยู่ก่อนการเลือกตั้งใหม่ดีกว่านะครับ เพราะว่า การเลือกตั้งใหม่การสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้นน่าจะมาที่หลังการให้นับคะแนนใหม่ ไม่ทราบว่าจะเหมาะสมกว่าหรือเปล่าครับ ท่านเลขานำครับ

เลขานุการ : ได้ครับ

ประธาน : เชิญคุณคณินครับ

นายคณิน บุญสุวรรณ : ท่านประธานครับ ใน (๘) เช่นเดียวกันเมื่อทางฝ่ายเลขานุการได้กรุณาเสนอให้เพิ่มเติมคำว่า หรือนับคะแนนใหม่ ขึ้นมานั้นะครับ ผมสงสัยว่าในทางปฏิบัติที่เราได้กำหนดไว้ให้การนับคะแนนนั้นเอาไปนับรวมกันที่อำเภอซึ่งได้กำหนดเป็นหลักการไว้แล้วนั้นะครับ เพราะฉะนั้นการนับคะแนนใหม่ในแต่ละหน่วยเลือกตั้งก็คงจะไม่มีปรากฏขึ้น ไม่ทราบว่าจะผลในทางปฏิบัติจะเป็นอย่างไร ถ้าเราบรรลุถึงคำว่า นับคะแนนใหม่ลงไป เพราะการนับคะแนนใหม่นี้คงจะต้องเป็นไปตามระบบเก่า ซึ่งนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง แต่ในเมื่อเรากำหนดให้ไปนับคะแนนที่อำเภอแล้วไปเทกองรวมกันแล้วแล้วกัน เพราะฉะนั้นการนับคะแนนใหม่ในแต่ละหน่วยคงจะเป็นไปไม่ได้

นายบัวพรม ชีวภัลยาณพันธ์ : ท่านประธานครับ อันนี้ผมได้สงวนคำแปรญัตติไว้แล้ว ซึ่งอันนี้ก็จะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติยากเหลือเกินถ้าไปเจอบัตรปลอมเข้าที่อำเภอแล้วไม่รู้ว่ามีมาจากหน่วยไหน เพราะจะไปสั่งเขาไม่ได้ครับ อันนี้ละครับท่านประธาน ขอขอบคุณครับ

นางพิณทิพย์ ลีลาภรณ์ : เรียนท่านประธานค่ะ ตามที่ดิฉันได้ตั้งข้อสังเกตคำว่า หลักฐานอันควรเชื่อไว้ รู้สึกว่ายังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขในจุดนี้ จริง ๆ แล้วดิฉันมองว่าจุดนี้เป็นจุดหลักการสำคัญในการที่จะพิจารณา การที่จะให้คำว่า หลักฐานอันควรเชื่อ เพื่อตัดสินให้มีการเลือกตั้งใหม่ ดิฉันมองว่ามันค่อนข้างจะเป็นการให้อำนาจกับคณะกรรมการเลือกตั้งมากเกินไป จึงคิดว่าจริง ๆ แล้วการให้อำนาจเป็นสิ่งที่ดีควรมีที่เราต้องให้ไป เพื่อให้บรรลุถึงหน้าที่ แต่ด้านหนึ่งก็ต้องมีหลักการที่ว่าต้องมีหลักเกณฑ์กำกับควบคุมการใช้อำนาจไว้ด้วย มิใช่ปล่อยให้การใช้อำนาจเกิดขึ้นตามอำเภอใจ จุดนี้ดิฉันถึงขอสงวนไว้ คือเสนอว่า น่าจะแก้ไขเป็นหลักฐานแน่ชัดนะค่ะ

ศาสตราจารย์คณิต ฒ นคร : ตอนแรกว่าจะไม่พูดแล้วครับ แต่ว่าผมเรียนอย่างนั้นะครับว่า เรื่องของการพิจารณาว่าสมควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ มันมี ๓ ดักรี ดักรีแรกคือ เรื่องของการมีมูลอันก็เบาที่สุดนะครับ อันที่ ๒ ก็มีหลักฐานอันควรเชื่อได้หรือว่า บางครั้งกฎหมายเขียนว่ามีเหตุอันควรเชื่อ อันนี้ก็หมายถึงว่ามันดีกรีมันสูงขึ้นมา ดักรีสุดท้ายนั้น ก็ใช้สำหรับการลงโทษคือ เป็นดักรีที่ปราศจากสงสัยครับ เพราะฉะนั้นการพิจารณาในแง่ของการดำเนินการในด้านการเลือกตั้งนี้ผมคิดว่าคงจะไม่ถึงดักรีที่ปราศจากสงสัยในการลงโทษคน ความจริงในเวลานี้ก็น่าจะใช้ได้นะครับ เรื่องจริงมีหลักฐานควรเชื่ออันนี้ก็ เป็นเรื่องที่มีภาวะวิสัยตามสมควรแล้ว ขอขอบคุณครับ

นางพิณฑิพย์ สีลาภรณ์ : กราบเรียนท่านประธานค่ะ คืออยากสมมุติตัวอย่างนะคะ เมื่อวานท่านอาจารย์ลิขิตก็ได้ยกตัวอย่างไว้ สมมุติว่าในเขต ก อย่างนี้นาย ก ชนะคะแนนไป ๑,๕๐๐ คะแนน ชนะนาย ข ไปใช้ใหม่คะ และพบหลักฐานอันควรเชื่อว่า หัวคะแนนนาย ก โกงคะแนนไปแค่ ๑๐๐ คะแนนอย่างนี้ อันนี้เป็นหลักฐานอันควรเชื่อที่สามารถจะสั่งการให้เลือกตั้งใหม่ได้ใช้ใหม่คะ

ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร : ผมคิดว่าการที่คณะกรรมการจะสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งใน (๔) นี้คะครับ ก็ควรจะต้องมีการตรวจสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในวรรคต่อไปที่จะเรียกเอกสารหลักฐานจากบุคคลหรือว่าขอให้มีการขอให้พนักงานสอบสวนพนักงานอัยการ หรือหน่วยงานอื่นดำเนินการเพื่อประโยชน์ คงจะไม่ได้สิ่งที่ทันทีทันใด ผมคิดว่าจะต้องมีการตรวจสอบตามสมควรแล้ว และก็เหตุผลเพียงพอในการที่จะสั่ง ขอบคุณครับ

นางพิณฑิพย์ สีลาภรณ์ : ขอเรียนถามอีกสักนิดหนึ่ง แต่ว่าก็มีอำนาจในการที่จะสั่งได้ใช้ใหม่คะ ถ้าเราเขียนว่าหลักฐานอันควรเชื่อตัวนี้ไว้

เลขาธิการ : ท่านประธานครับ อำนาจนี้อยู่ในรัฐธรรมนูญคะครับ ยังจะต้องมีกฎหมายคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอีก เพราะฉะนั้นการจะวินิจฉัยว่า บัตรเสีย เสีย บัตรเสีย โกงแล้วก็สั่งเลือกตั้งใหม่หมด หรือ ๑๐๐ บัตรโง่งแล้วสั่งเลือกตั้งใหม่หมด ผมเข้าใจว่าคงเป็นภาระของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐสภาจะต้องเป็นคนกำหนดรายละเอียดคะครับ แต่ว่าเรียนตรงนี้คำว่า หลักฐานอันควรเชื่อได้ในคะครับ เป็นคำในกฎหมายวิพิจารณาความแพ่งซึ่งหมายความว่า จะต้องมีการพิสูจน์กันไม่ใช่อยู่เฉย ๆ แล้วไปสั่ง ถ้าอย่างนั้นละใช้คำว่า เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อ แค่นี้พอ หรือมีมูลว่า นั้นเป็นตึกหรืออันสุดของการบัญญัติกฎหมายที่ให้ดุลยพินิจโดยไม่ต้องมีหลักฐาน ตึกก็ยกขึ้นมาอีกอันหนึ่งก็คือ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ซึ่งหมายความว่า จะต้องมีการไต่สวนสอบสวนอะไรกันพอสมควรแล้วปรากฏหลักฐานในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นฐานของการใช้อำนาจ กับอีกอันหนึ่งครับ คือเมื่อมีหลักฐานชัด เจนหรือปราศจากข้อสงสัย ซึ่งอันนี้ชัด เจนแปลว่าถูกต้องแน่นอนหรือปราศจากข้อสงสัยก็คือว่า บิชอนดรี เทนเน บิลเคิร์ก ถ้าอย่างนั้นและเป็นหลักที่ใช้ในการพิจารณาถึงโทษคนในคดีอาญาเท่านั้นคะครับ ถ้าเอาหลักนั้นมาใช้ในคณะกรรมการการเลือกตั้งนี้ผมเกรงว่าอำนาจนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่มีโอกาสได้ใช้เลย เพราะฉะนั้นก็ขอกราบเรียนว่า รายละเอียด ๑๐๐ ใบ หรือ ๑,๐๐๐ ใบ อะไรนั้นคะครับ ขอให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งตอนนี้คณะกรรมการวิชาการกำลังทำรายละเอียดอยู่ครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์วิสุทธิศรีครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โภชิตแทน : กราบเรียนท่านประธาน เมื่อได้ฟังการอภิปรายมาตั้งแต่เมื่อคืนจนถึงวันนี้ผมเกิดคำถามขึ้นมา คำถามก็คือว่า ใน (๔) นี้หลักฐานอันควรเชื่อถือได้ คือจะเชื่อถือชัดเจนหรือไม่ชัดเจนอะไรก็แล้วแต่ผมไม่ติดใจตรงนั้น เพราะว่าถ้าสมมุติว่ามีบัตรใบหนึ่งเป็นบัตรที่เชื่อถือได้ว่าทุจริตแน่นอน มันจะนำไปสู่การสั่งอย่างที่กำลังกล่าวถึงว่าให้เลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนใหม่หรือเปล่า ผมก็เลยเกิดความคิดขึ้นมาว่ามันจะเป็นการสมควรหรือเปล่านั้นจะตั้งเป็นเกณฑ์เพิ่มเติมว่า การไม่ทุจริตและเที่ยงธรรมนั้น อาจมีผลกระทบต่อผลของการเลือกตั้ง มันเป็นเกณฑ์อีกอันหนึ่งเพราะว่าอย่างนั้นมันอาจจะ เป็นเหตุให้ต้องไปสั่งอะไรต่อมิอะไรซึ่งเยอะแยะเลย

ประธาน : มีอีกประเด็นหนึ่งที่อยากจะขอ เรือนนะครับ คือประเด็นที่ คุณคิดนั้งไว้ยังไม่ได้มีการตอบ เชิญอาจารย์สุจิตครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ : ผมอยากจะขออภิปรายสั้น ๆ ใน ๒ ประเด็นที่มีการตั้งคำถามขึ้นมาคือในประเด็นแรก ในเรื่องเกี่ยวกับการนับคะแนนใหม่ ในหน่วยเลือกตั้งนะครับ ผมเองก็เห็นด้วยว่าในหลักการเราได้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงในการนับคะแนนที่ ๆ เดียวในเขตเลือกตั้งนั้น แต่ผมเองก็ยังมีความรู้สึกว่าการเขียนไว้แบบนี้ก็น่าจะยังคงใช้ได้อยู่ เพราะเนื่องจากว่าเรายังไม่ได้มีการกำหนดวิธีการนับคะแนนว่าเมื่อเอาคะแนนมารวมกันนับที่เขตเลือกตั้งที่ ๆ เลือกตั้งเพียงที่เดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่ง ๆ นั้น จะนับกันอย่างไร จะนับแบบรวมกันแบบไหนอย่างไรนั้นยังคงไม่มีข้อยุติ เพราะว่า คงจะยังไปอยู่ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ดังนั้นถ้าคงไว้อย่างนี้ผมว่ายังคงใช้ได้ เพราะว่า ถ้าสมมุติว่าการนับคะแนนรวมกันนั้น ยังสามารถดูได้ว่าหน่วยเลือกตั้งนั้นคะแนนเป็นอย่างไรก็สามารถชี้ข้อความใน (๔) ได้ แต่ถ้าสมมุติว่ามันชี้ไม่ได้และจำเป็นต้องเป็นการนับรวมกันทุกหน่วยมันก็จะยังคงมีข้อความที่อ่อนุโลมได้ คือหมายความว่า การสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่ในทุกหน่วยเลือกตั้งมันก็บังคับอยู่ตรงนั้น ด้วยเหตุนี้เองผมคิดว่าเขียนไว้แบบนี้มันก็ลือคไว้ทั้ง ๒ ทางไม่น่าจะมีปัญหา ส่วนในกรณีของหลักฐานอันควรเชื่อถือได้ว่ามีความหมายลึกซึ้งแค่ไหนอย่างไร ผมเกรงว่าถ้าเขียนไว้ใน (๔) นี้มันจะเขียนลำบาก ดังนั้นเป็นไปไม่ได้หรือไม่ผมยังเห็นคล้อยตามทางฝ่ายเลขานุการว่า คงต้องไปเขียนบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ตรงนั้นจะต้องมีกระบวนการต่าง ๆ มากมายพอสมควรที่จะระบุไว้ว่าที่คณะกรรมการเลือกตั้งจะสั่งการลงไปให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้น มันจะต้องมีองค์ประกอบในรายละเอียดอย่างไรได้บ้าง ตรงนั้นคงต้องมีการเขียนให้ละเอียดมากขึ้น ผมคิดว่าถ้าคงไว้แบบนี้ก็คงจะใช้ได้ผมมีความเป็นอย่างนี้

สร.พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฯ

รจนา ๑/๙

ท่านประธานครับ

- ๒/๑

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ : ท่านประธานที่เคารพ ผมคิดว่า มาตรา ๑๔๘ (๔) คงจะ
ทำความเข้าใจกันให้ชัดเจน และให้สอดคล้องกับประเด็นที่เราเพิ่มเติมไปที่ผ่านมานั้น
ที่เดียว ในกรณีนั้นคณะที่เดียวเหตุผลของการเพิ่มบทบัญญัตินั้นเข้าไป มิใช่ว่าเอาแต่ละหน่วย
ที่เดียวกันโดยไม่ได้อบรมและนับ อันนั้นเป็นจุดช่องว่างอีกอันหนึ่งซึ่งเราคงจะต้องพูดกัน
ในคราวต่อไป จุดประสงค์ที่แท้จริงของการที่เรียกร้องให้มีการนับคะแนนที่เดียวกัน ความหมายก็คือเอาคะแนนทุกหน่วย
มารวมกันคละกันก่อนและก็นับ เพื่อให้การ เช็คะแนนของผู้สมัครแต่ละหน่วยที่ใช้เงิน
ใช้ทองลงไปได้ เช็ชยาก ถ้าสมมุติว่าจุดประสงค์จริง ๆ ในบทบัญญัติการนับคะแนนที่เดียวกัน
เป็นไปตามที่กระผมกราบเรียนมา คือเอาคะแนนมาคละและนับ มาตรา ๑๔๘ (๔)
เราคงจะต้องพูดกันให้ชัดเจน เพราะว่าถ้าคละรวมกันแล้วเขียนอย่างนี้ก็คงลำบาก

ศาสตราจารย์บรรพตศักดิ์ อูวรรณ : ท่านประธานครับ เมื่อเกิดปัญหาอย่างที่กราบเรียน
แล้วว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจะต้องกำหนดระบบการ
นับคะแนน เพราะฉะนั้นจะขออนุญาตท่านกรรมาธิการสามารถรับไปใช้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยบทเฉพาะกาลได้ไหมครับ เพื่อให้มีการ ใ้ตรงกันโดยคณะกรรมการวิชาการรอบคอบอีกชั้นหนึ่ง
แล้ว เพื่อให้การดำเนินการประชุมเร็วยิ่งขึ้น เพราะว่ามันจะต้องมีอำนาจอื่นอีกหลายอย่าง
คณะกรรมการการเลือกตั้งคงไม่ได้มีอำนาจแค่ ๔ - ๕ อย่างนี้เท่านั้น

นายประชุม ทองมี : ท่านประธานที่เคารพ ผมก็มีข้อสงสัยอยู่มาก ข้อสงสัยในเรื่อง
นับคะแนนผมคงจะไม่มีข้อสงสัยมาก ข้อสงสัยคือในเรื่องที่เมื่อมีหลักฐาน เจตนา
รณของการเขียนให้มีคณะกรรมการเลือกตั้งมีเจตนา
รณเสมือนให้ เป็นอำนาจศาลเบื้องต้น เป็นการสั่งข้อยุติทุกอย่าง เหมือนกับ
ให้ อำนาจศาลเบื้องต้น ถ้าไปให้ อำนาจศาลเบื้องต้นแล้วมันน่าจะ
มีหลักฐานชัดเจน เพราะฉะนั้นกรณีที่จะไปเขียนไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
นั้นก็จะต้องเขียนไปตาม ข้อความอย่างนี้จะเขียนนอกเหนือหรือเขียนเลยไปกว่านี้ไม่ได้ การกำหนดเขียน
เดินตามทางนี้ความเห็นผมจะครับ

พลตำรวจเอก สุวิศักดิ์ อรมวิวัฒน์ : ผมคิดว่าข้อสังเกตของคณะกรรมการ
ประวิทย์ เป็นสิ่งที่น่าพิจารณา การที่จะกลับไปว่าให้ไปพิจารณาในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนั้น เช่น
อย่างสมมุติว่าถ้ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญไปบัญญัติให้รู้ว่าบัตรมาจากหน่วยไหนได้แล้วก็ไม่มี
ประโยชน์อะไรที่จะไปนับที่อำเภอ เนื่องจากมันก็รู้กันว่าคือเหตุที่เราไปนั่งอำเภอก็เพื่อไม่ต้อง
การให้รู้ว่าในหน่วยไหนลงคะแนนกันอย่างไร แต่ถ้าหากว่ามันไม่มีทางอื่นแล้วเรา
จะไปกำหนดเป็นวันหนึ่งนี้เบอร์หรือว่าให้ไว้ที่อะไรให้รู้ว่าบัตรอันไหนมาจากหน่วยไหน มันถึงจะ
ไปนับคะแนนใหม่ได้ ให้รู้ว่าคะแนนไหนมันคิดที่ไหน ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้วไปนั่งอำเภอ
ก็ไม่มีประโยชน์ในการที่จะไปนับคะแนน เพราะฉะนั้นข้อสังเกตของกรรมาธิการ
ประวิทย์ผมคิดว่าน่าจะพิจารณาว่านั่นเป็นผลอยู่แล้วว่ามันไม่สามารถจะเกิด
ผลในทางปฏิบัติได้จริง ควรจะพิจารณาจุดนี้ให้รอบคอบเสียก่อน

ประธาน : อย่างที่ผมได้เรียนตั้งแต่เมื่อคืนแล้วว่า (๔) ได้มีการพูดกัน ได้มีการอภิปรายกันมาช้านาน แล้วท่านใดก็ตามที่ไม่เห็นชอบด้วยกับถ้อยคำใหม่ที่ทั้งฝ่ายเลขานุการเสนอก็อาจจะสงวนความเห็นไว้ได้ แต่ที่ผมได้ปล่อยให้มีการอภิปรายเพิ่มเติมในวันนี้ก็บังเอิญสืบเนื่องจากประเด็นที่คุณคณิตตั้งขึ้นมาซึ่งเป็นประเด็นใหม่ แต่หลังจากพักหนึ่งแล้วผมจะต้องถามความเห็นของคณะกรรมการธิการทางฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงแล้วว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ควรจะไปเขียนไว้ในกฎหมายลูก อยากรขอให้คำนึงถึงข้อนี้ด้วย

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพ พ.น (๔) เนื่องจากเราได้กำหนดว่าให้มีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ ในกรณีจะสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ก็คือการเลือกตั้งนั้นเป็นไปด้วยความไม่สุจริตและไม่เที่ยงธรรม ขณะเดียวกันมันก็อาจจะเกิดความไม่สุจริตและไม่เที่ยงธรรมในการนับคะแนนได้เช่นเดียวกัน แต่เพียงอย่างเดียวเรื่องไปว่าตอนนี้เรารวบรวมคะแนนในที่ว่าการอำเภอ ผมยังคิดว่าถ้าเราปรับรับถ้อยคำสักเล็กน้อยก็อาจจะทำได้และบัญญัติไว้ตรงนี้ ผมอยากจะเรียนเสนอถ้อยคำดังนี้ (๔) สั่งให้มีการนับคะแนนหรือเลือกตั้งใหม่เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการนับคะแนนจุดใดหรือการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ก็ถ้าใช้ถ้อยคำอย่างนี้ไม่ว่าเราจะเอามานับคะแนนตรงจุดไหน ถ้าเกิดการทุจริตตรงการนับคะแนน คณะกรรมการการเลือกตั้งก็พออำนาจที่จะสั่งให้มีการนับคะแนนตรงจุดนั้นใหม่ได้ แต่ถ้าหากกรณีมีการทุจริตในเรื่องของ การเลือกตั้งซึ่งอาจจะเกิดที่หน่วยเลือกตั้ง กรรมการก็สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยนั้นได้ ผมอยากจะทำให้ทั้งคู่มั่นจะไปด้วยกัน เพื่อให้มันครอบคลุมถึงประเด็นที่จะเกิดความไม่สุจริตเที่ยงธรรมในการเลือกตั้ง

นางพินทิพย์ สิลการณีย์ : กราบเรียนท่านประธาน คือในความคิดเห็น ดิฉันก็ยังยืนยันว่าจริง ๆ แล้วหลักฐานอันควรเชื่อนี้มันน่าจะเป็นหลักการสำคัญที่ต้องบัญญัติอยู่ในรัฐธรรมนูญ เพราะว่า คำว่า อันควรเชื่อ จริง ๆ แล้วมันอาจจะไม่บัญญัติก็ได้ เพราะถ้าเกิดว่ากรรมการเลือกตั้งไม่เชื่อ เขาก็ยังไม่ทำอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นตัวนี้เป็นไปได้ไหมคะว่าให้มีหลักฐานที่แน่ชัดเพื่อที่กฎหมายลูกมันจะได้ถือตัวนี้ไว้

ประธาน : ผมขอเสนอว่าให้ใช้ถ้อยคำที่ทางฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอมาเมื่อเช้านี้

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ : ฝ่ายเลขฯ เปลี่ยนใจสักครู่นี้ที่ท่านกรรมการธิการคณิตและท่านกรรมการประวิทย์ทิวัง และฝ่ายเลขฯ ของท่านกรรมการสามารถว่าเพื่อที่ครอบคลุมขึ้นขอรับเอาเรื่องการนับคะแนนใหม่ไปใส่ไว้ในบทเฉพาะกาลได้หรือไม่ ข้อความก็จะอ่านเหมือนกัน ข้อความก็จะอ่านเหมือนเดิม สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่ง ซึ่งไม่ได้หมายความว่า การนับคะแนนใหม่จะทำได้ และเนื่องจากความยังไม่แน่ชัดว่าจะต้องทะเลาะกันหรือไม่ หรืออาจจะมีการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือนับคะแนนได้ถ้าการนำหีบมานั้นยังไม่มาถึงที่ว่า การอำเภอ รายละเอียดพวกนี้ควรจะได้พิจารณากันในชั้นกรรมาธิการวิชาการของท่านศาสตราจารย์กรมล

ให้รอบคอบ แล้วใส่แน็ครับ ฝ่ายเลขฯ จะไม่ลืม แต่การเขียนอย่างเมื่อสักครู่นี้ที่บอกว่าเป็นคณะแน็คใหม่ ๗ จุดใด คือคำมั่นไม่เข้าคำในกฎหมาย มันก็จะทำให้ไขว้เขวไปได้ว่าจุดนี้คืออะไร เพราะฉะนั้นจะเป็นไปได้ไหมครับที่คงร่างเดิม (๔) แล้วก็ไปเขียนไว้ฉบับเฉพาะกาลโดยมีบันทึกการประชุมให้ชัดเจนว่า ต้องเขียน ไม่มีการลืมไม่มีการเบี่ยงกันเป็นอันขาด

นายสามารถ แก้วมีชัย : ไม่ชัดเจนครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นจบประเด็นนี้ ทางฝ่ายเลขานุการจะไปเขียนถ้อยคำในบทเฉพาะกาล โดยมีการปรึกษารวบรวมทั้งทางฝ่ายคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ คือคอกเตอร์คณะขอให้ทางฝ่ายเลขานุการได้รับเป็นข้อสังเกตด้วย ส่วนประเด็นอื่นที่ยังมีความสงสัยอยู่ผมจะหยุดการอภิปรายครับ มีข้อสังเกตผมข้อหนึ่งคือว่าการได้มาซึ่งบุคคลเป็นคณะกรรมการนี้เป็นกระบวนการที่ค่อนข้างจะละเอียดพิถีพิถันและมีการตรวจสอบเหมือนกัน ผมไม่คิดว่าคนที่จะมานั่งเป็นคณะกรรมการผู้นี้คงจะเป็นคนที่ทำงานโดยไร้ความรับผิดชอบ บางสิ่งบางอย่างเราจะต้องปล่อยอยู่ในวิจระณญาณของเขาบ้างเหมือนกัน แต่ข้อสังเกตที่ท่านกรรมาธิการตั้งมาก็คือเป็นข้อสังเกตที่ผมว่าปรากฏอยู่ในบันทึกจดหมายเหตุคดี หรือบันทึกอยู่ในรายงานการประชุมที่ดี ก็เป็นข้อที่นำคดี แต่ในขั้นนี้ผมอยากจะให้เสนอว่าถ้าเพื่อไม่ท้านผู้ใดเห็นขัดแย้งอย่างหนักแน่ก็ขอให้ใช้ถ้อยคำที่ทางฝ่ายเลขานุการเสนอมาก่อน ถ้าเพื่อท้านผู้ใดยังไม่เห็นด้วยหรือยังติดใจอยู่ก็สงวนไว้ครับ

นางพินทิพย์ สีลาภรณ์ : กราบเรียนท่านประธาน คือด้วยความเคารพ จริง ๆ แล้วดิฉันก็ยอมรับว่าหลักเกณฑ์การได้มาของคณะกรรมการเลือกตั้งก็คงจะได้คนที่ แต่การที่เราได้คนขึ้นมาแล้วมอบอำนาจให้แล้วเราก็ต้องมีหลักเกณฑ์ในการที่จะกำกับการใช้อำนาจไว้ด้วย ถ้าอย่างไรดิฉันก็ขอสงวนไว้แล้วกันค่ะ

นายประชุม ทองมี : ท่านประธานที่เคารพ ผมขอสงวนด้วยถ้อยคำที่ว่า เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ได้อย่างชัดเจน ขอบันทึกไว้ให้ชัดเจนของสงวนคำนี้ครับ

ประธาน : ใต้ครับ ผมอยากจะเรียนถามท่านกรรมาธิการ ว่าในถ้อยคำใหม่ที่ได้เสนอเมื่อเช้านี้ พร้อมทั้งข้อสังเกตที่รับไปว่าจะไปเขียนในบทเฉพาะกาลนั้น ท่านกรรมาธิการเห็นว่าถ้อยคำดังที่เสนอนั้นใช้ได้ รับได้ ในกรณีนั้นมาตรา ๑๔๘ ไม่มีประเด็นอื่นอีกแล้ว ถ้าเพื่อไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมได้มีมติรับถ้อยคำในมาตรา ๑๔๘ โดยมีการแก้ไข (๔) ดังที่ได้เสนอไปเมื่อเช้านี้

นายบัวพรม วีร์กัลยาพันธ์ : ท่านประธานครับยังเชิญผมได้รับเอกสารที่ท่านสมนึกเสนอมาน่า ไม่ทราบว่าท่านสมนึกติดใจไหมครับ เอกสารวันที่ ๑๘ เวลา ๑๐.๑๖ นาฬิกา

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเสนอถ้อยคำเพิ่มเติมในวรรคท้ายของมาตรา ๑๔๘ เพื่อให้ชัดเจนว่า ให้คณะบุคคลหรือองค์การเอกชนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย เหตุผลก็คือว่า ในอดีตที่ผ่านมาองค์การกลางที่ทำหน้าที่ดูแลการเลือกตั้ง

ให้สุจริตและเที่ยงธรรมนั้น แต่ไม่มีอำนาจหน้าที่จับกุมเมื่อพบการซื้อเสียงหรือการทุจริต การเพิ่มข้อความดังกล่าว จะทำให้ผู้ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการกลางเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย และทำให้การเลือกตั้งทำงานได้โดยมีประสิทธิภาพครับ

ประธาน : ประเด็นที่คุณสมนึกตั้งมาคือเป็นประเด็นที่น่าคิด เพราะว่าเท่าที่ได้มีการอภิปรายมาในอดีตก็รู้สึกว่ามันเป็นสิ่งจำเป็น แต่ผมจำได้เมื่อวานนี้ที่ท่านกรมาธิการท่านใดท่านหนึ่งจะเป็นคุณคณิตก็ไม่ทราบ ที่อธิบายว่าเนื่องจากมัน เป็นข้อความที่เขียนไม่เด่นชัดในรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นแทบจะเรียกว่าโดยอัตโนมัติก็จะเป็นพนักงานตามกฎหมายได้ทันที ส่วนสำหรับ เรื่ององค์กรกลางนั้น มันเป็นไปได้ไหมครับ สถานะขององค์กรกลางนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากรัฐธรรมนูญ แต่เกิดขึ้นจากเป็นมติคณะรัฐมนตรี เพราะฉะนั้นมันก็จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานในองค์กรกลางนั้นมีขีดจำกัด อันนี้ก็ เป็นข้อสังเกตที่ผมพูดขึ้นมาเลย ๆ ผมไม่ทราบว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร คุณคณิตจะกรุณาชี้แจงเพิ่มเติมได้ไหมครับ

ศาสตราจารย์คณิต ๗ นคร : ในส่วนของการเป็น เจ้าหน้าที่งานนั้นก็เป็นปัญหาอย่างที่ท่านอาจารย์บรรดาศักดิ์พูดเมื่อวานว่า ทางแนวของศาลฎีกาไม่ค่อยจะแน่นอน แต่ว่าถ้าเอกชนได้รับแต่งตั้งอย่างนี้ อย่างน้อยที่สุดที่ผมเขียนเมื่อวานว่าเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งการไปกระทำต่อเขาและโทษก็คือกันไม่ได้แตกต่างกันเลย ผมเรียนว่าถ้าเป็นข้อติดใจของท่านกรมาธิการสมนึกก็อาจจะ เอาข้อสังเกตนี้ไปบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบก็น่าจะดีให้ชัดเจน

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ การที่กำหนดว่าบุคคลใดจะเป็นเจ้าหน้าที่งานนั้น มันจะมีผลที่ตามมา ๒ ประการด้วยกันหลัก ๆ ประการแรกคือเขาได้รับความคุ้มครอง ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของการที่จะถูกฆ่า ถ้าเป็นการฆ่าเจ้าหน้าที่งานหรือผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่งาน โทษหนักกว่าฆ่าบุคคลธรรมดา แต่ขณะเดียวกันความผิดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่งานบางประเภทอย่างเช่น ดูหมิ่นเจ้าหน้าที่งานก็จะผิดถึงเฉพาะคนที่ เป็นเจ้าหน้าที่งานจริง ๆ ไม่ได้ผิดถึงการดูหมิ่นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่งาน การเป็นเจ้าหน้าที่งานนั้นนอกจากได้รับความคุ้มครองแล้วก็มีบทลงโทษเขาให้หนักขึ้น เจ้าหน้าที่งานที่ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เขาผิดกฎหมายซึ่งมีโทษหนัก ซึ่งถ้าเขาไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่งานเขาอาจจะทำอะไรได้หลาย ๆ อย่างโดยไม่ผิดกฎหมายเลย แต่เมื่อไรก็ตามที่เป็นเจ้าหน้าที่งานแล้ว บทกฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการมันจะเข้ามา ตรงนี้ก็คงจะเป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักอย่างหนึ่งว่า บุคคลที่เราให้เขาไปปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ การเลือกตั้ง เขาควรได้รับทั้งความคุ้มครอง ขณะเดียวกันก็มีกรอบที่จะลงโทษเขาด้วย เพราะฉะนั้นที่ท่านกรมาธิการสมนึกท่านเสนอ ผมคิดว่าหลักการเป็นหลักการที่ดีเลย ว่าคนเหล่านี้ควรจะเป็น เจ้าหน้าที่งาน แต่ปัญหาว่าจะระบุไว้ตรงไหนเท่านั้นเอง

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : ผมไม่ขัดข้องถ้าจะนำไปกำหนดไว้ในกฎหมายลูก หรือว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญครับ

ประธาน : ในหลักการคงไม่มีท่านผู้ใดขัดข้อง เพราะว่าเป็นหลักการที่ค่อนข้างที่ คุณสมนึกได้อธิบายแล้วเป็นหลักการที่ควรจะได้รับได้ แต่ส่วนจะใส่ไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือจะใส่ในกฎหมายลูกนั้นก็ขอมอบให้ทางฝ่ายเลขานุการไปช่วยพิจารณาอีกครั้ง

นายบัวพรม ชีร์กัลยาณพันธุ์ : ท่านประธานครับ ผมขอฝากข้อสังเกตไว้ คือมาตรา ๑๕๘ นี้ผมก็ดูแล้วมีสิ่งหนึ่งซึ่งผมมีความเป็นห่วงมาก แล้วก็ไม่ได้มีการกระทำกันอย่างจริงจัง นั่นก็คือว่าการเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงว่ามันมีผลเสียอะไรอย่างไร เราไม่ได้ทำ ในสมัยตั้งแต่อดีตนายกรัฐมนตรีก่อน ๆ มาซึ่งท่านไม่ได้มาจากการเลือกตั้งผมก็ยังพอรับได้ แต่ว่าระยะหลัง ๆ แม้แต่ท่านมาจากการเลือกตั้ง ในยามปกติไม่ได้มีการเผยแพร่อย่างจริงจังและให้เห็น มาทำกันในตอนเลือกตั้ง ตอนที่เขาจะได้เงินแล้ว นิมนต์พระท่านมาเทศน์บ้าง เอาคนโน้นคนนี้มาบ้าง ซึ่งในที่สุดมันก็ไม่ได้ผล เพราะฉะนั้นคณะกรรมการนี้น่าจะช่วยได้ คณะกรรมการเลือกตั้งนี้ มันอยู่กลาง ๆ แล้วเวลาเลือกตั้งข้าราชการให้เขาเป็นกลางเขาก็ไม่กล้าพูดเลย ถ้าพูดก็คิดว่านี่ผิดอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะฉะนั้นที่ตรงนี้ผมก็ไม่ทราบที่ท่านกรรมการจะมีความเห็นเป็นอย่างไร น่าจะบัญญัติไว้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งในยามปกติให้ทำหน้าที่ในการเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนี้ด้วย ผมคิดว่าอย่างนั้น ก็อยากจะฝากเอาไว้ว่าควรจะมีบัญญัติใหม่ หรือจะบัญญัติไว้ในกฎหมายลูก แต่จำผมจริง ๆ แล้วอยากจะทำบัญญัติไว้ในนี้เลย

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โภธิแท้ : กราบเรียนท่านประธาน ผมมี ๒ ประเด็น ประเด็นแรกผมเห็นด้วยกับท่านบัวพรม ประเด็นที่ ๒ คือเรื่องที่เราพูดกันในเรื่องต่าง ๆ ที่ผ่านมาบอกให้เอาไปไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ผมก็มีข้อสังเกตด้วยความเป็นห่วง เพราะว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญไม่ใช่เป็นผู้ออก รัฐสภาเป็นผู้ออก เราเพียงแต่ให้ข้อเสนอ แต่มันไม่มีข้อกำหนดว่าเขาต้องออกอย่างนั้นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นการที่เราบอกว่าเอาไปไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอย่างนั้นอย่างนี้ ในทางปฏิบัติมันอาจจะไม่เกิดขึ้นก็ได้ เพราะมันเป็นเพียงแต่ข้อเสนอ ยกเว้นเราไปเขียนไว้ในบทเฉพาะกาล แต่บทเฉพาะกาลเราก็เขียนได้ไม่มาก มีส่วนนั้นเท่านั้น เองครับ

ประธาน : ก็เป็นข้อสังเกตที่ฝ่ายเลขานุการรับไป

ศาสตราจารย์คณิต ฒ นคร : ขออนุญาตพูดถึงเรื่องการเผยแพร่ประชาธิปไตย ท่านบัวพรมได้พูดขึ้นมา ผมเรียนว่าขณะนี้ในระบอบราชการมีหน่วยงานเยอะที่เดียวที่ทำหน้าที่นี้ แต่ผมไม่แน่ใจว่าถ้าจะมีทุก ๆ หน่วยงานในเรื่องงบประมาณของรัฐถูกทั้งกันไปมันไม่เกิดประโยชน์ ถ้าสมมุติจะให้หน่วยงานนี้ทำผมคิดว่าคงomatที่เดียว เพราะไม่เช่นนั้นแล้วมันก็แตกกระจายไป และที่ทำอยู่

มันก็ไม่คุ้มกัน

ประธาน : จริง ๆ แล้วการเผยแพร่ประชาธิปไตยเท่าที่ผมมีประสบการณ์ที่ผ่านมาองค์กรเอกชนเขาทำได้ประสิทธิภาพกว่านี้เยอะ ผมว่าปล่อยเรื่องนี้ไปก่อนได้ไหม

นายบัวพรม วีรภัยวัฒนพงศ์ : ท่านประธานครับ เดี่ยวนี้ทางราชการจริงอยู่จะเป็นงานฝาก อย่างกระทรวงศึกษา ก็ทำ ทางอัยการของท่าน แต่ทำวันเสาร์วันอาทิตย์ถ้าว่างก็ทำถ้าไม่ว่างก็ไม่ทำ อันนี้มันไม่มีหน่วยงานไหนรับผิดชอบโดยตรง เพราะฉะนั้นถ้าจะมีหน่วยงานนี้ถึงมันเป็นกลางถ้าไปพูด อย่างสมมุติว่าองค์กรเอกชนเขาก็ทำตามกำลังทรัพย์ที่เขาจะมี แต่ถ้าเขาไม่มีเขาก็ไม่ทำอีกเหมือนกัน เดี่ยวนี้ผมมีข้อสังเกตอย่างนี้ว่า ความเชื่อถือของประชาชนบางครั้งถ้าคนหัวแบบเขาจะบอกว่างค์กรเอกชน NGO ไปยุให้คนแตกกัน นี่ผมพูดด้วยความจริง เขาไม่เชื่อ แต่ก็มีคนรุ่นใหม่หรืออะไรต่าง ๆ เห็นว่ามีประโยชน์ เพราะฉะนั้นการที่จะไปให้คนเขาเกิดความเชื่อถือเกิดความศรัทธามันก็เป็นเรื่องยากเหมือนกัน ถ้าทางราชการโอเคก็ยังคงอยู่ เพราะฉะนั้นประชาชนในต่างจังหวัดไม่เชื่อว่าเขาจะเชื่อ NGO ไปหมด เพราะบางครั้งเขาบอกก่อให้เกิดความวุ่นวาย เรื่องนี้เขาสงบอยู่ดี ๆ มาอยู่ที่ไหนมันก็มีอยู่คนส่วนหนึ่ง เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าหากว่าทางราชการมีหน่วยที่จะรับผิดชอบโดยตรงทำหน้าที่เรื่องนี้อย่างจริงจัง เพราะฉะนั้นการซื้อสิทธิ์ขายเสียงมันก็อาจจะลดลง เดี่ยวนี้ลองไปถามในต่างจังหวัด บางคนบอกจะมีบัญชีดีไว้ทำไหม บอกก็จะได้เงินอย่างนี้เป็นต้น เขามองไม่เห็นว่าเป็นผลที่มันเกิดขึ้นกับส่วนรวมของบ้าน เมืองมันเป็นอย่างไร แต่อย่างไรก็ตามถ้าหากจะไม่บัญชีดีผมก็ฝากเป็นข้อสังเกตไว้ว่าอย่างไรก็คงน่าจะได้บัญชีดีไว้ในกฎหมายลูก

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แท่น : ผมขออนุญาตให้ข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงอยู่นิดเดียวคือในเอกสารของออสเตรเลียน อิลคทอรอล คอมมิชชั่น หน้าที่สำคัญอันหนึ่งที่กำหนดไว้ในกฎหมายคือเผยแพร่ประชาธิปไตยและวิจัยเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้ทุนให้อะไรด้วย

ประธาน : ขอบคุณครับ ก็รับเป็นข้อสังเกตและฝากไปให้อาจารย์กรมช่วยศึกษาต่อไป ผมขอหยุดการอภิปรายเรื่องมาตรา ๑๔๘ ยังมีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้อีก ในขั้นนี้ผมอยากจะขอให้ยึดถือร่างเดิมนี้ มีใจว่าไม่เห็นด้วยนะครับคุณบัวพรม แต่ขอฝากให้อาจารย์กรมกลับไปด้วยมืออะไรอีกไหมครับ ถ้าเพื่อไม่ให้ผ่านมาตรา ๑๔๘ นะครับ เป็นมติที่ประชุมและครบองค์ประชุมด้วยครับ ผู้แปรญัตติเชิญครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : คำแปรญัตติในมาตรา ๑๔๘ มีหลายลักษณะ ลักษณะแรกก็คือขอตัดอนุมาตรา ๔ ออกทั้งหมด ลักษณะที่ ๒ ก็คือขอแก้ไขในอนุมาตรา ๔ โดยกำหนด เพิ่มคำว่า แน่ชัดลงไปหลังคำว่าหลักฐาน ลักษณะที่ ๓ คือขอให้เพิ่มความในวรรคสาม โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ลักษณะที่ ๔ ก็คือขอเพิ่มความในวรรคสาม ในเรื่องการแต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรเอกชน ต้องแต่งตั้งโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

โดยทั่วถึงด้วย ลักษณะที่ ๕ คือขอตัดมาตรา ๑๔๘ ออกทั้งหมด โดยเห็นว่าควรนำไปบัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ลักษณะที่ ๖ ให้เพิ่มอำนาจในอนุมาตรา ๔ และอนุมาตรา ๕ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยให้เพิ่มอำนาจเกี่ยวกับการออกคำสั่งประกาศเขตเลือกตั้ง การเปลี่ยนแปลงและวันเลือกตั้งด้วย และเพิ่มอำนาจในเรื่องของการเปิดที่นับคะแนนใหม่ ลักษณะที่ ๗ คือขอแก้ไขข้อความในอนุมาตรา ๔ โดยขอเพิ่มคำว่า ในเวลาที่เหมาะสมลงไปภายหลังคำว่าทุกหน่วยเลือกตั้ง และขอเพิ่มแก้ไขอนุมาตรา ๕ โดยแก้ไขว่า เป็นข้อความดังต่อไปนี้ ประกาศผลการเลือกตั้งและมอบหนังสือสำคัญรับรองการได้รับเลือกตั้ง และขอแก้ไขข้อความในวรรคสอง โดยเพิ่มความว่าให้กรรมการการเลือกตั้งเป็น เจ้าพนักงานตามกฎหมายอาญา ในวรรคสามของให้ไว้ในวรรคหลังคำว่าบุคคล คณะบุคคล หมวดคำแปรญัตติครับ

ประธาน : มีท่านผู้ใดติดใจคำแปรญัตติใหม่ครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติรับถ้อยคำในมาตรา ๑๔๘ ตามที่ได้เสนอและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ขอมติมาตรา ๑๔๘ ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มาตรา ๑๔๘ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่สั่งการตามมาตรา ๑๔๘

นายประวิทย์ เจียรณะนท์ : ผมขออนุญาตสงวนความเห็นที่จะตัดมาตรา ๑๔๘ (๔) ไว้ ผมเห็นว่ามาตรา ๑๔๘ (๔) เขาบัญญัติไว้จะไปขัดกับหลักการในบทบัญญัติที่เราเพิ่มเติม ในความเห็นตอนนี้ก็คือว่า ในเมื่อจะผ่านมาตรา ๑๔๘ ไปผมขอสงวนที่จะตัด (๔) ออกก่อน

ประธาน : คือสงวน (๔) ท่านผู้ใดมีข้อคิดเห็นในเรื่องมาตรา ๑๔๘ ใหม่ครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพ อยากจะเรียนถามทางฝ่ายเลขานุการที่มาตรา ๑๔๘ ที่บัญญัติว่า ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการการเลือกตั้ง ถ้ากรณีเขาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา นี้ เรามีมาตรการที่จะลงโทษหรือมีบทบัญญัติไหนที่จะให้มันใจว่า เขาจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการการเลือกตั้งใหม่ครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ : ข้อแรกตอบได้เลยคือคนเหล่านั้นประพฤติดิฉินัย ต้องถูกดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยวินัยของหน่วยงานนั้น ๆ ส่วนโทษทางอาญานี้ถ้าจะกำหนดก็คงจะต้องเป็นเรื่องของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ข้อสำคัญอีกข้อหนึ่งซึ่งก็น่าพิจารณาว่า มาตรา ๑๔๗ ผิดหรือไม่ เพราะทำตามคำพิพากษาศาลฎีกาต้องเป็นอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ไม่ใช่ที่ได้รับมอบหมาย

ร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) วันพุธที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๐ สุทธิกานต์ ๓/๑

นางหินทิพย์ สีลาภรณ์ : คือเป็นข้อสังเกตเล็ก ๆ คือตอนท้ายสุดของมาตรา ๑๔๘ บอกว่า องค์การเอกชน ถ้าเกิดเขาไม่ทำ คือเราแต่งตั้งเขาได้ แต่ถ้าเกิดเขาไม่ทำตามที่เราแต่งตั้งจะมีผลอย่างไรบ้าง

ประธาน : ฝ่ายเลขาฯ ต่อใหม่ครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ : ถ้าเขียนให้บุคคล เฉพาะบุคคลเท่านั้นนะ ครับที่เป็น เจ้าพนักงาน คณะบุคคลเป็นไม่ได้ องค์การเอกชน เป็นไม่ได้ ถ้าเขียนให้บุคคลเป็น เจ้าพนักงาน ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนี้การไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือโดยกัณฑ์แก่งมีเจตนาพิเศษ ที่จะกัณฑ์แก่งให้ผู้อื่นเสียประโยชน์นี้ มีความผิดตามกฎหมายอาญาครับ อย่างที่อาจารย์พงศ์เทพเรียนไว้แล้วว่า การเป็นเจ้าพนักงานมีทั้งคุณและโทษในตัวเอง มีคุณ คือได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมากกว่าคนธรรมดา เพราะทำหน้าที่แทนแผ่นดิน มีโทษ เมื่อไรก็ตามที่ใช้อำนาจรัฐไปแอบแฝงผลประโยชน์ส่วนตัว ครงนั้นโทษรับแรง แรงกว่าคนธรรมดา

ประธาน : พอใจแล้วนะ ครับในคำชี้แจง ถ้าไม่มีถือว่าที่ประชุมรับมาตรา ๑๔๘ ได้ นะ ครับ มีการแปรญัตติหรือเปล่า ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มีการแปรญัตติอยู่ลักษณะเดียวครับ คือขอตัดมาตรา ๑๔๘ ออกทั้งมาตรา โดยให้เหตุผลว่าให้นำบัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หมวดคำแปรญัตติ ครับ

ประธาน : ไม่มีท่านผู้ใดติดใจนะ ครับ ถ้าไม่มีก็ที่ประชุมมีมติรับมาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๕๐ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชาญชัย : มาตรา ๑๕๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน เมื่อมีการผิดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ปราบกฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าก่อนได้รับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ใดได้กระทำการใด ๆ โดยไม่สุจริตเพื่อให้ตนเองได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่สุจริตโดยผลของการที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดได้กระทำลงไป ทั้งนี้ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่ง คัดค้านว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน

ศาสตราจารย์บรรณรักษ์ อูธรรมไพ : ท่านประธานครับ ฝ่ายเลขานุการขอตัดคำว่า และสมาชิกวุฒิสภาใน (๑) บรรทัดที่ ๕ ออกครับ ก็จะเหลือแต่เพียงว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วในบรรทัดที่ ๒ ของ (๑) ต้องตัดคำว่า สมาชิกวุฒิสภา ออกด้วยครับ

ประธาน : มีท่านกรรมาธิการท่านใดมีข้อคิดเห็นในเรื่องสาระและถ้อยคำของมาตรา ๑๕๐ ไหมครับ เชิญคุณประชุมครับ

นายประชุม ทองมี : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม ประชุม ทองมี ในฐานะกรรมาธิการ อยากจะให้ท่านกรรมาธิการพิจารณา (๑) (๑) นี้คือเริ่มกระบวนการ เมื่อปรากฏหลักฐานอันควร เชื่อได้ว่า ก่อนได้รับการเลือกตั้งมีการทุจริตเกิดขึ้น ก็ต้องทำการสอบสวน อันนี้เป็นเรื่องปกติ ก็หมายความว่าคณะกรรมการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการกระบวนการตาม (๑) ก่อน แล้วถึงไปจะสั่งตาม (๔) มาตรา ๑๔๘ นี้แหละครับที่ผมให้เหตุผลว่า มันน่าจะปรากฏหลักฐานแน่ชัด คือเชื่อเสียก่อน พอเชื่อแล้วดำเนินการ มีหลักฐานอันควร เชื่อว่ามีการทุจริตเกิดขึ้น พอเชื่อเสร็จ ก็ดำเนินการตาม (๑) เพราะฉะนั้นในกรณีที่มีข้อสงสัยไว้อย่างนี้น่าจะพึงได้ว่า คณะกรรมการก่อนที่จะสั่งการตามวรรคสาม ก็ต้องได้ความชัดเจน ไม่แต่เพียงว่าไต่สวนกันเรื่องธรรมดา ท่านประธานครับ ผมขอตั้งข้อสังเกตไว้ว่า กระบวนการตาม (๑) นั้นต้องรับคำร้องหรือมีการเชื่อ มีหลักฐานอันควร เชื่อว่ามีการทุจริตถึงไปปรับบทเข้ากับ (๔) มาตรา ๑๔๘ ครับ

ประธาน : ท่านผู้ใดมีข้อสังเกต เชิญอาจารย์พงศ์เทพครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานครับ (๒) นี้ได้ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคัดค้านว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย แล้วเมื่อคัดค้านแล้วนี้ผลที่ตามมาก็คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลัน ผมคิดว่าตรงนี้เมื่อไปใช้นี่มันมีปัญหาอยู่ครับ เพราะปกติผู้ที่จะมีสิทธิคัดค้านคือผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือพรรคการเมือง

ซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ เขาน่าจะรักษาประโยชน์ของกันเองไว้พอสมควร ถ้าปล่อยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียงคนเดียว มาถึงก็คัดค้านเลย ๆ นี้มันอาจจะมีคนที่ยิ่งคัดค้านไปเรื่อย ๆ แล้วคณะกรรมการการเลือกตั้งนี้จะไม่ต้องทำอะไรเลย มาเสียเวลาลอยกับการคัดค้าน ซึ่งคนคัดค้านก็ไม่ได้มีส่วนได้เสีย แล้วอาจจะคัดค้านไปเลย ๆ ผมว่าตรงนี้ก็ค่อนข้างจะน่าเป็นห่วงครับ พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น เขาน่าจะเป็นผู้ที่ถ่วงถ่วง แล้วก็พิจารณาพิทักษ์ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับเขาโดยตรงได้ คือเขาคงจะผ่านให้เขาเป็นคนคัดค้าน ผมคงมีข้อสังเกตเพียงนี้ครับท่านประธาน

ประธาน : นอกจากข้อสังเกตแล้วจะเสนออะไรเลยไหมครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : ท่านประธานครับ ถ้าเป็นผมผมคิดว่าจะเสนอตัดคะแนนครับ ท่านประธานครับ ตัดคำว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน (๒) ของมาตรา ๑๕๐

ประธาน : ที่ประธานบอกว่ามีข้อเสนออะไรหรือไม่ นั้น เพื่อให้มีความเด่นชัดมากขึ้นว่า ผู้ตั้งข้อสังเกตนั้นมีความประสงค์อะไร เพื่อที่คนอื่นจะได้พิจารณาได้สะดวกครับ มีท่านกรรมการบริหาร เชิญคุณพิณทิพย์ครับ

นางพิณทิพย์ สีลาภรณ์ : กราบเรียนท่านประธาน คืออย่างเมื่อวานที่ท่านเลขาฯ ได้บอกว่า จริง ๆ แล้วอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งนี้เป็นอำนาจตั้งแต่ออกกฎ คือด้านนิติบัญญัติ แล้วก็จัดการคือบริหาร แล้วก็คือตัดสิน ซึ่งจากรวบรวมทั้งหมดมาตรา ๑๕๐ นี้มันรวมถึงการตัดสิน ในเมื่อการตัดสินเป็นอำนาจของทางตุลาการ คิดฉันคิดว่า จริง ๆ แล้วเราน่าจะมีหลักพิจารณาที่บัญญัติไว้ด้วย อาจจะเป็นการนำเอาการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญมาใช้ใน เรื่องวิธีพิจารณาตามมาตรา ๒๖๘ วรรคสอง คือหลักการพื้นฐานในการที่จะตัดสินอะไร มันก็น่าจะมีวิธีพิจารณาที่กำกับไว้ด้วย ก็เลยเสนอว่าน่าจะเอามาตรา ๒๖๘ วรรคสองมาเป็นบรรทัดฐานในการตัดสิน

ประธาน : คุณสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพครับ สืบเนื่องจากที่ท่านกรรมการพงศ์เทพได้ยกประเด็น (๒) ขึ้นมา ผมอยากจะต้องข้อสังเกตหนึ่งนะครับ ถ้ากรณีมีการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ประสบด้วยตัวเอง เช่น มีการให้อำมิสสินจ้าง ให้เงินเพื่อที่จะจูงใจให้ไปลงคะแนนให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ถ้ากรณีเกิดอย่างนี้ถือเป็นการผิดกฎหมายเหมือนกัน

ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่มีสิทธิที่จะร้องคัดค้าน หรือแสดงเหตุว่ามีผลกระทบผิดกฎหมายเลือกตั้ง ต้องไปฝากให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นผู้ไปร้องนี้ มันจะมีปัญหาในทางปฏิบัติใหม่ ผมอยากจะทราบเรียงตั้งข้อสงสัย เกิดก่อนที่จะพิจารณาตัดออกหรือไม่ตัดออก ขอบคุณครับ

ประธาน : คุณธงชาติครับ

นายธงชาติ รัตนวิชา : ท่านประธานที่เคารพ กระผมคิดว่าไม่เห็นด้วยกับการที่จะต้องตัด ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ออก เพราะเหตุว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นจะต้องควบคุมการเลือกตั้ง ต้องจัดการการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นมีอำนาจในการที่จะพิจารณาว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมที่นี่เราต้องการที่จะจัดการทุจริตฉ้อโกง หรือการเลือกตั้งที่ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม ถ้าเราปิดโอกาสผู้ร้องเรียน หรือปิดโอกาสประชาชนซึ่งรักความเป็นธรรมเสียแล้วนี่เราเปิดโอกาสเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองนั้น ผมคิดว่าการป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งนี้ก็คงจะทำได้น้อยลง การเปิดโอกาสให้พี่น้องประชาชนซึ่งรักความเป็นธรรมได้มีสิทธิในการร้องเรียนว่า การเลือกตั้งในเขตนี้ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมน่าจะช่วยให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรมมากขึ้น และจะช่วยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบทำให้การเลือกตั้ง เป็นไปด้วยดีมากขึ้น และ เป็นการป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียงอีกทางหนึ่งที่ได้ผลชะงัด เพราะฉะนั้นผมคิดว่าต้องคงเอาไว้ตามร่างนั้นครับ

ประธาน : คุณประจุมครับ

นายประจุม ทองมี : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมเห็นด้วยว่าคงจะต้องคงไว้ตามร่าง แต่ขอกลับได้ไหมครับท่านประธาน ขอกลับ (๒) ขึ้นไปไว้ (๑) ถ้าสิ่งเกิดการเขียน (๒) นี้มันมีการคัดค้านการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งว่าเป็นไปโดยถูกต้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย พอคัดค้านเสร็จก็ต้องสอบสวนดำเนินการสืบสวนหรือสอบสวนเรื่องไปตามกระบวนการ เสร็จแล้วก็ปรากฏหลักฐานชัดว่า ในกรณีที่มีการเลือกตั้ง ๑ ๒ ๓ ในองค์ประกอบ (๑) ก็ไปสั่งการตามวรรคสอง เพราะฉะนั้นน่าจะเอา (๒) ขึ้นไปไว้ (๑) และ (๑) ลงมาไว้ (๒) แล้วก็ประกอบด้วยวรรคสองที่สั่งการครับท่านประธาน

ประธาน : เชิญคุณประวิทย์ครับ

นายประวิทย์ เจนวีระนนท์ : ท่านประธานครับ ในมาตรา ๑๕๐ ตามความเข้าใจของผมที่อ่านดูในวรรคแรกที่ยกออกว่า ต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวน

เพื่อหาข้อเท็จจริงนี้ไม่ทราบว่าเป็นวิธีการที่จะสืบหาข้อเท็จจริงมาใช้คุณพิจารณาด้วยหรือไม่ในการยกเลิกการสืบสวนสอบสวน เพราะปัญหาที่ท่านพงศ์เทพพูดผมก็เห็นด้วยในประเด็นที่ว่า มันจะเกิดกรณีที่ร้องคัดค้านกันไป ถ้าให้สิทธิผู้มีสิทธิเลือกตั้งคัดค้าน บางคนอาจจะไม่ปกติแต่มีความนิยม เอียงไปในพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ที่นี้ไม่ได้ตั้งใจ เสร็จแล้วก็ร้องขึ้นมาโดยไม่มีเหตุไม่มีผลนี่ก็เป็นไปได้ แต่อีกอย่างหนึ่งก็น่าจะคุ้มครองสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในทำนองเดียวกันด้วยที่จะให้คัดค้านได้ ผมว่าถ้าเราเขียนให้ชัดเจนหนึ่งว่า ให้คุณพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นว่าสิ่งที่ร้องเรียนขึ้นมามีมูลหรือไม่มีมูล มันจะช่วยทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งนี้ไม่ยุ่งยากครับท่านประธาน ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์พงศ์เทพครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพที่กระผมเรียนเสนอคัดค้านว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน (๒) ออกไปนั้น ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเสนอข้อเท็จจริง เสนอหลักฐานว่ามีการเลือกตั้งโดยมิชอบไม่ได้จริง ๆ แล้วเขาสามารถจะเสนอได้ครับ ผ่าน (๑) (๑) บอกว่า ปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อ คือพุดงาย ๆ (๒) นี้เมื่อมีคนคัดค้านปี๊บ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวน ต้องทำ แต่ (๑) นี้ถ้าคัดค้านว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตาม (๒) ออกไปนั้นจะไปเข้า (๑) ซึ่งหมายความว่า การร้องคัดค้านนั้นเขาต้องมีหลักฐานอันควรเชื่อ กรรมการการเลือกตั้งก็จะกลับกรองโดยอาศัยอำนาจตาม (๑) ว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อใหม่ ถ้ามีก็สืบสวนสอบสวนไป แต่ถ้าไม่อย่างนั้นอยู่ดี ๆ คนหนึ่งมาแจ้งก็บอกว่า เขตเลือกตั้งที่ ๑ ของเขต ๑ กทม. ไม่ชอบแล้วก็เดินไป บอกเขตเลือกตั้งที่ ๒ เขต ๒ กทม. ไม่ชอบ กรรมการการเลือกตั้งนี้จะไม่ต้องทำอะไรเลยครับ ผมเป็นห่วงตรงนี้เท่านั้นเองครับ

ประธาน : อาจารย์บวรศักดิ์ครับ

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ : ท่านประธานครับ

ผมในฐานะเลขานุการขอให้ข้อมูลเรื่องหนึ่ง แล้วก็ขอให้ความเห็นด้วยในฐานะกรรมาธิการ ท่านเอง สิทธิประศาสน์ ในฐานะรองประธานองค์กรกลางขอแปรญัตติมาตราเดียวเท่านั้นครับในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถคัดค้านได้ว่าการเลือกตั้งไม่สุจริตหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำหรับความเห็นที่จะขออนุญาตให้ในฐานะกรรมาธิการก็คือว่า ถึงแม้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร้องไว้ก็ไม่ได้หมายความว่า

คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องสอบสวนไปจนกระทั่งยุติทุกเรื่องจนปรากฏหลักฐานชัดเจนหรือเปเปอร์เซ็นด์ เป็นการกระจายการควบคุม เป็นการกระจายอำนาจควบคุมไปยังประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และซึ่งแน่ที่สุดว่ากรรมการการเลือกตั้งจะต้องมีดุลพินิจได้ครบ เพราะในวรรคท้ายนี้บอกไว้ว่า เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว กรรมการการเลือกตั้งจะต้องพิจารณาวินิจฉัยสั่งการโดยพลัน ถ้าหากว่าไต่สวน สอบสวนหาข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่าคนที่ร้องนั้นร้องทุกเขต แล้วร้องมีลักษณะเขาเรียกว่า Repetitive คือหาเรื่อง ก็สั่งให้ยุติเรื่องได้ ไม่มีปัญหาอะไรหรอกครับ แต่การไปตัดผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกนี้ ด้วยความเคารพต่อท่านอาจารย์พงศ์เทพ ผมเกรงว่าจะทำให้หลักการกระจายอำนาจการตรวจสอบควบคุมหมดไป เพราะเวลานี้ตามกฎหมายเลือกตั้ง ปัจจุบันนี้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนเดียวไม่มีสิทธิชนะครับ เฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่านั้นจะมีสิทธิคัดค้านการเลือกตั้ง

ประธาน : เชิญคุณวิศิษฐ์ครับ

นายวิศิษฐ์ โภษิตานนท์ : ท่านประธานครับ ผมก็มีความเห็นด้วยที่ว่าใน (๒) นี้ควรจะมีการคงคำพูดที่ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะร้องคัดค้านไปได้ แต่ผมก็มองเห็นในทางปฏิบัติว่ามีโอกาสจะเกิดปัญหาอย่าง เช่นที่ท่านกรรมาธิการพงศ์เทพได้หยิบยกขึ้นมาในที่ประชุมได้ ว่าจะต้องมีการร้องกันระงมไปทั่วทุกหน่วยอะไรต่าง ๆ นั้น จะก่อให้เกิดภาวะในการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะต้องดำเนินการสอบสวน แล้วก็เป็นที่ระคายเคืองเสียเวลาการทำงาน เพราะฉะนั้นผมจึงอยากขอเสนอว่า ก็ยังคงไว้ให้เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถร้องคัดค้านได้ แต่อยากจะให้กลั่นกรองอีกสักชนิดหนึ่ง โดยที่ไม่ใช่เป็นคน ๆ เดียวสามารถเดินเข้าไปแล้วร้องคัดค้านได้ อาจจะเป็นอย่างน้อย ๑๐ คน หรือ ๒๐ คนที่จะรวมกัน แล้วก็เสนอว่าร้องคัดค้านถึงจะมีน้ำหนักเป็นอีกชั้นหนึ่งที่จะกลั่นกรองไปเพื่อในการร้องคัดค้านนั้นก็จะได้มีการกลั่นกรองอีกชั้นหนึ่ง ขอบคุณครับ

ประธาน : ประธานมีปัญหาความเห็นขัดแย้งกันระหว่างเลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการ และเรื่องนี้ประธานขอตั้งแนวทิศทางว่า กรรมาธิการไม่ควรไปเกี่ยวข้อง ปล่อย้ำให้เลขาธิการและผู้ช่วยเลขาธิการเขาคดกลองกัน แล้วรายงานให้ผมทราบ ภายใน ๑๕ วินาที

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : ผมไม่คิดใจแล้วครับ ผมตั้งข้อสังเกตครับท่านประธาน

ประธาน : ผู้ช่วยเลขานุการบอกแล้วว่าไม่ตั้งใจ เป็นการตั้งข้อสังเกตไว้ เพราะฉะนั้นก็ขอเป็นถ้อยคำตามเดิม รวมทั้งข้อสังเกตของผู้ช่วยเลขานุการและข้อสังเกตของท่านกรรมาธิการอื่น ๆ ก็อยากจะเรียนถามที่มีอยู่อีกไม่ที่ประเด็น ประเด็นแรกก็คือ ของคุณประชุมที่เสนอว่า ควรจะเอา (๒) ขึ้นมาอยู่เหนือ (๑) ซึ่งไม่น่าจะมีข้อขัดข้องนะครับ เพราะฉะนั้น (๒) จะขึ้นมาอยู่ (๑) (๑) จะลงไปอยู่เป็น (๒) และวรรคสุดท้ายก็จะเป็นไปอย่างเดิม นอกจากนั้นยังไม่มีท่านกรรมาธิการใดที่ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับสาระเชิงคุณพินิติพจน์ครับ

นางพินิติพจน์ สีสลาภรณ์ : ขอบพระคุณค่ะ คือคิดนั้งตั้งข้อสังเกตว่า ถ้าเราจะตีวรรคสุดท้าย คือการที่จะทำตาม (๓) (๔) แล้วก็ตามตรา ๑๕๐ (๑) (๒) นี้ให้อาศัยการดำเนินการตามมาตรา ๒๖๘ วรรคสอง มากำกับได้ไหมคะ คือวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ : ท่านประธานครับ คือผมเข้าใจว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ใช่ศาลนะครับ เมื่อไม่ใช่ศาลนี้ไปอนุโลมวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญมาใช้นี้จะต้องการสืบพยานกันยกใหญ่ เปิดกรรมการการเลือกตั้งนั่ง ๕ คน เป็นองค์คณะแล้วก็มีฝ่ายโจทก์ฝ่ายจำเลยมานำพยานเข้าสืบนี้ผมเข้าใจว่าคงไม่ใช่วัตถุประสงค์ ไม่ทราบว่าประเด็นพวกนี้ที่ท่านกรรมาธิการตั้งข้อสังเกตกราบฝากท่านกรรมาธิการกรมละในฐานะที่ท่านเป็นประธานกรรมาธิการวิชาการไปบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญในบทเฉพาะกาลได้ไหมครับ เวลานี้มีอยู่ ๔ - ๕ ประเด็นแล้วที่ท่านกรรมาธิการฝากอันที่ ๑ ก็คือเรื่องการนับคะแนนใหม่ อันที่ ๒ ก็คือเรื่องอำนาจในการแบ่งเขต อันที่ ๓ ก็คือทำให้การเลือกตั้งท้องถิ่นนี้จะใช้เมื่อไร ควรจะไปเขียนบทเฉพาะกาลอันที่ ๔ ก็คือทำให้การศึกษาทางประชาธิปไตย และอันสุดท้ายก็คือ วิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการครับ

ประธาน : เชิญคุณพินิติพจน์ครับ

นางพินิติพจน์ สีสลาภรณ์ : คืออย่างนี้ค่ะ เมื่อวานนี้คิดนั้งก็จำคำของท่านเลขาฯ ที่ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีอำนาจในการตัดสินใจใช้ใหม่คะ และประเด็นที่คิดนั้งยกมา คือมาตรา ๒๖๘ วรรคสอง เรื่องการพิจารณาโดยเปิดเผย ให้ออกาสู่การแสดงความคิดเห็นของตนก่อนการวินิจฉัยคดี การให้สิทธิคู่ความ และขอตรวจดูเอกสารที่เกี่ยวกับตน การเปิดโอกาสให้มีการคัดค้าน และการให้เหตุผล

ประกอบคำวินิจฉัยก่อนที่จะสั่งการ คือเนื้อหาแค่นี้ หมายถึงว่าถ้าเกิดมีการร้องขอขึ้นมา ตีฉันทึกลงเลยเสนอว่า จริง ๆ แล้วก่อนจะวินิจฉัยมันน่าจะมืองค์พวกนี้อยู่ด้วย

ประธาน : เชิญคุณสวัสดิ์ครับ

พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ : คือในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องของการรับคำร้องทุกข์หรือว่าสอบสวนนี้ โดยวิธีปฏิบัติที่ผ่านมามากายใต้ของกระทรวงมหาดไทยนี้ เขาก็ต้องตั้งคณะกรรมการรับ เรื่องราวร้องทุกข์ เป็นจุดอยู่แล้วครับ เมื่อเขามาแล้วเขาจะต้องสอบสวนก่อน คือไม่ใช่เข้ามาก็เข้าถึงตัวคณะกรรมการการเลือกตั้งเลย เขาจะตั้งเจ้าหน้าที่ช่วยในการสอบสวนเบื้องต้น แล้วก็พิจารณาความเห็นครับ

ประธาน : เชิญคุณประจักษ์ครับ

นายประจักษ์ ทองมี : อยากจะเรียนให้ท่านกรรมาธิการทินทิพย์ นะครับ มาตรา ๒๖๘ นั้นคงจะเอามาใช้ตรงนี้ไม่ได้ ถ้าท่านสังเกตวรรคสามของมาตรา ๑๕๐ นะครับว่า ต้องสั่งโดยพลัน และกรณีที่จะสั่งระงับหรือยุติการเลือกตั้งหรือการเปลี่ยนแปลงเลือกตั้งนี้ต้องโดยพลัน ถ้าเขาไม่ขอยกก็ไปว่าตามกระบวนการพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง มิฉะนั้นแล้วสภาพบังคับตรงนี้จะไม่มีครับ คือเจตนารมณ์จริง ๆ ที่มีกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อจะทำตรงนี้ให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม แต่ถ้าเขาไปเอามาตรา ๒๖๘ มาใช้อย่างที่ท่านเลขาฯ ว่ามันไม่ใช่ศาล แต่ลักษณะที่ไปอ่านงานนี้ผมตั้งตั้งแต่ (๔) ว่าลักษณะที่ไปอ่านงานนี้เหมือนกับศาล แต่มันไม่ยุติตรงนั้นกระบวนการจะต้องต่อไปอีกตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญครับ

ประธาน : มีท่านผู้ใดติดใจในมาตรา ๑๕๐ อีกไหมครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติรับรองถ้อยคำในมาตรา ๑๕๐ โดยเปลี่ยนจาก (๒) ขึ้นไปเป็น (๑) (๑) กลับไปเป็น (๒) นะครับ มีการแปรญัตติไหมครับ เรื่องนี้

นายคมสัน โพธิ์คง : มีการแปรญัตติอยู่หลายลักษณะครับ ลักษณะแรกก็คือขอตัดคำว่า สมาชิกวุฒิสภาใน (๑) ออก ลักษณะที่ ๒ ก็คือ ขอให้ตัดมาตรา ๑๕๐ นี้ออกโดยให้เหตุผลว่า นำไปบัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญครับ ลักษณะที่ ๓ ก็คือแก้ไขใน (๑) บรรทัดที่ ๕ โดยขอให้ตัดคำว่า ประกอบรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายเฉย ๆ แล้วก็ตัดคำว่า สมาชิกวุฒิสภา ออกด้วย ลักษณะที่ ๔ ก็คือขอเพิ่มถ้อยคำใน (๒) บรรทัดที่ ๒ เป็นถ้อยคำดังนี้ครับ คัดค้านว่ามีส่วนร่วม คือเพิ่มคำว่า มีส่วนร่วมเข้ามาครับ นอกนั้นข้อความกันไปตามเดิม หมดยกแปรญัตติครับ

ประธาน : มีท่านผู้ใดติดใจคำแปรญัตติไหมครับ ถ้าหากว่าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติรับมาตรา ๑๕๐ นะครับ มีเอกสารจากฝ่ายเลขานุการมีมาตรา ๑๕๐ ทวิ ทางฝ่ายเลขานุการจะชี้แจงหน่อยได้ไหมครับ

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ : ขออนุญาตนะคะ สำหรับมาตรา ๑๕๐ ทวินี้ฝ่ายเลขานุการได้ยกกว้างขึ้นตามความเห็นของที่ประชุมในการประชุมครั้งก่อนว่ากรณีทีคณะกรรมการเลือกตั้งปฏิบัติกรตามหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งแล้วในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่ หรือหลังจากที่พ้นจากหน้าที่ไปแล้วนี้อาจจะมีกรณีที่ถูกจับกุมคุมขังหรือดำเนินคดีได้ ก็ควรจะเพิ่มขึ้นมาอีกมาตราหนึ่ง เพื่อให้ความคุ้มครองคณะกรรมการเลือกตั้งด้วย

ประธาน : ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ท่านกรรมาธิการหลายท่านได้ตั้งข้อสังเกตขึ้นมา และในหลักการคณะกรรมการก็เห็นชอบด้วย แต่ในเรื่องของถ้อยคำนั้นขอความกรุณาอาจารย์กรมชลช่วยดูด้วยครับ มาตรา ๑๕๐ ทวิ อาจารย์กรมชลบอกว่า เรื่องนี้เป็นหลักการที่จำเป็น แต่บังเอิญหลงลืมไป อาจารย์กรมชลช่วยดูด้วยถ้อยคำให้ถูกต้องด้วยครับ

ศาสตราจารย์กรมชล ทองธรรมชาติ : ผมอ่านดูแล้วครับ ก็เห็นว่าถ้อยคำนี้น่าจะใช้ได้แล้วครับ

ประธาน : ขอบคุณครับ เชิญอาจารย์บรรลัคคีครับ

ศาสตราจารย์บรรลัคคี อุวรรณโณ : ท่านประธานครับ บังเอิญเมื่อวานนี้ท่านกรรมาธิการลิจิต หลังจากเลิกประชุมแล้วท่านบอกว่าท่านมาทันท่านจะเสนอ แต่ถ้าท่านมาไม่ทันก็ขอฝากให้เลขานุการเสนอให้ด้วย โดยบอกว่าในร่างมาตรา ๑๕๐ ทวิ นี้ท่านกรรมาธิการจะสังเกตได้นะครับว่า ถ้าศาลเรียกไปสอบสวนหรือยังไม่ต้องห้าม เพราะเราไว้ใจศาล เพราะศาลท่านจะใช้ดุลพินิจอย่างไร ซึ่งต่างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่มีกระทั่งพิจารณาในระหว่างสมัยประชุมก็ต้องขออนุญาต เพราะฉะนั้นความคุ้มกันที่กรรมการเลือกตั้งจะได้นี้น้อยกว่าสมาชิกรัฐสภา แล้วก็ในมาตรา ๑๕๐ ทวิ ที่ร่างมานี้ก็ให้ความคุ้มกันเฉพาะเวลาที่มีการเลือกตั้งทั่วไปหรือเลือกตั้งซ่อม ท่านกรรมาธิการลิจิตท่านตั้งข้อสังเกตว่า ก่อนจะมีการประกาศการเลือกตั้งจับเสียก่อน เพื่อให้ทำหน้าที่ไม่ได้จะทำอย่างไร ถ้าอย่างนั้นผมขออนุญาตเพิ่มในวรรคสอง หรือท่านประธานและกรรมาธิการ เพิ่มถ้อยคำเป็นอย่างนี้ครับ ในกรณีที่มีการจับกรรมการเลือกตั้งในขณะที่กระทำความผิด และ เติมน หรือจับหรือคุมขังกรรมการเลือกตั้งในกรณีอื่น

ให้รายงานไปยังประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน และประธาน
กรรมการการเลือกตั้งอาจสั่งให้ปล่อยตัวผู้ถูกจับได้ ก็มีคำถามอีกว่า ถ้าจับ
ประธานจะทำอย่างไร อันนี้ต้องไปออกในกฎหมายลูกแล้วนะครับ ว่าถ้าประธาน
ไม่อยู่หรือถูกจับจะต้องมีผู้รักษาการประธาน ในรัฐธรรมนูญคงมาเขียนรุ่ง
มากไม่ได้ เพราะฉะนั้นมันต้องเขียนกันยาวหมดครับ

ประธาน : แสดงจิตสำนึกของกรรมาธิการที่ไม่อยากให้
ความคุ้มครองกับตัวประธานเลย ถ้อยคำที่เดิมไปนั้นมีท่านผู้ใดขัดข้องไหมครับ
รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โปธิแทน : ขออนุญาตเรียนถามครับ
คำว่า จับ กับคำว่า จับกุม นั้นมันเหมือนหรือต่างกันหรือเปล่าครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ : จับอย่างเดียวกับแล้วครับ
รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โปธิแทน : คือในวรรคแรกบรรทัดที่ ๓
มีคำว่า จับกุม

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ : ขอตัดคำว่า กุม ออกครับ

ประธาน : เชิญคุณประชุมครับ

นายประชุม ทองมี : ท่านประธานที่เคารพครับ วรรคสองถ้าเขียน
อย่างนี้ไว้ผมว่าจะอันตรายพอสมควร กรณีที่กรรมการการเลือกตั้งทำความผิดในข้อหา
อุกฉกรรจ์ เสร็จแล้วก็เกิดประธานกรรมการสั่งปล่อยขึ้นมา แล้วกรรมการการเลือกตั้ง
ผู้นั้นเกิดไปทำลายพยานหลักฐานขึ้นมาจะทำอย่างไร นั้นประการที่ ๑ ประการที่ ๒
อำนาจสั่งปล่อยนี้มันจะ ไปยุ่งเหยิงกับอำนาจการควบคุมหรือไม่ ประการที่ ๓
กรณีที่ถ้าเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ กระผมก็เห็นด้วย แต่ถ้าความผิดอุกฉกรรจ์นี้
รู้สึกผมจะไม่เห็นพ้องด้วยครับ น่าจะวางมาตรการในการที่ประธานจะขอให้ปล่อยนี้
ให้มีส่วนว่านี่ครับท่านประธาน

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ : ผมขออนุญาตตอบ
ท่านกรรมาธิการนะครับ ความจริงหลักการนี้เอามาจากมาตรา ๑๖๗ ในร่างนี้
และมาตรา ๑๖๗ ก็เอามาจากรัฐธรรมนูญที่คุ้มครองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา แล้วก็จำกัดมากกว่า ๒ กรณีที่คุ้มครองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะกระทำผิด ให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้น
เป็นสมาชิกโดยด่วน และประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยตัวผู้ถูกจับได้

แล้วก็จำกัดมากกว่า ๒ กรณี ที่คุ้มครองสมาชิกรัฐสภาด้วยซ้ำไป ๑๖๗ พรรคสองเขียน
อย่างนี้ครับ

ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ในขณะที่กระทำผิด
ให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยตรง และประธานแห่งสภาที่ผู้นั้น
เป็นสมาชิกอาจส่งไปปล่อยตัวผู้ถูกจับได้

ก็คงต้องให้สาธารณชนควบคุมประธานคณะกรรมการเลือกตั้งเหมือนกับ
ให้สาธารณชนควบคุมประธานสภานะครับ

ประธาน : เชิญ คุณประวิทย์ ครับ

นายประวิทย์ เจนวีระนนท์ : ผม ประวิทย์ ครับ ท่านประธาน ในกรณีที่ให้
คำพูดว่า ในระหว่างเวลาที่มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป
นี้ท่านประธาน ไม่ทราบว่าจะระหว่างเวลา คำว่า ระหว่างเวลา นี้ หมายถึงว่านับจากมี
กฤษฎีกาให้เลือกตั้งทั่วไป หรือว่าระหว่างที่มีการดำเนินการเลือกตั้ง

เลขานุการ : หมายถึงเวลาที่มีการประกาศให้มีการเลือกตั้งตาม
พระราชกฤษฎีกาแล้วครับ แล้วซึ่งตรงนี้เป็นข้อสังเกตอีกอันหนึ่งครับว่า อำนาจกำหนดวัน
เลือกตั้งนี้ ไม่ใช่ของคณะกรรมการเลือกตั้งนะครับ เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานะครับ

นายประวิทย์ เจนวีระนนท์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ ที่นี้ถ้าเรา
จะเขียนให้ชัดได้ไหมครับ ท่านเลขาฯ ครับ จะมีผลเป็นอย่างไร

เลขานุการ : ได้ครับ ท่านกรรมาธิการครับ เพียงขอให้ฝ่ายกฤษฎีกา
เขียนใหม่ให้ชัดขึ้นนะครับ

นายประวิทย์ เจนวีระนนท์ : แล้วในส่วนในช่วงต่อไป หรือมีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง หมายถึงเลือกตั้งซ่อมใช่ใหมครับท่าน
ก็ขอให้เขียนระยะเวลาให้ชัดนิดหนึ่ง ผ่าด้วย ขอบคุณครับท่านประธาน

ประธาน : ระหว่างที่ทางฝ่ายเลขานุการ พยายามปรับปรุงถ้อยคำ
ในมาตรา ๑๕๐ ตามข้อสังเกตของท่านกรรมาธิการทั้งหลาย ผมอยากจะใช้โอกาส
เล็กน้อยข้างหน้านี้ เรียนให้ท่านกรรมาธิการได้ทราบถึงแผนการทำงานของผม สำหรับ
คณะกรรมการการันะครับ ในวันที่ครับ คือวันพุธที่ ๑๘ มิถุนายน นั้น ผมในฐานะ
ประธานคณะกรรมการมีความตั้งใจจะให้พิจารณาตั้งแต่มาตรา ๑๔๘ ในส่วนที่ ๔
เรื่องคณะกรรมการเลือกตั้ง พิจารณาส่วนที่ ๕ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง ส่วนที่ ๖
การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ส่วนที่ ๗ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ส่วนที่ ๘
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งทั้งหมดนั้นจะประมาณ ๕๐ กว่ามาตรา
ถ้าจะเป็นไปได้ นะครับ ฟร่งนี้ เช้าวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ ผมตั้งใจจะเริ่มต้นหมวด ๗ ครับ

คณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ทั้งเข้าและคอนบายถ้าเป็นไปได้จะเริ่มต้นหมวด ๓ ครบ
หมวด ๓ นี้อาจจะให้วันครึ่ง คือวันพฤหัสบดี คอนบายกับวันศุกร์ ทั้งวัน ส่วนหมวด ๔
ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นนั้น ผมอยากจะเริ่มต้นในวันเสาร์ที่ ๒๑ เพราะฉะนั้น
จะมีประชุมวันเสาร์แน่นอน วันอาทิตย์ บ่ายมีประชุมรอบนอกของสภาราช
ในวันจันทร์ที่ ๒๓ ผมอยากจะเริ่มต้นที่หมวด ๑๐ ครับ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
ทั้งนี้ทั้งนั้นแล้วแต่ความร่วมมือของท่านกรรมาธิการทั้งหลาย แต่ความตั้งใจของผม
ผมอยากให้เกิดกรรมาธิการชุดนี้ทำงานเสร็จ เรียบร้อยในวันพุธที่ ๒๕ มิถุนายน ครับ
ถึงแม้ความคาดหวังตั้งแรกเริ่มว่าเราจะต้องเสร็จวันที่ ๒๗ นั้น ผมว่าเพื่อความแน่นอน
ถ้าเพื่อเสร็จวันที่ ๒๕ วันที่ ๒๖ นั้นผมอยากจะให้มีโอกาสทั้งวันได้ดูร่างที่มีการแก้ไข
มีการเพิ่มเติมมีการให้เขียน แขนงไว้บ้างอะไรต่าง ๆ ให้ดูเสียทั้งหมด แล้วถ้าเพื่อเสร็จ
อย่างนั้นจริงแล้วท่านก็จะได้พักผ่อน วันศุกร์ที่ ๒๗ วันเสาร์ที่ ๒๘ วันอาทิตย์ที่ ๒๙
ก่อนที่จะไปเจอกองทัพผู้แปรพักตร์ในสัปดาห์ต่อไป อันนี้เป็นแผนงานของผมนะครับ
จะสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ต้องดูต่อไปนะครับ เชิญฝ่ายเลขานุการ มาตรา ๑๕๐ ทวิ

นางกาญจนารัตน์ สิริวิโรจน์ : ขออนุญาตคะ ความในมาตรา ๑๕๐ ทวิ
วรรคหนึ่ง ที่แก้ไขแล้ว

เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้ง
ทั่วไป หรือพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง
ตามมาตรา ๑๑๘ มีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้จับกุมขัง หรือหมายเรียกตัวกรรมการการเลือกตั้ง
ไปทำการสอบสวน ในฐานะที่กรรมการผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับ
อนุญาตจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือในกรณีที่จับในขณะกระทำความผิด

ประธาน : ขอเชิญคุณประวิทย์ ครับ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ : ท่านประธานครับ ผม ประวิทย์ ครับ ในร่างที่
ท่านฝ่ายเลขฯ ได้แก้ไขไว้ครับว่า เมื่อมีกฤษฎีกา เนื่องจากมันเป็นระยะเวลา ผมคิดว่า
น่าจะใช้คำว่า ระหว่าง แทน เมื่อ จะเหมาะสมกว่าไหมครับ ระหว่างมีกฤษฎีกาเลือกตั้ง
เพราะมันเป็นเรื่องของกำหนดเวลา ไม่ทราบว่าคุณต้องหรือเปล่าครับ ขอคุณครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ก็เป็นข้อสังเกตที่ท่านกรรมาธิการห่วง
แต่่วาวิธีเขียนแบบนี้คือ น่าจะใช้ได้ครับ เพราะว่า เมื่อมีผลใช้บังคับ ก็หมายความว่า
ถ้ามันสิ้นผลใช้บังคับเพราะมีการเลือกตั้งแล้วนี้ก็จบกัน

ประธาน : ท่านกรรมาธิการ พอใจแล้วนะครับ ในถ้อยคำในมาตรา ๑๕๐ ทวิ
ผ่านไปได้นะครับ มีผู้แปรพักตร์ไหมครับ

นายคมสันต์ โพธิ์คง : มีผู้แปรญัตติขอเพิ่มมาตรา ๑๕๐ ทวิ ขึ้นมาครบ
คนละลักษณะครับ โดยขอเพิ่มข้อความดังต่อไปนี้ครับ

มาตรา ๑๕๐ ทวิ ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่มีโทษขั้นสูงตั้งแต่จำคุก
เกินห้าปีขึ้นไป ถือว่าเป็นความผิดสำคัญกระทบถึงความมั่นคงของชาติ ให้ถือว่า
การเตรียมการเป็นความผิดทางอาญาด้วย ทมคค่าแปรญัตติครับ

ประธาน : อาจารย์วิสุทธิ ครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แท่น : ท่านประธานครับ ขอความกรุณา
ให้อ่านทั้งมาตราใหม่ได้ไหมครับ จะได้จดให้ทัน

ประธาน : มาตรา ๑๕๐ ทวิ ใช้ใหม่ครับ ผมว่าเดี่ยว Print มาแล้ว
มาแจกอีกที แล้วถ้าเพื่อใครยังสงสัยอีกยังกลับมาได้ในขั้นนี้ ขอไปที่ส่วนที่ ๕ ได้ไหมครับ
บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง มาตรา ๑๕๑ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ :

มาตรา ๑๕๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทน
ปวงชนชาวไทย และต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ (เป็นประธาน) : มีท่านกรรมาธิการ ท่านใด
คิดใจใหม่ครับ เชิญท่านสมนึก ครับ

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : เรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม สมนึก ชูวิเชียร
กรรมาธิการ แต่อยากจะได้เรียนถามว่า การที่กำหนดบัญญัติในมาตรานี้ขึ้นมา เพราะ
ต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ในอำนาจอื่น ๆ เช่นอำนาจ
ของฝ่ายบริหารกับฝ่ายตุลาการนี้ ทำไมถึงไม่มีบัญญัติอย่างเดียวกับสภานี้

ประธาน : อาจารย์สมคิด ครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : ท่านประธานที่เคารพ
ผมสมคิด เลิศไพฑูรย์ ผู้ช่วยเลขานุการ ขออนุญาตเรียนชี้แจงครับว่า ความจริง
เรื่องเพื่อประโยชน์ของปวงชนชาวไทยนี้เคยพูดกันมาครั้งหนึ่งแล้ว ว่าจริง ๆ แล้ว
ทั้งวุฒิสภากับสภาผู้แทนราษฎรนี้ เฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็มาจากการเลือกตั้ง
เขตละจังหวัด ในเขตเลือกตั้งของตนเองนี่ครับ วุฒิสภาก็มีปัญหาในเรื่องของการมา
ที่มา ซึ่งสังกัดกลุ่ม หรือองค์กรต่าง ๆ ที่ได้รับการเลือกสรรมา ประเด็นตรงนี้ก็จะมี
ประเด็นในแง่ที่ว่าต้องเขียนให้ชัดเจนครับว่า ทั้งวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น
ไม่ได้ทำงานเพื่อกลุ่มตนเอง หรือเขตเลือกตั้งของตนเอง แต่เป็นการทำงานเพื่อ
ประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ประเด็นคงอยู่ตรงนี้

ประธาน : ท่านสามารถ ครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพ ผม สามารถ แก้วมีชัย กรรมการกรรมาธิการ ฟังท่านกรรมาธิการสมคิด ได้พูดว่า มาตรา^{นี้}เหมือนหนึ่งการประกาศเจตนาว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็คืสมาชิกวุฒิสภา^{ก็}คื จะไม่ต้องผูกมัดอยู่ใน^{อันนี้}ใด ๆ ผมมาศึกษารัฐธรรมนูญย้อนหลังไป อย่างน้อยมีอยู่ ๓ ฉบับ คืปี ๒๔๘๘ ปี ๒๔๙๒ และกปี ๒๕๑๑ มีถ้อยคำที่พูดไว้ชัดเจน ผมอยากจะนำเสนอที่ประชุมลองพิจารณา ไท่น ๆ เราอยากจะทำประกาศ^{นี้}ที่ว่าผู้แทนราษฎรก็คื วุฒิสมาชิกก็คืต้องทำงานเพื่อประชาชน โดยไม่ต้องอยู่^{อันนี้}อันใดของใคร เขาใช้ถ้อยคำอย่างนี้ะครับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยสุจริตใจ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ผมอยากจะทำกรรมาธิการ ว่าถ้าถ้อยคำอย่างนี้เขียนไว้ชัดเจนมันจะปลุกสำนึกความรับผิดชอบของผู้แทนราษฎรก็คื ของวุฒิกก็คื ซึ่งจะมาจากการเลือกตั้งโดยอ้อม ไม่ให้ต้องอยู่ใต้อาณัติผูกมัดของกลุ่ม ของท้องถิ่น แต่ต้องเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยอย่างแท้จริง ทำงานด้วยความสุจริตใจ ถ้าเราจะบัญญัติให้ชัดเจนไว้^{อย่างนี้}จะดีไหมครับ เขียน เสนอแนะครับ ขอขอบคุณ

ประธาน (นายอานันท์ ปันยารชุน) : เชิญอาจารย์ธงทอง ครับ

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ : ผม ธงทอง จันทรางศุ ครับ กรรมาธิการเขียนท่านประธานที่เคารพ สำหรับข้อสังเกตของท่านกรรมาธิการ ขอประธานโทษที่ต้องออกนามท่านสามารถ แก้วมีชัย ว่าถ้าหากว่าจะเขียนบทบัญญัติในมาตรา ๑๕๑ อนุโลมตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ในฉบับ ๒๔๘๐ กว่า ๆ อะไรประมวณั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพิ่มข้อความในเรื่องที่จะไม่ต้องอยู่ในอาณัติของใครคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะนั้น ผมเกรงว่าถ้าหากว่าคำนึงถึงระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ที่เรากำลังคิดว่าจะเสริมความมั่นคงของระบบพรรคการเมือง ในการที่จะรวมกลุ่มก่อนความคิดเห็นให้เป็นปึกแผ่น การกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง ตามระบบเลือกตั้งที่เราเสนออยู่ไม่ว่าจะเป็นระบบ Party list ก็คืหรือระบบแบ่งเขตก็คื เป็นหน้าที่สังกัดพรรคการเมืองแล้ว ถ้าหากพวกเราไปเขียนมัดไว้ในมาตรา ๑๕๑ ก่อนข้างจะตั้งแน่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่ต้องอยู่ใต้อาณัติของใครคนใดคนหนึ่งเลย ถ้าหากว่าเป็นเรื่องที่มีพรรคการเมืองในอนาคตจะว่าอย่างไร วินัยพรรคการเมืองจะว่าอย่างไร ถ้าหากว่ามีการอ้างบทบัญญัติในมาตรา ๑๕๑ ถ้าบัญญัติเช่นนั้นได้ ผมเกรงว่าการที่จะรวบรวมความเป็นปึกแผ่นของระบบพรรคการเมืองนั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้ ลำพังที่เขียนไว้ในร่างของคณะทำงานในเวลา^{นี้}ผมคิดว่าคงเป็นเรื่องที่เขียนบทบัญญัติที่เป็นหลักการสำคัญและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เมื่อคำนึงถึงประเด็นที่ท่านผู้ช่วยเลขานุการ อาจารย์สมคิด ได้เรียนชี้แจงแล้วว่า เป็นเรื่องที่ต้องการที่จะยึดโยงกับเรื่องที่มาเสียมากกว่า ที่มามาจากจังหวัด มาจากเขต แต่เมื่อเข้ามาแล้วก็เป็นผู้แทนของคนทั้งชาติ ที่มามาจากกลุ่ม อาชีพอะไรก็แล้วแต่ เข้ามาแล้วต้องเป็นตัวแทนของคนทั้งชาติ แต่ว่าการที่จะไปผูกพัน ที่จะไปผูกมัด อยู่มติดของใครหรืออะไรอย่างนั้น ก็เป็นเรื่องที่จะต้องลงในรายละเอียดกันไป แต่หลักสำคัญผมคิดว่าเพียงที่เขียนไว้ในมาตรา ๑๕๑ น่าจะพอแล้ว

ประธาน : เชิญ คุณวรพจน์ ครับ

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม วรพจน์ วงศ์สง่า กรรมการฝ่ายนิติบัญญัติขอสับสนุนข้อเสนอของท่านกรรมการฝ่ายบริหาร สามารถ มิใช่ว่า เราจะบัญญัติข้อบัญญัติดังกล่าวนี้ขึ้นมา เพื่อที่จะไปเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานในระบบพรรคแต่ประการใด แต่ต้องการที่จะให้ผู้ซึ่งประชาชนมอบอำนาจให้มาทำหน้าที่แทนนั้น มีจิตสำนึกว่าสิ่งสำคัญสูงสุดนั้นคือผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชน ผลประโยชน์ของพรรคย่อมมาเป็นรอง เมื่อใดที่เอาผลประโยชน์ของประเทศชาติเข้ามาเปรียบเทียบกับ รัฐธรรมนูญของเรานับตั้งแต่ ๒๔๗๕ มาอย่างที่ท่านสามารถ ได้พูดแล้วนั้นได้บัญญัติข้อความดังกล่าวนี้ไว้ สำหรับประเทศซึ่งมีระบบพรรคอย่างเยอรมัน ก็บัญญัติไว้ชัดเจนเช่นเดียวกัน ในมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญเยอรมัน บัญญัติไว้ กระผมขออนุญาตอ่านนิดหน่อย

(1) The deputies to the German Bundestog shall be elected in general,direct,free,equal,and secret elections. They shall be representatives of the whole people,not bound by orders and instructions,and shall be subject only to their conscience.

เขาก็บัญญัติไว้เช่นนี้เหมือนกัน กระผมจึงคิดว่าเป็นลักษณะของประเทศ ที่ศิวิไลซ์แล้วทั้งหลายครับผม

ประธาน : ตอนนี้เที่ยง ๒๐ นาทีแล้วนะครับ ผมอยากขอขัดจังหวะท่านนิดเดียวครับ เอกสารมาตรา ๑๕๐ ทวิ ตามที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงนั้น ได้แจกจ่ายไปบรรดากรรมการทุกท่านแล้วนะครับ ก่อนที่ผมจะหยุดพักการประชุมกลางวันนี้ ผมอยากที่จะขอให้ท่านได้ตรวจสอบถ้อยคำในมาตรา ๑๕๐ ทวิ ให้แน่เพื่อเป็นการยืนยันมติของเรา อาจารย์วิสุทธิ มีปัญหาไหมครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โปธิแทน : ไม่ทราบว่าจะอนุญาตให้ผมพูดถึงมาตรา ๑๕๑ ที่กำลังค้างอยู่หรือไม่

ประธาน : ยิงครับ เพราะว่าอาจารย์วิสุทธิ ขอดูมาตรา ๑๕๐ ทวิ
ผมก็เลยอยากที่จะให้แน่ใจ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โทธิแทน : ผมเพียงแต่ขอยกจะจด จดไม่ทัน

ประธาน : ท่านเอาเท่านั้น ถ้าอย่างนั้นถือว่ามาตรา ๑๕๐ ทวิ ผ่านไปแล้ว
มาตรา ๑๕๑ นะครับ อาจารย์วิสุทธิ หุคส์ที่สุคแล้วจะให้อาจารย์บวรศักดิ์ ชี้แจง
แล้วผมจะหยุดพักการรับประทานอาหารกลางวัน ในระหว่างทานอาหารกลางวันนั้น
ถ้าเผื่อคุณสามารถ ยังสนใจที่จะให้มี ผมขอข้อเสนอเป็นถ้อยคำเลยครับ
เชิญอาจารย์วิสุทธิ ลั่น ๆ ครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โทธิแทน : ขอบคุณครับท่านประธาน
กราบเรียนท่านประธาน ผม วิสุทธิ โทธิแทน กรรมการครับ มี ๒ ประเด็น
ในมาตรา ๑๕๑ ประเด็นที่เสนอว่าให้เติมว่า ไม่ให้เอาไว้ถ้าอดีต นี้ ผมเข้าใจเจตนารมณ์
ว่าตรงกัน เพียงแต่ว่าการใช้ถ้อยคำอย่างนั้นในสภาพสังคมไทย ซึ่งมีการตีความกันมากมาย
ในหลายกรณีนั้น อาจจะเป็นการตีความทำให้เกิดปัญหาตามมาในหลายอย่าง เพราะจริง ๆ
แล้วก็เป็นหลักสากลที่ว่า ผู้แทนราษฎรที่ดี สมาชิกวุฒิสภาก็ดีของประเทศไหน ๆ ต้องปฏิบัติ
หน้าที่เพื่อส่วนรวมของประเทศ ส่วนถ้าจะทำการในแง่เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง
ปกติย่อมทำได้ตราบดีที่ไม่ขัดกับผลประโยชน์ส่วนรวม ถ้าไปเขียนในลักษณะที่ว่า
ไม่ตกเอาไว้ถ้าอดีต หรืออะไรต่อมิอะไรนี้ อาจจะมีคนแย้งอยู่เสมอเลย ไปทำอย่างนั้น
อย่างนี้ก็ไม่ จะเป็นปัญหากรุงรังเหลือเกินครับท่านประธาน เพราะว่าที่เขียนไว้แบบนี้
ผมคิดว่า เป็นเจตนารมณ์ที่ชัดเจนและป้องกันไม่ให้มีใครยกเป็นประเด็นขึ้นมา
ทำให้เกิดปัญหาต่อเนื่องไปได้นั้นประการแรก

ประการที่ ๒ ก็คือว่าข้อสังเกตของท่านกรรมการ ท่านสมนึก ขอบกัย
ที่ต้องเอ่ยนาม ที่บอกว่าทำไว้ในบทของศาล ในบทของคณะรัฐมนตรี ไม่เขียนอย่างนี้
จะทำให้คนเข้าใจว่าไม่ต้องทำอย่างนี้หรือเปล่า อันนี้ก็จริง ๆ แล้วถ้าไปเขียนไว้ใน
ทั้ง ๒ อัน ผมก็คิดว่าไม่เสียหายอะไร เป็นการดอกขำเจตนารมณ์

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตชี้แจงคำถามท่านสมนึก ครับ
ว่าที่ต้องบัญญัติมาตรานี้ ไว้ตรงนี้เป็นเรื่องรัฐสภา และไม่ได้บัญญัติไว้ในเรื่องศาล
และคณะรัฐมนตรีนั้น เพราะศาลและคณะรัฐมนตรีไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง รัฐสภามาจาก
การเลือกตั้ง โดยเฉพาะสภาผู้แทนราษฎร ถ้าไม่เขียนตรงนี้ไว้ ทฤษฎีที่อ้างก็คือว่า
ผู้แทนราษฎร เป็นตัวแทนของเขตเลือกตั้ง เมื่อตัวการคือผู้สมัครกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สิ่งอะไรตัวแทนต้องทำตามคำสั่งของตัวการ มาตรานี้เป็นการย้ำหลักว่า ผู้แทนราษฎร
เป็นผู้แทนของชาติไม่ใช่ตัวแทนของเขตเลือกตั้ง นี่คือหลักที่เข้ามาแต่เดิมเพื่อปฏิเสธ

การมอบหมายในลักษณะที่เป็นอาณัติหรือสัญญาจากเขตว่าต้องผูกพันตามนั้น รัฐธรรมนูญไทยตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ ในภาวะที่ยังอาศัยระบบที่ไม่ให้ความสำคัญกับพรรค ให้ความสำคัญกับตัวคน จึงเขียนไว้สอดคล้องต้องกันมาทุกรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ ๒๔๗๕ เขียนอย่างนี้ครับ

มาตรา ๒๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนชาวสยาม มิใช่แทนแต่เฉพาะผู้ที่เลือกตั้งตนขึ้นมา ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ

เขียนอย่างนี้จนปี ๒๕๑๑ ครั้นมาถึงปี ๒๕๑๗ ในรัฐธรรมนูญฉบับแรก ซึ่งให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองในฐานะซึ่งทำหน้าที่รวบรวมความเห็นของพลเมือง ให้เป็นปีกแผ่นและมีประสิทธิภาพ เป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญ มอบหน้าที่ให้พรรคการเมืองทำหน้าที่รวบรวมความเห็นของพลเมืองให้เป็นปีกแผ่นและมีประสิทธิภาพแสดงออก โดยผ่านการเลือกพรรคการเมือง แล้วบังคับให้สังกัดพรรค รัฐธรรมนูญฉบับนั้นจึงถือว่า พรรคก็เป็นสิ่งสำคัญ รัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย พอ ๆ กับ รัฐธรรมนูญ ๒๔๙๒ เขียนไว้ในมาตรา ๑๒๗ ดังนี้

มาตรา ๑๒๗ สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยตัดคำว่า ไม่ต้องรับอาณัติมอบหมาย อะไว้ทั้งหลายทั้งมวลออกไปหมดเลย ก็หมายความว่า พรรคการเมืองอาจจะมอบหมายอะไรบางสิ่งบางอย่างให้ได้ ซึ่งก็เป็นการฝึกคอบไปอีกทาง คือปฏิเสธการมอบหมายในลักษณะที่เป็นตัวการตัวแทนจากเขตเลือกตั้งไปพูดในลักษณะเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองมอบหมายอาณัติได้ ก็เขียนตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ มัจจนกระทั่ง ๒๕๓๔ ปัจจุบันนี้เขียนในมาตรา ๑๒๓ ว่า

มาตรา ๑๒๓ สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย จะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย โดยไม่มีคำว่า อาณัติ อยู่ ท่านกรรมาธิการท่านสามารถ ก็ให้บัญญัติลงไปที่หัดดเหมือนรัฐธรรมนูญปี ๒๔๗๕ ถามว่าในส่วนตัวผมในฐานะกรรมาธิการเห็นอย่างไร กระผมเห็นว่า ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยึดทางสายกลาง ยึดทางสายกลางคือให้ถือว่าผู้แทนราษฎร เป็นผู้แทนของชาติไม่ใช่เขตเลือกตั้ง ในเวลาเดียวกันก็ให้โอกาสพรรคการเมืองที่จะให้แนวทาง เพราะพรรคการเมืองก็เป็นสถาบันในรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีหน้าที่รวบรวมความเห็นของคน ให้เป็นปีกแผ่นและมีประสิทธิภาพได้ แต่วางหลักลงไปว่าในมาตรา ๑๕๘ วรรคสี่ ครับท่านประธาน ว่า การออกเสียงลงคะแนนเลือก หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด สมาชิกฯ ย่อมมีอิสระและไม่ถูกผูกพันโดยมติของพรรคการเมือง หรืออาณัติอื่นใด แล้วก็ให้กระทำการเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ นอกจากนั้น เรื่องสำคัญที่เราต้องการเห็นดุลพินิจอิสระของท่านสมาชิกฯ เองจริง ๆ

เช่น เรื่องการถอดถอนจากตำแหน่ง ท่านประธานครับ ก็เขียนไว้ชัดอยู่แล้วเหมือนกันว่า ให้สมาชิกรัฐสภามีดุลพินิจอิสระ ซึ่งก็อยู่ในมาตรา ๓๐๕ ครับ สมาชิกรัฐสภามีอิสระในการออกเสียงลงคะแนน ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลับ มติที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่ง ให้ถือเอาเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ และมติของพรรคการเมืองหรืออาณัติอื่นใด ย่อมไม่ผูกพันสมาชิกรัฐสภา ผมคิดว่าการบัญญัติลักษณะนี้จะเป็นทางสายกลางยิ่งกว่า การนำข้อความในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๓๕ ถึง ๒๕๓๑ ซึ่งไม่ให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองเลย ลงมาใส่ไว้ในมาตรา ๑๕๑ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาได้อย่างที่ท่านกรรมาธิการ ท่านวิสุทธิ ว่าทุกคนจะปฏิเสธหมดแล้วต่อไปนี่ สังกัพรรคจริงแต่ไม่ต้องทำตามมติพรรค แล้วเปิดรัฐธรรมนูญดูกันได้เลย มาตรา ๑๕๑ เขียนไว้เลยว่า ฉันไม่ต้องเชื่อฟังใครทั้งสิ้น

ประธาน : ขอให้ท่านกรรมาธิการที่ได้รับภารกิจไปโตรังรองดู ระหว่างพักทานอาหารกลางวัน ผมขอพักประชุมครับ กลับมาบ่ายโมงครึ่งครับ

พักประชุมเวลา ๑๒.๓๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

ประธาน : ก่อนที่จะพักการประชุมเมื่อ ๑๒.๓๐ นาฬิกา ยังค้างการพิจารณา มาตรา ๑๕๑ นะครับ ซึ่งกรมการฯ ท่านสามารถ ได้อภิปรายขอเสนอแนวทางการคิด ขึ้นมาทางหนึ่ง แต่ในระหว่างการรับประทานอาหารกลางวันได้มีการปรึกษาหารือกัน ผมเข้าใจว่าเรื่องนี้ว่าจะถึงจุดยุติได้ครับ เชิญคุณสมาน ครับ

นายสมาน แก้วมีชัย : ครับ ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ กระผม สามารถ แก้วมีชัย กรมการฯ ในช่วงพักผ่อนอาหารก็ได้เรียนหารือกับท่านเลขาฯ ซึ่งก็สรุปได้ดังนี้ครับ อยากรบกวนเรียนให้ท่านประธานและท่านกรมการฯลองพิจารณา ว่าผมขอเพิ่มเติมนิดเดียวครับว่า มาตรา ๑๕๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย และต้องปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตใจ เดิมคำว่า โดยสุจริตใจ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ก็ไม่ต้องเอาเรื่องอยู่ใต้อาณัติหรืออะไร เพียงแต่ว่าไม่ว่าจะอยู่ในอาณัติของพระศานก็ตาม แต่เวลาปฏิบัติหน้าที่ขอให้โดยสุจริตใจ เพื่อคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนเท่านั้นเอง ขอบคุณครับ

ประธาน : เพื่อประหยัดเวลา นะครับ ทางฝ่ายเลขานุการยอมรับได้ มาตรา ๑๕๑ มีปัญหาอะไรไหมครับ ถ้าเพื่อไม่มีขอทราบคำแปรญัติติครับ

เลขานุการ : ครับ มีคำแปรญัติติเดียวครับ คือขอให้เพิ่มความตอนท้ายว่า และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ประธาน : ท่านกรมการฯท่านใดคิดใจคำแปรญัติติใหม่ครับ ถ้าไม่คิดใจ ก็ถือว่ามาตรา ๑๕๑ ผ่านการรับรองของคณะกรรมการ ในระดับนี้แล้วนะครับ มาตรา ๑๕๒ ครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ :

มาตรา ๑๕๒ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

"ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้ และปฏิบัติตาม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

ประธาน : มาตรา ๑๕๒ ก็เป็นการเขียนข้อความลอกแบบมาจาก รัฐธรรมนูญฉบับเก่า ๆ นะครับ โดยเฉพาะฉบับปัจจุบันคงไม่มีปัญหาอะไรใช้ใหม่ครับ ถ้าหากไม่มีปัญหา ก็ถือว่าที่ประชุมมีมติรับนะครับ มาตรา ๑๕๒ มีการแปรญัติติใหม่ครับ

เลขานุการ : คำแปรญัตติแรกบอกว่าให้เป็นถ้อยคำในวรรคสอง ใช้คำถ้อยคำตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ วิธีการในมาตรา ๒๐ ถ้อยคำที่เสนอข้อแก้ไขใหม่ คือแก้เป็นว่า ก่อนเข้ารับหน้าที่ให้ปฏิญาณตนต่อหน้าหน้าพระบรมสาทิสลักษณ์พระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำตามมาตรา ๔

ประธาน : เชิญครับ

เลขานุการ : ผมหารือท่านกรรมาธิการ ท่านสามารถ นิดหนึ่งนะครับ ในคำปฏิญาณบอกว่า จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ในมาตรา ๑๕๑ ของท่านกรรมาธิการสามารถ ถ้าใช้คำว่าต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมของปวงชนชาวไทยให้สอดคล้องกับคำปฏิญาณตีใหม่ครับ

ประธาน : ไม่ขัดข้องครับ ผมว่าดีกว่าครับ เพราะว่าเท่ากับเป็นการนำไปสู่การปฏิญาณตามถ้อยคำในมาตรา ๑๕๒ ครับ ผมว่าสมเหตุสมผลนะครับ ขอบคุณท่านสามารถ ครับ ฉะนั้นคำว่า โดยสุจริต เปลี่ยนเป็น ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ในมาตรา ๑๕๑ อันนี้ขอลกลับมติเดิมเป็นมติใหม่ ท่านกรรมาธิการคงไม่ขัดข้องนะครับ ถ้าไม่ขัดข้องก็ถือเป็นมติใหม่ละครับ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทยครับ ขอกลับไปมาตรา ๑๕๒ มีคำแปรญัตติเพิ่มเติมใหม่ครับ

เลขานุการ : ไม่มีครับ

ประธาน : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดคัดค้าน เพราะฉะนั้นถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติถ้อยคำในมาตรา ๑๕๒ ครับ ขอมาตรา ๑๕๓ ครับ

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ :

มาตรา ๑๕๓ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภามีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา

ประธาน : มาตรานี้มีปัญหาใหม่ครับ ถ้าไม่มีขอแปรญัตติครับ

เลขานุการ : ครับ มีคำแปรญัตติอยู่โดยขอแก้ไขถ้อยคำนะครับ ว่าให้แต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ตามมติของสภานั้น ๆ

ประธาน : มีท่านใดติดใจคำแปรญัตติใหม่ครับ ถ้าไม่มีผมขออนุมัติเป็นมติที่ประชุมเห็นถ้อยคำเดิมทุกต้องแล้วละครับ มาตรา ๑๕๔ ครับ

นางกาญจนารัตน์ ลิริโรจน์ :

มาตรา ๑๕๕ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งจนสิ้นอายุของสภาหรือมีการยุบสภาประธานและรองประธานวุฒิสภา ดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่

ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานและรองประธานวุฒิสภา ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามวาระหนึ่ง หรือวาระสอง แล้วแต่กรณีเมื่อ

- (๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
- (๒) ลาออกจากตำแหน่ง
- (๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่น
- (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

ประธาน : มาตรา ๑๕๕ นี้เป็นถ้อยคำเดิมที่ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญปัจจุบันหรือเปล่าครับ มีท่านกรรมาธิการท่านใดมีข้อติดใจไหมครับ ในมาตรา ๑๕๕ เชิญ คุณวรพจน์ ครับ ขอความกรุณาอย่าตกแต่งถ้อยคำมากนักนะครับ

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ไม่ตกแต่งครับ ผมเข้าใจว่า (๓) นี้คงจะต้องนำไปพิจารณาพร้อมกับมาตรา ๒๐๕ เช่นเดียวกันใช่ไหมครับ

เลขานุการ : ใช่ครับ

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ขอบพระคุณครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตแก้ไขนะครับ มาตรานี้ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปัจจุบัน โดยแยกประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งถึงวันก่อนวันเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่ เป็นอีกวรรคหนึ่งตีใหม่ครับ เป็นวรรคสอง ซึ่งต้องกระทำทุกสามปี คงจะต้องระบุไว้ให้ชัดเพราะเหตุว่ามีการเปลี่ยนแปลงสมาชิกวุฒิสภาทุก ๓ ปีก็หนึ่งนะครับ คำว่า ซึ่งจะต้องกระทำทุกสามปีเข้าไปนะครับ เพราะฉะนั้นวรรคสอง วรรคหนึ่งคงเดิมนะครับ

ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ดำรงตำแหน่งจนสิ้นอายุของสภาหรือมีการยุบสภา

ประธานและรองประธานวุฒิสภา ดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่ ซึ่งจะต้องกระทำทุกสามปี

ประธาน : การขอแก้ไขนี้เป็นผลสืบเนื่องจากมติที่เราได้มีไปเกี่ยวกับวาระของวุฒิสมาชิกนะครับ ไม่มีท่านผู้ใดขัดข้องนะครับ มีประเด็นอื่นไหมครับ ถ้าไม่มีก็ขอกรุณาอ่านคำแปรญัตติครับ

เลขานุกร : คำแปรญัตติมีอยู่ ๒ แบบ แบบแรกเป็นการขอแก้ไข
วรรคตอนเล็กน้อย แบบที่ ๒ คือขอเสนอให้ตัดอนุมาตรา ๓ ของมาตรา ๑๕๔ ทั้งหมด

ประธาน : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดขัดข้องก็ถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติด้วยคำใน
มาตรา ๑๕๔ ตามที่ได้มีการแก้ไขซึ่งที่เลขานุกรได้อ่าน แล้วก็ขวนอนุมาตรา ๓ ไว้
จนกระทั่งเราไปพิจารณามาตรา ๒๐๕ ครับ เชิญคุณวรพจน์ ครับ

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ท่านประธานที่เคารพครับ (๔) นี้เจตนาจะเขียน
ให้แตกต่างกับตำแหน่งอื่นในชั้ใหม่ครับ ถ้อยคำนี้สำหรับตำแหน่งผู้แทนราษฎร จะเขียนว่า
ต้องคำพิพากษาจำคุก แต่หมายความว่าต้องจำคุกจริง ๆ อันนี้เจตนาจะเขียนให้
แตกต่างกันในชั้ใหม่ครับ

เลขานุกร : เจตนาครับ เฉพาะคำพิพากษาให้จำคุก โดยไม่ถึงที่สุด
หรือรับโทษ ไม่รับโทษไม่สำคัญครับ คนที่จะมีเกียรติเป็นผู้แทนของสภานั้นต้องไม่มี
สิ่งที่เคยเสื่อมแคลงเลยครับ แต่ท่านประธานครับ ผมขอกลับไป (๓) ครับ (๓)นี้
ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็ไม่มีไม่ต้องขวนนะครับ คนจะทำหน้าที่เป็นทั้งรัฐมนตรี
ข้าราชการการเมือง แล้วมาเป็นประธานสภานี่คงไม่มีที่ไหนในโลกครับ เพราะฉะนั้น
ก็คงต้องขอหลักการนี้ คือไม่ต้องขวนตามมาตรา ๒๐๕ นะครับ

ประธาน : ถูกต้องครับ เชิญ คุณสามารถ ครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมอยากเรียนถาม
เพื่อกระจ่างไป (๔) ที่ท่านกรรมาธิการ ท่านวรพจน์ ได้ถาม คือต้องคำพิพากษาให้จำคุก
ผมขอขบถ้อยอย่างกรณี ความผิดกรณีหมิ่นประมาท มีคำพิพากษาให้จำคุกแต่ให้รอลงอาญา
คือไม่ต้องเข้าคุก รอลงอาญาไว้ ๒ ปี จะเข้าข่ายว่าได้ถูกคำพิพากษาให้จำคุกแล้วหรือไม่
จะต้องพ้นใหม่ครับ

เลขานุการ : พันตรี ถ้าเขียนอย่างนี้

ประธาน : เป็นของเดิมไปครับ เชิญคุณประดิ่ง

นายประดิ่ง ปวีญงภาว : กราบเรียนท่านประธานครับ ผมมีความเห็น คล้าย ๆ กันครับว่าในบทบัญญัติอื่น ๆ นั้นจะยกเว้น ๒ ประการคือ คดีลหุโทษกับกรณที่มีการรอลงอาญาไม่ถูกจำคุกจริง ลงโทษอาจจะเกิดได้กับคนทุกคน อาจจะไม่เจตนาเช่นขับรถไปหรือประมาท ขับรถไปอาจจะเกิดอุบัติเหตุเกิดอะไรได้และเป็นโทษเล็ก ๆ น้อย ๆ ปกติยกเว้นไม่ถือว่าเป็นการลงโทษจำคุกครับ

ศาสตราจารย์ของ จันทรทงศ์ : อย่างที่ท่านเลขานุการได้ให้ความเห็นเป็นข้อมูลแล้วนะครับเมื่อครุ่นว่า สำหรับตำแหน่งผู้ที่เป็นประธานหรือรองประธานของสภาผู้แทนฯ ก็คือของวุฒิสภาที่นี้ เป็นตำแหน่งที่เกียรติและก็มีฐานะที่เป็นผู้แทนของสภาทั้งสอง เพราะฉะนั้นไม่ต้องการให้มีความเคลือบคลุมสงสัยว่าอยู่ในฐานะที่จะเป็นที่ครหาได้ทางหนึ่งทางใด ที่เขียนเช่นนี้มีความแตกต่างกันคือกรณีตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเป็นกรณีประมาทหรือกรณลหุโทษ กรณีที่ศาลรอลงอาญาพ้นจากประธานแล้วไม่ได้พ้นจากฐานะที่เป็นสมาชิก ตรงนี้เราคงเห็นความแตกต่าง และไม่ใช่ว่าเรื่องที่ดีโอกาสดีลดขนาดกันทีเดียว เพียงแต่ในฐานะที่เป็นตัวแทนของรัฐสภานั้นต้องพ้นจากความเคลือบคลุมสงสัยครับ

ประธาน : ทั้งนี้ก็กระทบกระเทือนคนสองสามคนเท่านั้น มีตำแหน่งประธานสภา กับรองประธาน ผมว่ายกเว้นให้เถอะครับ ตัวท่านเองท่านก็คงไม่ออกไปเป็นตำแหน่งถ้าเพื่อท่านเกิดมีปัญหาเหล่านั้น ผ่านไปได้ไหมครับ ขอคุณครับ มาตรา ๑๕๕

นางกาญจนาวิรัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๑๕๕ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ว่าเนื้องิจการของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานมีอำนาจหน้าที่ตามที่ประธานมอบหมายและปฏิบัติหน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้ทำหน้าที่แทนและประธานวุฒิสภาและผู้ทำหน้าที่แทน และประธานวุฒิสภาและผู้ทำหน้าที่แทน ต้องเดิมเหมือนกับมาตราที่แล้ว ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

ประธาน : มีกำหนดกรรมการท่านใดคิดไว้ในมาตรา ๑๕๕ ใหมครับ เพราะว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงตามที่เคยอภิปรายกันมานานแล้ว เชิญคุณสามารถ

นายสามารถ แก้วมีชัย : เนื่องจากในมาตรา ๘๙ ได้ขอสงวนกรณีสประธานรัฐสภา ต้องวางตนเป็นกลางไว้ เพราะในทางปฏิบัติคงมีปัญหาและจะมีปัญหาต่อเนื่อง จะเป็นการตีความในกฎหมายว่าเป็นกลางไม่เป็นกลางอย่างไร ฉะนั้นในวรรคท้ายของมาตรา ๑๕๕ กระทบก็ขอเสนอให้ตัดออก และจะขอสงวนความเห็นไว้เช่นกัน ขอคุณครับ

ประธาน : เรื่องนี้มีการพูดกันมานานแล้วครับ ผมอยากจะดำเนินการประชุมว่าถ้อยคำในวรรคสองนี้ยังคงไว้ต่อไป แต่คุณสามารถมีสิทธิ์ที่จะสงวนความเห็นได้ ขอให้เป็น

ไปตามนั้น มีประเด็นอื่นอีกไหมครับ ถ้าไม่มีขอความกรุณาอ่านคำแปรญัตติครับ

นายคมสัน โทษิตง : มีการเสนอคำแปรญัตติอยู่ ๒ รูปแบบ แบบที่หนึ่งก็คือขอเสนอ
ตัดมาตรา ๑๕๕ ทั้งมาตรา สำหรับแบบที่สองคือการขอเสนอแก้ไขความตอนท้ายของวรรคที่ ๒ ของ
มาตรา ๑๕๕ ที่ว่าต้องเป็นกลางทางการเมือง เพื่อจะแก้ไขกฎต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองนั้น
เป็น ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและอย่างเป็นกลาง หมดแล้วครับ

นายประชুম ทองมี : มาตรา ๑๕๕ ผ่านไปแล้วใช้ใหม่ครับ ผมขอเรียนถาม (๘)
ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

ประชาชน : ชี้แจงไปแล้วครับ

นายประชুম ทองมี : ถ้าสมมติผมจะขอใช้ถ้อยคำว่ามีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
จะได้ไหมครับ ถึงที่สุดให้จำคุก

ประชาชน : มีการชี้แจงนะครับว่า (๘) ที่เขียนไม่เหมือนกับเงื่อนไขในการสืบ
เช่นอย่างในการสืบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ก็เพราะเห็นว่ามาตรา ๑๕๕ นี้เป็นข้อความที่พาดพิง
กับบุคคลที่จะดำรงเป็นประธานและรองประธาน ซึ่งมีสถานะสูงกว่า ส.ส. เพราะฉะนั้นจึงไม่มี
ความจำเป็นหรือไม่ เป็นการเหมาะสมที่จะต้องเขียนให้มันเหมือนกับสถานะของ ส.ส.

นายประชুম ทองมี : ประเด็นนี้จะให้กรมที่คดียังไม่ถึงที่สุด ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษ
จำคุก และถือฤทธอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โดยมีการประกันตัวมา หรือจะเป็นกรณีหนึ่ง
กรณีใด ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องได้มีการฎีกามา แต่คดีมันยังไม่ถึงที่สุดอย่างนี้ จะไม่ให้เขาเป็นอยู่
หรือครับ

เลขาธิการ : ท่านประธานครับก็ไม่เป็น เป็นไม่ได้ละครับ ก็จะมีปัญหาว่ารัฐธรรมนูญ
จะใจดีกว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วมาหรือเปล่า

ประชาชน : เมื่อมติผ่านไปแล้ว ขอประทานโทษที่คุณประชุมมาสำนึกหนึ่งก็เป็นข้อสังเกต
ไว้ละครับ ขอผ่านไปแล้ว มาตรา ๑๕๖

นางกาญจนาวัตร ลีวิโรจน์ : มาตรา ๑๕๖ เมื่อประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร
หรือประธานและรองประธานวุฒิสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสภานั้น ๆ เลือกตั้งกันขึ้นเอง
เป็นประธานในคราวประชุมขึ้น

ประชาชน : มีท่านผู้ใดคิดใจในถ้อยคำในมาตรา ๑๕๖ ใหม่ครับ ถ้าไม่มีขอความกรุณา
อ่านคำแปรญัตติครับ

นายคมสัน โทษิตง : ไม่มีผู้แปรญัตติครับ

ประชาชน : ไม่มีผู้แปรญัตติ ถ้าไม่มีข้ออื่นใดก็ถือว่าที่ประชุมมีมติรับถ้อยคำในมาตรา ๑๕๖

มาตรา ๑๕๗

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๑๕๗ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรก็คื การประชุมวุฒิสภาถึคื ต้องมีสมาชิกรมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา

จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๕๔ และ

มาตรา ๑๕๕ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะกำหนด เรื่ององค์ประชุมไว้ในเรื่องบังคับเป็นอื่นก็ได้

ประธาน : มีข้อคิดเห็นประการใดไหมครับ ถ้าไม่มีกรุณาอ่านค่าาบัญญัติครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มาตรา ๑๕๗ ไม่มีคนเสนอปรญัตติครับ

ประธาน : ในกรณีนี้นั้นถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติข้อค่าาในมาตรา ๑๕๗ นะครับ
มาตรา ๑๕๘

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๑๕๘ การลงมติวินิจฉัยข้อปริญษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาผล เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา ต้องจัดให้มีการบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่เป็นการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

การออกเสียงลงคะแนนเลือก หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด สมาชิกย่อมมีอิสระและไม่ถูกผูกพันโดยมติของพรรคการเมืองหรืออาณัติอื่นใด ให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

ประธาน : มีข้อความที่อ่านแล้วมันสะดุดนิด ๆ หน่อยครับ เชิญอาจารย์วิสุทธิ์ครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ โทษิ์แท่น : กราบเรียนท่านประธานครับ ในวรรคสามบรรทัดที่ ๓ ที่บอกว่ำ บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน ค่าาฯ ของสมาชิกแต่ละคนคัดลอกได้ไหมครับ เพราะว่าบางที่การยกมือแต่ละคนเหมือนกัน แต่มันบันทึกยากใครลงอย่างไร เป็นปัญหาในทางปฏิบัติครับ

เลขาธุการ : ท่านประธานครับ ความจริงอันนี้อยู่ในกรอบมาั้งแต่ต้น ก็คือกรที่เรียกร้องกันว่ำจะต้องมีความโปร่งใสในการลงมติของสมาชิกรัฐสภา จะได้ถูกตรวจสอบได้ว่ำเรื่องใด ๆ ใครลงคะแนนเสียงอย่างไร แต่ว่ำก็มีข้อออกเว้นว่ำแต่เป็นการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ ก็ไม่ต้องบันทึกก็ได้ แต่ประเด็นที่มีผู้วิจารณ์ว่ำ ในการลงมติแต่ละครั้งมีทั้งเรื่องสำคัญและไม่สำคัญ ผู้ตัดบบงผู้ตัดติครับท่านประธาน เป็นผู้ตัดติตั้งกรรมาธิการเจษ ๆ ถ้าต้องมาบันทึกกันตลอดก็อาจจะมีปัญหาได้ อันนี้ก็มีผู้ยกเป็นข้อสังเกต

ประธาน : รัฐสภาไทยวันหนึ่งก็จะต้องตามเทคโนโลยีของต่างประเทศได้ อยางที่สหประชาชาตินั้นเข้าม ๒๕ ปีกว่าแล้ว ถึงแม้จะเป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยยกมือ ในปัจจุบัน

เขาเพียงแต่กดปุ่ม ภาพที่ปรากฏอยู่บนกระดานซึ่งกระดานนั้นจะบอกเลยว่าสีเขียวคือเห็นข้อ
สีแดงไม่เห็นข้อ สีเหลืองคือวันออกเสียง มันก็เป็นกาบบันทึกและเขาก็แจก Copy ของบันทึก
การลงคะแนนนั้นให้แต่ละสมาชิกได้รับทราบ เชิญอาจารย์วิสุทธิ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แท่น : คือถ้าเป็นการลุกขึ้นยืนและเรียกชื่อมันบันทึกได้
ถ้าเราจะเขียนให้มันชัด กดเวลานับก็ถ้าจะเขียนอย่างนี้หมายความว่าข้อมือหรือกดปุ่มก็จะต้องบอกว่า
เสียงที่เห็นด้วยมี นาย ก. นาย ข. นาย ค. นาย ง. ซึ่งในกรณีที่เทคโนโลยีมันยังไม่ได้ใช้
หรือว่าคิดแล้วมันใช้ไม่ได้อย่างที่คิดกันใช้ไม่ได้เต็มรูป มันก็จะมีปัญหามาก แต่ถ้าเราจะเขียนไว้ใน
ลักษณะที่ว่าถ้าเป็นการเปิดเผยในลักษณะที่เรียกชื่อให้ชาน อันนี้ข้อมือมันไม่ยาก แต่ถ้ากดเลขหรือกด
อย่างนี้เลยบางทีมันอาจจะยาก

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : ท่านประธานครับ อย่างที่ท่านเลขานุการพูด เรื่องนี้อยู่ในกรอบ
และก็อยู่ในการเรียกร้องกันว่า การลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภานั้นจะต้องมี Record
เพื่อเปิดเผยพูดได้ว่าเรื่องนั้นลงกันอย่างไร เพราะฉะนั้นเวลานั้นว่า ค่อยไปภายหน้าจะบอกว่าการ
หาเสียงและจะไปพูดบอกว่าเห็นด้วยใหม่กับการปฏิรูปที่ดิน ถ้าเขียรการปฏิรูปที่ดินเวลาหาเสียง
กับเวลาเข้าสภามันจะได้ตรวจได้ ว่าเวลากฎหมายปฏิรูปที่ดินเข้า ลงโหม คนนั้นลงโหม คราวนี้
วิธีการผมว่าให้มันเป็นข้อบังคับของสภาเขาทำ เราลงไปของวุฒิสภา ในรัฐธรรมนูญเขาเราลงไปเห็น
จะไม่ได้ ที่ผมเรียนท่านอาจารย์วิสุทธิด้วยความเคารพเลยว่าเป็นหน้าที่ของข้อบังคับและหน้าที่ของสภา
ที่จะไปพัฒนาการให้เป็นอยู่อย่างนี้ ส่วนจะเป็นอย่างไรต้องทำเพื่อให้มันเกิดการบันทึกไว้ว่า คนนี้ทำ
หน้าที่ในสภาโดยการลงมติสอดคล้องกับคำพูดข้างนอกโหม เขาผลากจะรู้จักโหม ผมว่าใช้ก็ข้อคำ
อันนั้นพอแล้ว และเป็นเรื่องของข้อบังคับที่จะสภาจะต้องออกข้อบังคับ แล้วข้อบังคับนั้นจะทำกันอย่างไร
ต่อไปเราไม่ต้องไปคิดแล้วครับจะใช้เครื่องมืออะไรเทคโนโลยีอะไรเขาก็ทำของเขาเองก็แล้วกัน

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ในกรณีนี้เพื่อประโยชน์ในทางปฏิบัติเพื่อให้เขาสามารถปฏิบัติได้
เราจะกำหนดเวลาไว้ในบทเฉพาะกาลได้ไหมครับ ว่าการปฏิบัติตามมาตรา ๑๕๘ วรรคสองนี้ อาจจะ
ยืดเวลาให้เขาหน่อยเพื่อให้เขาปรับปรุงเทคโนโลยีต่าง ๆ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : ผมขอเถียงนิดเดียว คือเรื่องนี้จะทำหรือไม่ทำ แล้วถ้าทำ
เทคโนโลยีเขามืออยู่แล้วจะทำใหม่ ผมยังไม่อยากให้เวลา ผมว่าถ้าจะให้เวลาก็ไม่อยากจะ
อังกฤษมันทำมาตั้งแต่ยังมีเทคโนโลยีมันให้เดินแยกเลย มันโหวตด้วยการเดิน ถ้าเห็นด้วยออกทาง
ซ้าย ทางนี้ออกทางขวา เทคโนโลยียังมีไม่เลวครับ มันทำและมีมัน Record ได้ ทำไมเขาก
กันมา สภาของอเมริกา เฮอร์มันเขามันทำตั้งแต่โบราณ เมืองไทยไม่ทำ ให้เวลาก็ไม่ทำอันนั้นแหละ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ เพื่อให้ท่านกรรมาธิการเสียเวลา จะเดิม
ลงไปนิดหนึ่งได้ไหมครับท้ายคำว่า ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม
ของแต่ละสภา ให้ไปกำหนดเอาเองก็แล้วกันว่า คือข้อกัทั้งก็มีประเด็นหนึ่งว่า ในเวลาการ

พิจารณาว่าพระราชบัญญัติวาระสอง ถ้าต้องลงมติกัน ๓๐ ครั้ง และกั้บันทึกกันสนกสนานเลข บางทีมันก็มีปัญหาได้เหมือนกัน แต่ว่าผมเห็นด้วยกับท่านรองประธานว่าเทคโนโลยีมีคั้บ และในหังงประชุมนี้เองก็มี เวลานั้นเพียงแต่ไม่ได้ใช้กันเท่านั้นเอง ก็คิดกันแบบไทย ๆ ถ้าคลให้กั้กัน คือผมกั้ไม่ทราบ เพราะจะนั่นสุดแต่คั้ท่านประธานและท่านกรรมาธิการ

ประธาน : ฝ่ายเลขาธิการขอเสนอเดิมกั้ยอว่าอย่างไรนะครั้บ อยู่บนจอแล้วอ่านหน่อยครั้บ

นางกาญจนาวัธน์ ลีวัจิรจน์ : และเปิดเพียบบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจเข้าไปตรวจสอบได้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมของแต่ละสภา
รองศาสตราจารย์สุทัศน์ โปษัณห์ : คือโดยหลักการเห็นด้วย เพียงแต่ว่าในทางปฏิบัติมันอาจจะลำบาก แต่ว่าถ้าไปเขียนอย่างนั้นข้อบังคับจะไปกำหนดไม่ให้บันทึกที่ลงมติไม่ได้ คือผมว่าถ้าจะเอาไว้อย่างนี้ก็เขียนไว้อย่างนี้ไม่ต้องไปเติม เพราะถ้าเติมไปแล้วไปเขียนเป็นอย่างอื่นไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องที่จะคนและต้อง เรียงลำดับเลข

นายบัวพรม สิริภักขามพันธุ์ : เท่าที่ปรากฏในนี้เพียงพอมแล้วครั้บ ไม่ต้องเติมอะไรทั้งนั้น ตรวจสอบได้ก็พอมแล้วครั้บ ตรวจสอบอย่างไรกั้แล้วแต่เขา รายงานการประชุมมันมีอยู่หรืออะไรต่าง ๆ กั้เปิดเพืออยู่ ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วลำบาก

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นยุติการอภิปรายเรื่องนี้ใช้กั้ยอคำเดิมครั้บ เชิญคุณสามารถประเด็นอื่นครั้บ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ผมขอในวาระที่ ๘ การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด สมาชิกย่อมมีอิสระและไม่ผูกพันโดยมติของพรรคการเมืองหรืออาณัติอื่นใดให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ผมอยากจะให้ปรับปรุงกั้ยอคำตรงที่บอกว่ และไม่ผูกพัน

ประธาน : เดียวก่อนครั้บ ขอให้ฝ่ายเลขาธิการอ่านก่อนได้ไหมครั้บ

นางกาญจนาวัธน์ ลีวัจิรจน์ : ข้อความในวาระสุดท้ายที่ถูกต้อง การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ และสมาชิกย่อมมีอิสระและไม่ผูกพันโดยมติของพรรคการเมืองหรืออาณัติอื่นใด

นายสามารถ แก้วมีชัย : ก็ยังคงกั้ยอคำที่ผมคิดว่าควรจะปรับปรุงตัดออกคือ ไม่ผูกพันโดยมติพรรคหรืออาณัติอื่นใด เพราะว่าเมื่อสักครู่เราอภิปรายกันในมาตรา ๑๕๑ ก็มีหลายท่านบอกว่าเราต้องส่งเสริมระบบพรรคเราจำเป็นจะต้องให้สมาชิกพรรคยอมรับมติของพรรคอยู่ในอาณัติของพรรค พอมาถึงตอนนี้ ผมตีผมขกตัวเองอย่างนะครั้บว่ามีกั้การเสนอให้เลือกนายกั้รัฐมนตรี

ประธาน : คุณสามารถครั้บรู้สึกว่คณะประเด็น ทางฝ่ายเลขาธิการกั้แจ้งก่อนครั้บ
เวลานักกำลังคุณคณะประเด็นครั้บ เชิญฝ่ายเลขาธิการ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ การเลือกนายกรัฐมนตรีที่ทำกรรมาธิการกำลังพูดถึง เราให้ทำเป็นการเปิดเผย มาตรา ๓๐๓ ทำกรรมาธิการกรรมาชิกแต่ละครับ

นายสามรถ แก้วมีชัย : หมายความว่าถ้าตำแหน่งอื่นใดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่จำเป็นต้องลงคะแนนตามอาภัติหรือมติของพรรคก็ได้ ขอคุณครับ

ประธาน : มาตรา ๑๕๘ ผ่านไปได้ครับ เชิญอาจารย์วิสุทธ์ครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธ์ โพธิ์แท่น : ขอนิดเดียวครับท่านประธาน เราจะเดิมให้ชัดเจนได้หรือเปล่า เพราะว่าเดี๋ยวมันจะขัดกันเอง บุคคลดำรงตำแหน่งโดยกเว้นตำแหน่งตาม มาตราอะไรที่ว่า เรื่องนายกฯ ถ้าไม่อย่างนั้นเดี๋ยวมันจะขัดกันเองนะครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ อ่านข้อความใหม่แล้วเป็นอย่างนี้ การออกเสียง ลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดให้กระทำเป็นการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ เพราะฉะนั้นก็คือว่า เว้นแต่ที่นั่นก็คือว่าเปิดเผยได้ แล้ว มาตรา ๓๐๓ ก็บอกแล้วว่าเป็นการเปิดเผย

ประธาน : ผ่านไปได้ครับเรื่องนี้ มาตรา ๑๕๘ มีแปรัญติใหม่ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มีแปรัญติอยู่ ๒ แบบ แบบแรกคือการเสนอขอให้ตัดวรรคสาม ของมาตรา ๑๕๘ ออกทั้งหมด และขณะเดียวกันก็ขอให้ไขความในวรรคสี่โดยเสนอแก้เป็นการออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดก็ได้ หรือการออกเสียง โดยลงคะแนนลับก็ได้ สมาชิกย่อมมีอิสระและไม่ถูกผูกพันโดยมติของพรรคการเมืองหรืออาภัติอื่นใด เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ และคำแปรัญติอีกแบบหนึ่งก็คือขอเสนอให้ตัดความ ในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๘ ออกทั้งหมดครับ

ประธาน : มีท่านผู้ใดคิดใจความแปรัญติใหม่ครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติถ้อยคำในมาตรา ๑๕๘ ตามที่ได้มีการปรับปรุงเล็กน้อยในวรรคสี่ ผ่านไปได้ครับ มาตรา ๑๕๘

นางกาญจนาวัชรน์ ลีวัชรจัน : มาตรา ๑๕๘ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ประชุม วุฒิสภาก็ ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาที่ดี สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอด ทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้นมิลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

ในกรณีที่สมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกในรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสภานั้นจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่ บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมของสภานั้น ทั้งนี้

โดยไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคลในการฟ้องร้องคดีต่อศาล

นายเคอิ ส่วนานนท์ : ท่านประธานครับ มาตรา ๑๕๙ ผมคิดว่าคงต้องขออนุญาต
ตัดวรรคสองและข้อความวรรคสุดท้ายของวรรคสามด้วยเหตุผลสั้น ๆ วรรคหนึ่ง เรื่องของเอกสิทธิ์
ผมคิดว่าพูดไว้ชัดเจน ว่าความจำเป็นที่จะต้องมีเอกสิทธิ์ชัดเจนแล้ว แล้ววรรคสองที่เพิ่มขึ้นมานั้น
มันไม่ใช่ เป็นความต้องการหรือการดำเนินการของสมาชิกสภาผู้ก่อคำในสภา แต่เป็นมาตรการของ
ฝ่ายรัฐบาลที่จะดำเนินการให้มีการถ่ายทอด และก็ใช้อำนาจการถ่ายทอดนั้นปิดปากสมาชิกผู้แทนราษฎร
ไม่ให้กล่าวถ้อยคำใด ๆ ในสภา ซึ่งกระผมถือว่ามันเป็นการละเมิดเอกสิทธิ์ซึ่งบัญญัติไว้ในวรรคที่ ๑
อย่างเด็ดขาด เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเรามาพิจารณาว่ามาตรการในการถ่ายทอดนั้นเป็นคำขอหรือ
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็น่าจะลงโทษสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้ แต่ขณะนั้นข้อเท็จจริง
ที่ปรากฏนั้นมันไม่ใช่เช่นนั้นเลย แม้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะขอไม่ให้ถ่ายทอดเพื่อต้องการ
เอาเอกสิทธิ์ในการพูดกันในสภาอย่างเต็มที่ ถ้าฝ่ายรัฐบาลไม่ยินยอมเขาคงดำเนินการให้มีการถ่ายทอด
เพราะฉะนั้นถ้าเป็นรูปนี้เราจะเห็นว่าเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑ ก็ไม่ผลแต่อย่างใด ส่วนข้อความ
ในสุดท้ายในวรรคสามนั้น กระผมคิดว่าประโยคที่บอกไว้ ทั้งนี้โดยไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคล
ในการฟ้องร้องคดีต่อศาล กระผมคิดว่าข้อความในส่วนนี้ก็เขียนไว้เท่ากับเป็นการตัดเอกสิทธิ์ของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั่นเอง เพราะว่าจริง ๆ แล้วถ้าหากว่าจะต้องคุ้มครองเอกสิทธิ์ในสภานั้น
เพียงแต่เฉพาะบุคคล ๓ ประเภทที่ระบุไว้ก็พอ คือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งรัฐสภา
ก็ยังไม่จำเป็นต้องมีเอกสิทธิ์แต่อย่างใด คำว่า เอกสิทธิ์ ในที่นี้ไม่ได้คุ้มครองแต่เฉพาะบุคคล
๓ ประเภทนี้เท่านั้น แม้แต่บุคคลนอกก็ต้องคุ้มครองด้วย เพราะจะต้องยอมรับความจริงว่าสภาเป็น
สถานที่แห่งเดียวที่ให้มีการพูดในเรื่องอะไรก็ตามที่มีต้องการจะพูดกันในบ้านในเมือง เพราะที่อื่น
มันพูดไม่ได้ เพราะฉะนั้นเอกสิทธิ์มาตรฐานที่กระผมจึงขอเสนอตั้งที่กระผมกราบเรียนสั้น ๆ ว่า
ตัดข้อความในวรรคสองและตัดข้อความในวรรคสุดท้ายของวรรคสาม ขอพระคุณมากครับ

* นายธงชาติ รัตนวิธา : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมขอกราบเรียนถามนั้นเลขาธิการ
ประเด็นเรื่อง เอกสิทธิ์คนที่มีความสนใจมากที่สุดคือท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ไทย ผมได้ยื่นท่าน
สนทนากันในคืนนั้นผมอาจจะขอคำชี้แจง

เลขาธิการ : ท่านประธานครับ คือท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ไทยท่านให้ความเห็นว่า
เอกสิทธิ์ในการกล่าวหรือแสดงความคิดเห็นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือที่ประชุมรัฐสภา ถ้าเป็นการ
กล่าวโดยการถ่ายทอดโทรทัศน์หรือวิทยุ เพราะว่าถ้าไม่ถ่ายทอดโทรทัศน์หรือวิทยุมีเด็ดขาดอยู่แล้ว
ไม่มีความจำเป็นอะไร ถ้าเป็นการถ่ายทอดวิทยุโทรทัศน์ ท่านเสนอว่าประการที่ ๑ มาตรา ๑๖๐
เขียนไปเฉพาะผู้พิมพ์ผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภา แต่ไม่พิมพ์ไปถึงหนังสือพิมพ์
ไม่พิมพ์ไปถึงหนังสือพิมพ์ที่เอาคำอภิปรายนั้นไปลงพิมพ์คำต่อคำ ท่านก็ยกตัวอย่างท่านว่าท่านอภิปราย
เรื่องนายชวคนายเฮง แล้วหนังสือพิมพ์ที่เอาคำอภิปรายท่านไปลงพิมพ์คำต่อคำ ก็รายงานการประชุม

ของสภานั้นก็พิมพ์คำคัดค้านเหมือนกัน แต่ว่าสภาได้รับความคุ้มครองเพราะว่าทำตามข้อบังคับ
 แต่ว่าหนังสือพิมพ์เล่มนั้นกลับไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญมาตรา นี้ประเด็นแรก ท่านบอกว่า
 หนังสือพิมพ์ควรจะได้รับความคุ้มครองด้วย ซึ่งความจริงตามประมวลกฎหมายอาญา ยกเว้นความผิด
 ฐานหมิ่นประมาทเอาไว้ ถ้าเป็นการรายงานการประชุมโดยสุจริต แต่ว่านี่ก็เป็นการยกเว้นในประมวล
 กฎหมายอาญา ซึ่งอาจจะตกเป็นจำเลยเสียก่อนแล้วก็มีสิทธิสู้กลับว่าตัวเองได้รับข้อยกเว้นตาม
 ประมวลกฎหมายอาญา

อีกประเด็นหนึ่งท่านเสนอว่า ถ้าสมาชิกผู้กล่าวนั้นยืนยันข้อเท็จจริงและก็มีเอกสารหรือ
 อะไรมาชี้ให้ดู และมีการโต้แย้งว่าไม่ได้เป็นความจริง ท่านเห็นว่าไม่ควรจะเข้าไปฟ้องร้องศาล คือ
 ให้ตัดบทเรื่องความผิดทางแพ่งทางอาญาออก แล้วให้พิสูจน์กันโดยให้สภาตั้งกรรมการขึ้นมา ถ้า
 ปรากฏว่าคำกล่าวหรือหลักฐานที่สมาชิกอ้างปราศจากมูลก็ให้สมาชิกผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งสมาชิก
 แต่ถ้าคำกล่าวนั้นมีมูลตามที่กรรมการเห็น ก็หมายความว่าสมาชิกผู้กล่าวก็ไม่ถูกดำเนินคดีใด ๆ
 นี่คือข้อเสนอ แต่กระผมคิดนึกเดี๋ยวก่อน เวลานี้ก็คือว่าพ้นถึงคนนอกด้วย ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดเฉพาะ
 ท่านสมาชิกด้วยกัน ส่วนหนึ่งไปกระทบถึงคนนอกได้ด้วย คำถามที่อยากที่จะกล่าว ขอความกรุณา
 ท่านกรรมการ ซึ่งถ้ากรรมการตัดสินใจอย่างไร ฝ่ายเลขาธิการจะต้องลงมือเขียนให้ตรงนี้
 ว่าจะใช้หลักนี้สำหรับทั้งที่เป็นสมาชิกแห่งสภาด้วยกัน หรือคนที่เป็นรัฐมนตรี คืออยู่ในวงงานสภา
 เท่านั้นหรือว่าจะใช้หลักนี้ไปถึงคนนอกด้วย

ศาสตราจารย์ลิขิต ชีวเวดิน : ท่านประธานที่เคารพครับ เอกสิทธิ์ก็มีไว้
 ผมเข้าใจว่าเจตนารมณ์เพื่อจะให้ผู้ที่ เป็น ส.ส. สามารถจะพูดอะไรก็ได้ที่จะตัดทอน แต่ในส่วนนั้น
 จะต้องกระทำในที่รัฐสภา แต่พอมีการถ่ายทอดก็ต้องระมัดระวัง แต่ขณะเดียวกัน
 ก็ได้รับความคุ้มครอง ประเด็นก็คือไปเกี่ยวข้องกับบุคคลที่สาม นาย ก. ซึ่งไม่รู้วิธีอันไหน
 และถูกเอ็งถึงในทางเสียหาย อันนั้นผมคิดว่าไม่ใช่เอกสิทธิ์ที่ควรจะเป็นการคุ้มครอง ทั้งนี้เพราะ
 มาตรา ๓๓ ของรัฐธรรมนูญที่เราวาง สิทธิของบุคคลในครอบครัวเกียรติยศชื่อเสียงหรือความเป็นอยู่
 ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง -----

การกล่าวหรือขายข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความหรือภาพมีด้วยไม่ว่าโดยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการกระทบถึงสิทธิบุคคลในครอบครัว เกียรติยศชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ถ้าเอ่ยถึงนาย ก. ว่านาย ก. ติดสินบนข้าราชการผู้หนึ่ง ๆ รัฐมนตรีผู้หนึ่ง แล้วก็มิหลักฐานอันนี้ผมคิดว่ามันจะเข้ามาตรา ๓๓ นี้ ถ้ามีเช่นนั้นแล้วจะเป็นการให้อภิสิทธิ์ในการที่จะหมิ่นประมาทใครก็ได้ โดยได้รับความคุ้มกัน ผมว่าอันนี้เป็นเรื่องต้องระวังนะครับ ผมไม่รู้ฮีโรหนีหนีอยู่ในบ้านนี้ถูกกล่าวถึง แล้วจะอ้างการคุ้มกันนั้นคงไม่ได้ แล้วผมเชื่ออย่างนี้ว่า ในกรณีที่ต้องการจะเอ่ยบุคคลที่ ๓ นั้น การขอให้หยุดการถ่ายทอดชั่วคราวนั้น ผมไม่แน่ใจว่ารัฐบาลมีสิทธิ์ที่จะไม่หยุดหรือไม่ เพราะจริง ๆ ในส่วนนี้นั้นก็เป็นการเรียกร้องสิทธิของ ส.ส. ผู้หนึ่งว่าขอให้หยุดถ่ายทอด เพื่อจะได้เอ่ยถึงบุคคลที่ ๓

ประธาน : อาจารย์วิสุทธิศรีครับ

นายวิสุทธิ โปธิแทน : กราบเรียนท่านประธาน เมื่ออ่านความในวรรค ๓ แล้ว ผมไม่ทราบว่าเจตนารมณ์ความในวรรค ๓ นี้จะเป็นการขยายความในวรรคสอง หรือว่าคลุมไปถึงวรรคแรกด้วย เพราะถ้าดูแล้วคลุมไปถึงวรรคแรกไม่ได้ เพราะถ้าคลุมไปถึงวรรคแรกก็คือไม่มีเอกสิทธิ์ แต่ถ้าจะให้ เป็นขยายความในวรรคสอง มันควรจะเขียนให้ชัดเจนหน่อยได้ไหมครับว่า ในกรณีตามวรรคสอง สมาชิกผู้กล่าวต่อคำใด จะได้ชัดเจน ไม่อย่างนั้นจะขัดแย้งกันเองวรรคสามกับวรรคหนึ่ง

ประธาน : อาจารย์ธงทองครับ

นายธงทอง จันทรางศุ : กรณีเป็นสิ่งที่ท่านกรรมาธิการ อาจารย์วิสุทธิ ได้ตั้งข้อสังเกต คือกรณีตามวรรคสามนั้นเป็นส่วนขยายของกรณีที่จะต้องผ่านบทบัญญัติในวรรคสองมันเสียก่อน คือเป็นกรณีที่มีการถ่ายทอด แล้วก็ เป็นเรื่องที่เอกสิทธิ์นั้นไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีที่พักพิงถึงบุคคลภายนอก แล้วก็ เป็นทางแก้ที่เกิดขึ้นในวรรคสามว่า ในทั้งฝ่ายผู้ได้รับความเสียหายจะท้ออย่างไรได้บ้าง ถ้าหากว่าจะปรับถ้อยคำเดียวต้องให้ฝ่ายเลขานุการดูสักกรณีหนึ่ง แต่คิดว่าลาพักเพียงนี้ก็ เขียนรับกันอยู่ แล้วก็คิดว่าก็อ่านต่อเนื่องกัน ก็เป็นที่เข้าใจได้อยู่แล้วว่า ไม่ใช่กรณีตามวรรคหนึ่ง เพราะกรณีตามวรรคหนึ่งเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นก็ไม่มีใครจะต้องมาแก้ไขอะไรทั้งสิ้น

ประธาน : อาจารย์เดโชครับ

นายเดโช สวานานนท์ : ท่านประธานครับ ถ้าเป็นอย่างที่ท่าน

กรรมการทรงทองท่านว่านั้นก็หมายความว่าในวาระสามนั้น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้นที่ไม่มีสิทธิ์ที่จะฟ้องร้องได้ คือข้อความถ้าถ่ายทอดมาแสดงว่าฟ้องร้องไม่ได้ เพราะวาระสองนี้มีนัยกระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลในการฟ้องร้องคดีต่อศาล หรือว่า ๓ บุคคลนั้น อย่างไรก็ตามผมฝากต่อไปอีกประเด็นหนึ่ง ถ้าเรื่องนี้ให้มันเสรีจึ้นง่าย ๆ นะครับ คือถ้าหากว่าจะเขียนว่า เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้องขอให้มีการถ่ายทอด เอกสิทธิ์ตามวาระหนึ่งให้สมบูรณ์ ถ้าอย่างนั้นไม่มีเรื่องที่จะต้องชี้แจงอะไรกันต่อไป กระผมเคารพในสิทธิของบุคคลอื่นว่าไม่ควรจะเผยแพร่ในที่สาธารณะ แต่กระผมนำความกราบเรียนตรงนี้ก็เพราะว่า อย่านำให้รัฐบาลใช้มาตรการอื่นนี้ในการปิดปากของ ส.ส. ฝ่ายค้านในการที่จะพูดอะไรออกมาในสภาเท่านั้นเอง ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ประเด็นของอาจารย์วิสุทธิ อาจารย์ยังคิดว่าจะต้องให้ใส่ในกรณีตามวาระสองที่สมาชิกกล่าวได้คำใดหรือไม่ครับ

นายวิสุทธิ โทธิแท้ : ผมเห็นว่าควรจะต้องทำให้ชัดเจนครับ ไม่อย่างนั้นอาจจะไปตีความเอาวาระหนึ่งมาด้วย เท่ากับไม่มีเอกสิทธิ์ น่าจะเขียนให้ชัดเจนครับ

ประธาน : ฝ่ายเลขาฯ บอกไม่ชัดเจนครับ ถ้าอย่างนั้นในวาระสามว่า ในกรณีตามวาระสองที่สมาชิก อันนี้ฝ่ายเลขานุการรับไปนะครับ จะปรับปรุงตามที่อาจารย์วิสุทธิ เสนอมา ก็มีเหลือประเด็นของอาจารย์เดโชนะครับ อาจารย์เดโชผู้เดิมที่ขอให้ตัดวาระสองออกทั้งวาระ และ วาระสามตัดประโยคสุดท้ายหรืออย่างไรเชิญครับ

นายเดโช สนวนานนท์ : ถ้าเขียนเพิ่มเติมอย่างที่ท่านกรรมการวิสุทธิ เสนอ กระผมก็ไม่ต้องตัดวาระสุดท้ายแล้วนะครับ แต่ว่าเหลือวาระสอง ถ้าหากว่าเขียนเพิ่มเติมว่า ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร้องขอให้ระงับการถ่ายทอดตรงนั้น ก็ต้องถือเป็นเอกสิทธิ์ของ ส.ส. ผู้นั้น ที่ต้องให้ระงับการถ่ายทอด แล้วเขามีสิทธิ์ที่จะต้องคุ้มครองโดยวาระหนึ่งโดยสมบูรณ์ครับ

ประธาน : เป็นการขอเขียนถ้อยคำเพิ่มเติมเพื่อเป็นเครื่องประกันว่า ส.ส. สามารถจะใช้สิทธิตามวาระหนึ่งได้สมบูรณ์ ในหลักการจะรับได้ไหมครับ นอกเหนือว่าจะทำให้มันยาวขึ้นเท่านั้น

เลขานุการ : ความจริงก็มีการถกเถียงเรื่องนี้กันเยอะ แล้วผมก็นั่งเฝ้าไปทางท่านกรรมการเดโชนะครับ แต่มีคนคิดอย่างนี้เหมือนกันครับ

ท่านประธาน อีกคนตั้งว่าเวลาถ่ายทอดวิทยุโทรทัศน์แล้ว อภิปรายในลักษณะซึ่งคาบคอกคาบคอกไม่หมั่นประมาท แล้วพอมมาถึงข้อความตรงที่จะมีปัญหาที่ขอให้งดถ่ายทอด แล้วก็ทอดไป แล้วก็ขอให้เปิดถ่ายทอดอีก คนไทยอยากรู้ครับ อยากรู้ก็ต้องไปตามหาว่าเขาพูดอะไรกันตรงนั้น ผลสุดท้ายก็เหมือนกัน นี่คือคนที่เขาไม่เห็นด้วยกับการที่ว่าให้งดถ่ายทอดเป็นเอกลักษณ์ของสมาชิก ความจริงประธานท่านตั้งงดถ่ายทอดชั่วคราวได้อยู่แล้วครับ แต่ว่าถ้าเป็นเอกลักษณ์ของสมาชิกเองก็มีคนตั้งข้อตั้งอย่างที่ผมกราบเรียน

ประธาน : เชิญอาจารย์ลิขิตครับ

นายลิขิต อีร์เวคิน : ท่านประธานครับ ความสำคัญคืออยู่คู่กันคนนอก เมื่อให้หยุดถ่ายทอดแล้ว คนอยากจะรู้ครับ จริง ๆ คือไม่มีการถ่ายทอดผมก็ไปตาม ส.ส. ผมก็รู้อยู่ที่ เพราะว่ากระบวนการนี้เขามีการคุ้มกันแล้ว โดยไม่ถ่ายทอดให้หยุดชั่วคราว ก็ถือว่าอันนั้นทำหน้าที่สมบูรณ์แล้ว ส่วนที่ไปแอบรู้ไปนั่งทางโน้นไปคุยกันมันไม่มีทางห้ามได้ แต่ท่านประธานอีกประเด็นหนึ่งซึ่งอันนี้อาจจะถือว่าเกินเลยก็ได้ แต่ผมตั้งสังเกตแล้วกันนะครับ

ประธาน : สรุปแล้วประเด็นแก่นี่อาจารย์ลิขิตคิดว่าน่าจะเขียนเพิ่มเติมได้ใช่ไหมครับ

นายลิขิต อีร์เวคิน : ผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์เดโชครับ มีประเด็นหนึ่ง เรื่องถ่ายทอดวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ในยุคใหม่มีการเมื่อที่ผมถามทางเทคนิค อาจารย์วิสิทธิ์กับผมคงจะรู้พอ ๆ กัน ถ้าคิดก็คิดทั้งคู่คือสามารถจะถ่ายทอดอินเตอร์เน็ตได้ทันที ถ้าอย่างนั้นเดิมนั้น โดยวิธีอื่นใดถ่ายทอดอินเตอร์เน็ตได้ไหมครับพิมพ์เข้าไปเลยเดี๋ยวนั้น เข้าเครื่องไม่มีใช้ไหมครับ อาจารย์บวรศักดิ์รู้แน่นอนครับ

เลขานุการ : จนบัดนี้ยังพูดด้วยวาจาลงในอินเตอร์เน็ตทันทีไม่ได้มันต้องพิมพ์ แล้วพิมพ์เวลาค้นพูดอย่างนี้ใครพิมพ์ทันบ้าง

ประธาน : ก็กลับมาที่ประเด็นอาจารย์วิสิทธิ์เสนอ อาจารย์เดโชและอาจารย์ลิขิตเห็นชอบ ทางฝ่ายเลขานุการจะรับ เชิญคุณกฤษฎีภากรครับ

นางกาญจนารัตน์ สิวีโรจน์ : วรคสาม ข้อความที่แก้ไขใหม่ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจจะ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นที่มีชื่อนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสภานั้นจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามที่บุคคลนั้นร้องขอ ตามวิธีการและภายใน

ระยะเวลาที่กำหนด ในข้อบังคับการประชุมของสภานั้น ทั้งนี้โดยไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคลในการฟ้องร้องคดีต่อศาล

ประธาน : ก็เดิมคำว่า หลังจากคำว่า ในกรณี ที่มีตามวรรคสอง และคำว่า ที่ เท่านั้นนะครับ ขอกลับมาประเด็นเก่า ทางฝ่ายเลขานุการได้ไตร่ตรองแล้ว จะให้คำตอบได้หรือยังครับ

เลขานุการ : คือขึ้นอยู่กับท่านประธานและกรรมการอิสระครับ เพราะว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นที่จะต้องตัดสินใจในเชิงนโยบายว่า ถ้าให้ระงับได้ก็กลับไปสู่หลักเดิมในวรรคหนึ่ง แต่ปัญหาที่คือว่าการอธิบายแบบคำลูกคาบดอกลูกให้รู้ว่าเป็นใครบ้าง มีนัย ๆ เอาไว้ แล้วตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปขอให้งดถ่ายทอดครับ ท่านประธาน แล้วก็ลงมือพูดไป ๑๕ นาที แล้วก็ขอให้ถ่ายทอดใหม่ครับท่านประธาน คือในทางปฏิบัติจะเป็นอย่างไร ซึ่งถ้ากรรมการมีมติอย่างนั้น ผมต้องขออนุญาตท่านกรรมการเดโชชี้แจงเวลาเข้าที่ประชุมรัฐสภาครับ

ประธาน : ด้วยความยินดีครับ เชิญอาจารย์เดโช

นายเดโช สนวนานนท์ : ท่านประธานที่เคารพครับ คงจะไม่เป็นกรณีตัวอย่างที่ท่านเลขานุการกรุณาถามมา ก่อนข้างจะปลายสุดไปหน่อยนะครับ คงไม่พูด ๆ แห่ ๆ เอาไว้ แล้วก็บอกว่า ต่อไปนี้ขอให้ระงับการถ่ายทอด เขียนลงไปเลยบอกว่า เรื่องใดที่ ส.ส. สมาชิกผู้ใดต้องการจะคุ้มครอง เอกสิทธิ์ตรงนั้น เรื่องนั้นให้ระงับการถ่ายทอด คือไม่ใช่ระงับกลางครั้น ระงับตั้งแต่ตอนแรกเลย ถ้ากระผมต้องการสงวนสิทธิ์เอกสิทธิ์คุ้มครอง ตรงนี้ผมขอรับรองรัฐบาลว่า เรื่องนี้ไม่ต้องถ่ายทอด กระผมจะทำในที่รโหฐาน เพราะสิทธิตรงนั้นเท่านั้น แต่ถ้าไม่ให้ก็แสดงว่าใช้มาตรการนี้ของรัฐบาล เพื่อจะปิดปากฝ่ายค้านเท่านั้น ไม่มีเหตุผลอย่างอื่นเลยที่จะอธิบาย เพราะว่ารัฐบาลเป็นสิทธิที่จะให้ถ่ายทอด

เลขานุการ : ขออนุญาตชี้แจง ในข้อเท็จจริง ท่านกรรมการอิสระครับ คนที่ขอให้รัฐบาลถ่ายทอดคือประธานสภาเป็นคนที่ให้รัฐบาลถ่ายทอด รัฐบาลไม่มีอำนาจใด ๆ เลยที่จะถ่ายทอดการประชุมสภา โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานรัฐสภา เพราะฉะนั้นผมเข้าใจว่าท่านกรรมการส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ไหมครับ ผมจะได้รีบไปเขียนให้ได้เลยเดี๋ยวนี้

ประธาน : เชิญคุณคณินครับ

นายคณิน บุญสุวรรณ : ท่านประธานครับ โดยปกติแล้วตามข้อบังคับสมาชิกรัฐสภา ในขณะที่มีการอธิบายโดยการถ่ายทอดวิทยุกระจายเสียงในโทรทัศน์นั้น

ถ้าหากเห็นว่าข้อความที่จะอภิปรายต่อไป อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลภายนอก ซึ่งทำให้ถูกฟ้องร้องได้ ก็สามารถที่จะร้องขอให้ประธานสภาดำเนินการงดการถ่ายทอดได้ ซึ่งต้องเป็นดุลพินิจของประธานสภา หรือประธานสภาอาจจะหารือในที่ประชุมได้ แต่ถ้าถึงขนาดให้เป็นเอกลักษณ์ของ ส.ส. แต่ละท่านที่จะให้ hind การถ่ายทอด ผมคิดว่ามันจะก่อให้เกิดความเสียหายกระทบกระเทือนมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นการไปจำกัดสิทธิของผู้ฟัง ผู้ที่จะได้รับการถ่ายทอดด้วยว่าสมควรที่จะได้รับการถ่ายทอด ได้รับการรับฟัง แล้วจะถ่ายทอดทางโทรทัศน์และวิทยุตลอด

ประธาน : สรุปแล้วเท่าที่ผมฟังดู อำนาจของการที่จะอนุมัติให้มีการหยุดพักการถ่ายทอดชั่วคราวหรือไม่นั้น เป็นอำนาจของประธานสภา ไม่ใช่อำนาจของรัฐบาล เชิญคุณสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานครับ กระผมเห็นด้วยกับท่าน กรรมการการเงินนะครับ เพราะว่าถ้าเปิดดูข้อบังคับการประชุม ไม่ว่าจะทั้งของสภาผู้แทนราษฎรในข้อ ๑๔๐ ก็ได้บัญญัติไว้แล้วว่าการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาหารือของสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้ และในข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาก็ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐๕ ว่า การโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของรัฐสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภาวางไว้ ผมคิดว่าประธานรัฐสภาคงมีอำนาจที่จะวางระเบียบเหล่านี้อยู่แล้วครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์เกษมครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : ท่านประธานครับ คือเรื่องนี้ผมอยากจะเรียนว่าในข้อบทกฎหมาย เคยมีเรื่องที่เกิดขึ้น จะต้องมาร่างรัฐธรรมนูญอันนี้ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านหนึ่งอภิปรายว่ามีบริษัทเอกชนบริษัทหนึ่งไม่เสียภาษี แล้วมีการถ่ายทอด มีรัฐธรรมนูญครั้งที่ ๒๕๒๑ ซึ่งไม่มีการคุ้มครองอันนี้อยู่ บริษัทนั้นเขาไม่ได้ฟ้องหมิ่นประมาทครับ ฟ้องละเมิดเรียกค่าเสียหาย แล้วไม่ฟ้อง ส.ส. ด้วย เขาฟ้องกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นช่อง ๑๑ ศาลฎีกาตัดสินว่าผู้นี้กรมประชาสัมพันธ์ ฆ่าละเมิดจริง แต่ไม่ให้ค่าเสียหาย เพราะในมาตรา ๔๔๔ คือกระทำความผิดอันชอบด้วยกฎหมาย ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ทำให้เมื่อร่างรัฐธรรมนูญปี ๒๕๓๔ จึงต้องเขียนอันนี้ขึ้นมา มิเช่นนั้นแล้วหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ทำการถ่ายทอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์ เวลาไม่มีวิทยุก็อาจจะ เป็นวิทยุของสภานะครับ โทรทัศน์ไม่มีแล้วเวลาไปขอ ๑. ประธานสภาจะต้องขออำนาจบริหารก่อน และอำนาจบริหารสั่งแล้วเขาฟ้อง เขาไม่ได้ฟ้องคดีอาญาด้วย เขาฟ้องคดีแพ่ง ผมอ่านคำพิพากษาศาลฎีกานี้

คือมาตรา ๔๔๘ ผมลืมจำไม่ได้มาตราไหนแน่เท่านั้นเอง ปัญหาที่ผมอยากจะขออย่างนี้ มาตรานี้เอกสิทธิ์มันต้องคุ้มครองคนข้างนอกแน่ ถ้าท่านพูดอย่างนั้น เช่นบอกว่าคนนั้น คนนี้ได้เสียภาษี คนนั้นคนนี้ประพฤติอกใจสามี สมมุติอย่างนี้ แล้วมันเสียหลายชื่อเสียง เขาจะครบ หรือคนนั้นคนนี้มีระบุชื่อโกง คนนั้นคนนี้เป็นมาเฟียร์ อย่างนี้มันต้องคุ้มครอง เขา เพราะฉะนั้นต้องมี คราวนี้ด้วยความเคารพอาจารย์เดโช ผมอยากจะเรียน ด้วยความเคารพจริง ๆ เรื่องกุศโลบายทางการเมือง เล่นการเมืองกันในสภาจะมีจริง อย่างที่ท่านว่า ผมไม่สงสัย แต่เรื่องนี้กระผมคิดว่าถ้ามาเขียนในนี้มันจะรุ่มร่ามนะครับ เขียนรัฐธรรมนูญไปถึงสะกิดการใช้กุศโลบาย หรือออกกุศโลบายก็แล้วแต่ เพื่อเอาเปรียบ และได้เปรียบกันในเรื่องการเมืองในสภาระหว่างรัฐบาลกับฝ่ายค้านแน่ บ่อยๆไว้บ้าง ดีไหมครับ ถ้าเราไม่ปล่อยอะไรเลยนี้เราคงเขียนไม่ไหวนะครับ แต่ว่าหลักอันนี้เป็น หลักที่คุ้มครองบุคคลที่สามซึ่งเขาอยู่ข้างนอก แล้วเขามีสิทธิ์ที่เพราะตามเด็ยวนี้ หมายความว่าต่อแต่ไปเมื่อคดีนั้นเขาฟ้อง ส.ส. ไม่ได้ เพราะ ส.ส. มีเอกสิทธิ์ สมบูรณ์เลย คราวนี้ ส.ส. จะต้องรับผิดชอบเองละ ถ้าโดนอันนั้น แล้วเวลานี้ หลังจากนั้นมาแล้ว ส.ส. จะไม่พูดอีกเลย ที่จะไปประทุษร้ายชื่อวาระชั้ชนั้นไม่เคย เสียภาษีหรือโกงภาษีไม่กล้าพูดอีกเลย เพราะกลัวละเมิด กลัวชดเชยค่าเสียหายเขาก็ต้องใช้วิธีการอย่างที่ท่านเลขาฯ ท่านพูด คือเรียบ ๆ เสียง ๆ เอาช้กแม่น้ำทั้งห้าให้เกิดความรู้สึกเอง แต่ไม่กล้ายกหน้ามาชื่อ เพราะฉะนั้นถ้ามีข้อเสียหายมีข้อ ได้เปรียบเสียเปรียบในเรื่องการเมืองในการต่อสู้ทางการเมืองในสภา กระผมอยากจะขอความกรุณาท่านกรรมาธิการ เดโชด้วยความเคารพท่านว่า ขอให้ยึดหลักใหญ่ในความคุ้มครองของบุคคลซึ่งเป็นผู้สุจริตอยู่ข้างนอก และเขาเป็นผู้เสียหาย กระผมด้วยความเคารพ ขอบคุณครับ

ประธาน : อาจารย์เดโชครับ

นายเดโช สนวนานนท์ : ด้วยความเคารพท่านรองประธาน

กระผมก็อยากจะให้ แต่ขอให้บันทึกว่าเราก้คุ้มครองเอกสิทธิ์ตรงนี้ไว้ความหมาย ถ้าหากว่าผู้ใดจะใช้ เป็นมาตราการในการที่จะกุศโลบายหรืออะไรสุดแล้วแต่จะ เรียบ กระผมอยากจะขอต่อความนึกเด็ยวเท่านั้นเองครับ ส.ส. ฝ่ายค้านไม่มีเครื่องมืออื่นเลย ถ้าสมมุติว่าต้องการจะพูดอะไรขึ้นมาไม่มีเครื่องมืออื่นเลย นอกจากจะขอ ระวังการถ่ายทอด ถ้าท่านบอกว่าไม่สามารถระงับได้ เมื่อเลิกครู่บอกว่าเป็นเรื่อง ของประธานสภา อย่าลื้มว่าประธานเราคิดว่าวางตัวเป็นกลาง แต่จริง ๆ ความ เป็นกลางหรือไม่เป็นกลางขนาดไหนเราก็ทราบกันอยู่แล้ว ประการต่อมา ก็อยากจะ

บอกว่า ถ้ามีมาตรการอีกมาตรการหนึ่งที่จะขอคือขอประชุมลับ ท่านให้โอกาสที่จะให้สิทธิของ ส.ส. คนหนึ่งเขาเรียกร้องที่จะประชุมลับ เขาอยากจะพูดในสิ่งเหล่านั้น แต่ท่านไม่เปิดโอกาสใด ๆ ให้เขาเลย กระผมคิดว่าเอกลิทธิตรงนี้ไร้ความหมายเลย ถ้าขอให้คำนึงบันทึกว่าผมเรียกร้องตรงนี้ เรียกร้องเอกลิทธิ ซึ่งถ้าทุกคนเห็นความจำเป็นว่าเอกลิทธิที่จะต้องมี ไม่อย่างนั้นตัดทิ้งมันเลย เอกลิทธิไม่ต้องมี ไหน ๆ ก็ไม่ต้องมีกันอยู่แล้วก็ไม่ต้องมีเสีย ก็ไม่มีปัญหาอะไรทั้งสิ้น กระผมก็ไม่ติดใจอะไรอีกแล้ว นอกจากบันทึกอันนี้ไว้เท่านั้น ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ฝ่ายเลขานุการชี้แจงครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ เอกลิทธิในการขอประชุมลับตามข้อบังคับการประชุมนั้น ท่านกรรมาธิการก็ทราบดีว่าถ้ามีผู้เสนอแล้วมีผู้รับรองครบถ้วน ถ้าผมจำไม่ผิด ๔๐ คนนี้ ต้องประชุมลับนะครับ ประธานรัฐสภา หรือประธานจะมีมติเป็นอื่นไม่ได้ ประการต่อไปท่านประธานครับ ที่ท่านกรรมาธิการท่านดึงนี้ไม่มีเหตุผลที่กระผมเองต้องทบทวน ในเรื่องซึ่งกล่าวถึงบุคคลซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้นเอง ซึ่งไม่ใช่คนนอกนะครับ คนนอกนั้นกระผมเข้าใจว่าที่ประชุมกรรมาธิการ เห็นพ้องต้องกันในแนวกั้นทีเดียวว่าจะต้องคุ้มครองเขา เพราะเขาไม่มีสิทธิ์ต่อสู้ป้องกันตนเองได้ด้วยประการใด ๆ เลย แต่ถ้าเป็นคนในวงงานของสภาด้วยกัน คือนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ซึ่งขณะนี้พ้องกันเองอยู่ครับ แล้วต่อไปท่านประธานครับ เราจะให้มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจ โดยไม่พูดถึงการร่ำรวยผิดปกติ หรือสื่อทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจใช้อำนาจฝ่าฝืนนี้ได้ แล้วรอให้ถอดถอนได้ด้วยในมาตรา ๑๘๖ การอภิปรายเรื่องถอดถอนไปในทำนองสื่อทุจริต สื่อร่ำรวยผิดปกติหรือจงใจฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ ถ้าไม่คุ้มครองคนที่อภิปรายเอาไว้มันก็จะมีความหวาดในขณะที่ยื่นมติขอให้ถอดถอน มันต้องแสดงเหตุผลอะไรเยอะเยาะเพื่อให้ลงมติ แต่ในเวลาเดียวกันก็ถูกฟ้อง เพราะฉะนั้นขอหารือคิดดัง ๆ นะครับท่านประธานว่า ในวาระสองเดิมอย่างนี้ได้ไหมครับว่า เอกลิทธิตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้นมีลักษณะ เป็นความผิดทางอาญา หรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น ตรงนี้คงเดิมนะครับ แล้วเติมคำว่า ซึ่งมีในนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้น ก็หมายความว่าถ้าเป็นการกล่าวถึงนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้น ท่านต้องสู้กันในสภาไม่ใช่ไปสู้กันในศาล แล้วต่อไปนี่

ยิ่งจะทำให้มีการถอดออกและมีการอภิปรายด้วยเหตุการณั้ร่ารวบผิดปกติได้ ผมคิดว่าเป็นความชอบธรรมของท่านสมาชิกที่ท่านจะอภิปราย และไม่ถูกสมาชิกด้วยกันหรือบุคคลที่อยู่ในวงงานไปฟ้องทางอาญา ถ้าเป็นอย่างนี้กระผมคิดดั่ง ๆ อย่างนี้ไม่ทราบท่านประธานและท่านกรรมาธิการเห็นอย่างไรครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์เกษมครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : คือท่านเลขาฯ ผมฟังรู้สึกมันมีหลายประเด็นครับ ประเด็นหนึ่ง ถ้านักการเมืองไม่ได้รับการคุ้มครองเอกสิทธิ์แล้วไปฟ้องร้องกันนั้น ผมไม่เดือดร้อนเลยนะ ถ้าจะเดือดร้อนก็เดือดร้อนท่านอัยการสูงสุด แต่ผมว่าอยากจะทำกันก็ทำ อยากจะค้าความก็ค้ากันไป ผมไม่เดือดร้อน แล้วก็เออดี จะดีเป็นการ ท่านประธานครับประธานโทษ เป็นการสาวไส้ให้ออกกันทั้งหมด ผมไม่ว่าอะไรเลย แต่ที่ผมคิดใจตรงที่ท่านเลขาฯพูดมาอันเดียวว่า ถ้าเมื่อจะดำเนินการเรื่องร่ารวบผิดปกติ แล้วจะให้พูดได้ใหม่ ถ้าไม่พูดก็เชิญลูกฟ้องอีก ผมว่าถ้าคนเราจะกลัวร่ารวบผิดปกติ หลักฐานมีแล้ว ถ้าเขาฟ้องเป็นหมื่นประมาทผมว่าในกฎหมายอาญาหมื่นประมาทนั้น ถ้ากระทำการเพื่อสาธารณประโยชน์นั้นมันได้รับความคุ้มครองอยู่ กระผมว่าเรื่องนี้เราปล่อยขนาดนี้กำลังดีแล้วนะครับ มาตรา ๑๕๘ วรรคสาม ผมไม่อยากจะให้มี คือรู้สึกเราเป็นห่วง เรื่องเขาค้าความเข้าเสียหาย คนเราอยู่ในสภาเป็นนักการเมืองด้วยกัน เป็น ส.ส. เป็นรัฐมนตรี เป็น สว. แล้วกระทบกัน แล้วไม่สามารถสู้กันได้นั้น อยากจะไปสู้ที่ศาลเชิญตามสบาย แต่คุ้มครองนั้นผมไม่ให้ออกสิทธิ์นี้ไปทำความเสียหายแก่บุคคลภายนอก ซึ่งเขาไม่มีโอกาสป้องกันตัวเอง แต่ที่ท่านมีโอกาสท่านอยู่ในสภา แล้วท่านอยากจะไปฟ้องศาล ท่านอยากจะไปทำอะไรท่านสู้กันไปก็แล้วกัน ท่านเป็นนักการเมืองบาดเจ็บเสียหาย เสียชื่อเสียง ผมว่าไม่เป็นที่เสียหายอะไรเลย ผมว่าที่จริงผมอยากจะตัด ๑๕๘ วรรคสามนี้เสียไป

ประธาน : ในขณะนี้นี้ก็ป่นดั่ง ๆ กันนะครับ ประเด็นที่อาจารย์เดโชตั้งมา แล้วหลังจากฟังการอภิปรายหลายท่านแล้ว อาจารย์เดโชก็บอกว่าจะไม่ตั้งใจต่อไป แต่ขอให้เขียนบันทึกการประชุมให้ชัดเจน เขียนตามที่อาจารย์เดโชเสนอ เพราะฉะนั้นวรรคหนึ่งก็คงไว้ วรรคสามก็ยังคงไว้ ที่อาจารย์เกษมพูดว่า ก็ไม่ได้เป็นข้อเสนอเป็นทางการว่าให้ตัดวรรคสามออก นอกเหนือจากอาจารย์เกษมก็ไม่มีใคร ขอให้ตัดวรรคสามออก อาจารย์บรรศักดิ์ในฐานะเลขานุการก็คิดดั่ง ๆ ว่าให้เติมถ้อยคำปลายวรรคสอง ซึ่งก็ยังไม่มีการพิจารณา เชิญคุณวราพรณ์ครับ

นายวราพรณ์ วงศ์สง่า : ท่านประธานที่เคารพครับ เพื่อประโยชน์

จริง ๆ ของการอภิปรายในสภานั้นสมาชิกควรจะ ได้กล่าวถ้อยคำด้วยความมั่นใจว่าตนเองนั้นไม่ถูกรุกรานโดยวิธีอื่นใด กระผมคิดใจในข้อเสนอของท่านอาจารย์วรศักดิ์ ฝอยกจะให้เติมถ้อยคำดังที่ท่านเสนอมานั้นครับ

ประธาน : อาจารย์วิสุทธิครับ

นายวิสุทธิ โทธิธแทน : ผมเรียนถาม มันอาจจะไม่โดยตรง แต่ว่า คำว่า ถ่ายทอดวิทยุกระจายเสียง แล้วก็ที่โทรทัศน์ไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา ผมถามว่าถ้าสมมุติเขาเปิดเสียงตามสาย ซึ่งเขาเปิดอยู่มีมันเป็นการถ่ายทอดวิทยุกระจายเสียงหรือเปล่า คือไปยืนอยู่นอกสภาแล้วมันได้ยิน อย่างนี้เข้าข่ายหรือเปล่าหรือไม่เข้า เพราะว่าเขาอาจจะไม่ได้ถ่ายทอดแบบนี้ แต่ว่าไปออกเสียงลำโพงมันอยู่ใกล้ ๆ รั้ว ยืนอยู่ถนน ถ้าเป็นอย่างนี้ผมว่ามันก็เกินไปเหมือนกันครับ

เลขานุการ : เขียนอย่างนี้เข้าข่ายครับ

นายวิสุทธิ โทธิธแทน : นั่นจะทำอย่างไรไม่ให้มันเข้าข่าย หรือเจตนาจะให้เข้าข่าย คือเปิดเสียงตามสายแล้วไปยืนอยู่นั้น

เลขานุการ : ผมว่าเป็นข้อสังเกตที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องรับไปปฏิบัติครับ ว่าคุณถ่าย ทีวี. วงจรปิดนี้ได้ แต่คุณไม่ควรจะเอาลำโพงมาเทียบขยาย แล้วให้ออกนอกบริเวณรัฐสภา ทั้ง ๆ ที่สมาชิกก็อภิปรายกันอยู่ในสภา และไม่ได้มีการถ่ายทอดวิทยุ

ประธาน : อันนี้เป็นกิจกรรมรัฐสภา เราคงไปก้าวก่ายไม่ได้ละครับ ขอเรียนถามว่าที่อาจารย์วรศักดิ์คิดตั้ง ๆ ให้เติมถ้อยคำบางคำในปลายวรรคสองนั้นมีท่านผู้ใดคิดใจนอกเหนือไปจากคุณวรพจน์ไหมครับ มีท่านผู้ใดคัดค้านหรือเปล่าครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : เดี่ยวครับ ท่านเขียนว่าอย่างไรครับ

เลขานุการ : เขียนว่า คือถ้าเป็นการละเมิดสิทธิทางแพ่งหรือทางอาญาของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้นก็ไม่ได้รับความคุ้มครอง แต่ถ้าเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้น ผมคิดว่าเขาต้องได้รับการคุ้มครองครับ เพราะมีเช่นนั้นแล้วกรณีการยื่นให้ถอดถอน แล้วรัฐบาลโดยความเห็นชอบของประธาน ซึ่งเราพยายามเขียนให้วางตนเป็นกลาง เกิดให้ถ่ายทอดในเวลาขึ้นผู้ใดขอให้ถอดถอนมันต้องอธิบายพฤติกรรมส่อทุจริตหรือสื่อร้ายวิบัติปกติก็จะมีปัญหาว่าสมาชิกจะถูกฟ้อง ทั้ง ๆ ที่ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีก็ถูกระไรอยู่เหมือนกัน และตรงนี้เองครับ ผมมีข้อคิดตั้ง ๆ ว่าที่ผมคิดข้อเสนอของท่านประธาน ท่านหัวหน้าพรรคประชากรไทย เขาไปนอนคิด ๒ ตลบแล้วนอกจากเรื่องการแยกคนนอก

กับสมาชิกที่อยู่ในวงงานสภาแล้ว ก็ทั่วหน้าไปถึงการถอดถอนด้วย เพราะถ้าดำเนินกระบวนการที่ท่านหัวหน้าพรรคประชาชนไทยเสนอ จะกลายเป็นว่า ผู้ตัดขอรื้อถอนที่เป็นการสื่อทุจริตหรือสื่อว่าร้ายคิดปกติ จะต้องถูกพิสูจน์กันในชั้นกรรมการเสียก่อน ซึ่งมีไม่ใช่ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเลยที่จะให้มีการพิสูจน์กันในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งเป็นคนกลาง เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมถึงคิดอย่างที่กราบเรียนท่านประธานแล้วว่า เลยไม่รู้จะมีผู้ตัดอย่างไร เว้นแต่จะคิดตั้ง ๆ แล้วก็เสนอเติมท้ายพรรคสองอย่างที่กราบเรียนไป

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : ผมขอเรียนท่านเลขาฯ เอามาหลายเรื่องเหลือเกินครับ เอาทีละเรื่อง เรื่องถึงท่านหัวหน้าพรรคประชาชนไทย เตียวพูดกันทีหลัง ผมมีในเรื่องทางด้านของท่านหัวหน้าพรรคประชาชนไทยที่ข้อสั่ง เกิดขึ้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง พรรคสองนั้นเติมอย่างไรว่ากันให้ชัด เติมอย่างไร เอากันแค่นี้ พรรคสามนั้นผมไม่อยากให้มี เตียวบางที่ผมอาจจะสงวนตรงนี้ ผมไม่อยากจะให้คุ้มครองปล่อยกันให้ไปว่าความกัน อยากจะค้าความกันก็ไปไม่ใช่ เรื่องของเรา พรรคสามเป็นอย่างนั้นใช่ไหมครับ

เลขาธิการ : พรรคสาม คือการคุ้มครองคนนอกห้องแห่งอาญาที่ได้ แต่ต้องโฆษณาให้เขาด้วย ไม่เกี่ยวกับคนในวงงานสภาเลย ผมอภิปรายเรื่องบริษัทยักษ์ไม่เสียหาย ไปออกนอกบริเวณสภาแล้วเขาไปฟ้องทางแพ่ง ทางอาญาได้

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : พอเข้าใจแล้วครับ ที่นี้พรรคสอง เป็นอย่างไรครับ

เลขาธิการ : พรรคสอง ก็คือว่าถ้าเป็นคนนอกที่ไม่ใช่ นายชก ไม่ใช่รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ถ้ามีการถ่ายถอดก็ไม่คุ้มครอง แต่ถ้าเป็นนายชก เป็นรัฐมนตรี เป็นสมาชิกในสภานั้นเอง ซึ่งตอบได้ทันทีในสภานั้นแล้วสมาชิกได้รับความคุ้มครอง ซึ่งหมายความว่าจะไปฟ้องแพ่งหรืออาญาไม่ได้ เหตุผลที่เสนอตรงนี้ก็เพราะว่าจะมีการยื่นผู้คดีให้ตลอดจนซึ่งจะต้องอภิปรายพฤติกรรมกัน ถ้าไม่คุ้มครองสมาชิกตรงนี้ก็คิดว่าจะกลายเป็นว่า การยื่นผู้คดีนั้นถูกตรวจสอบ ๓ ทาง ทางหนึ่งโดยศาล อีกทางหนึ่งโดยคณะกรรมการ ป.ป.ป. แห่งชาติ ซึ่งจะเกิดปัญหานี้ว่าถ้าในศาล ศาลบอกว่ามีผิด แต่ ป.ป.ป. แห่งชาติชี้มูลแล้วบอกว่ามีมูลจะทำอย่างไร

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : ผมเข้าใจครับ แล้วท่านหัวหน้าพรรคประชากรไทยอย่างไร

เลขาธิการ : คือท่านหัวหน้าพรรคประชากรไทยเสนอไว้ ๒ เรื่อง เรื่องแรกอยู่ในมาตรา ๑๖๐ คือเอกลิขสิทธิ์คุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์ และผู้โฆษณารายการการประชุมตามข้อบังคับของรัฐสภา ก็คือคุ้มครองสำนักเลขาธิการรัฐสภา ที่ถอดคำพูดท่านสมาชิกคำต่อคำแล้วพิมพ์ ถึงแม้จะยังไม่อยู่ตรงไหนในแผ่นดินไทยก็เอาผิดไม่ได้ เพราะว่าทำตามข้อบังคับ ท่านบอกอีกทางหนึ่งสื่อพิมพ์ทำแล้วจะเป็นอย่างไร ในกรณีที่เขาเอาไปลงคำต่อคำโดยที่ไม่ได้ตัดแปลงเลย ถูกฟ้องคดีอาญาไม่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๑๖๐ ผมก็ทราบเวียนท่านว่า ความจริงก็ได้รับความคุ้มครองอยู่ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๙ แล้ว บอกว่า ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดโดยสุจริต

(๘) ในการแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรม เรื่องการค้าเงินการอื่นเปิดเผยในศาล หรือในการประชุมผู้ที่ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท ท่านก็คิดถึงกลับมาอย่างมีเหตุผลว่า ถ้าอย่างนั้นต้องไปเป็นจำเลยก่อนแล้วจึงชกข้อต่อสู้ แต่ถ้าเขียนให้ผู้คุ้มครองว่า หนังสือพิมพ์ที่เขาคำพูดของท่านคำต่อคำไปพิมพ์นั้นก็ได้รับความคุ้มครองด้วย อันนี้ก็เป็นข้อสังเกตข้อแรกของท่านซึ่งยังไม่ถึงมาตรา ๑๖๐ แต่มาตรา ๑๕๙ ท่านก็เห็นว่า ในเวลาอภิปรายแสดงความเห็นหรือข้อเท็จจริง ถ้าหากว่าสมาชิกอ้างอิงเอกสารหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใดแล้วเสียหายต่อคนอื่น ท่านเสนอว่าควรจะตั้งกรมราชการขึ้นมาตรวจสอบถ้าตรวจสอบแล้วคำอภิปรายนั้นมีมูล สมาชิกนั้นก็ไม่มีผิดทางแพ่ง ทางอาญา แต่ถ้าคำอภิปรายนั้นไม่มีมูล สมาชิกนั้นต้องพ้นจากความผิด ส.ส. ไปเลย ผมก็รับมา แต่ก็ทราบเวียนท่านรองประธานว่าผมมาคิดแล้วก็ติดอยู่ ๒ เรื่อง เรื่องที่ ๑ เรื่องของคนนอกนั้นจะว่าอย่างไร เรื่องที่ ๒ เมื่อไปผูกโยงกับเรื่องการถอดถอนก็จะเกิดปัญหากันที่ว่า ในการยื่นผู้คดีให้ตลอดจนแล้วมีการแสดงข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์แล้วร้ายชัดชัด หรือสื่อทุจริต มันต้องระบุข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานพอสมควรที่ถือว่าถ้าเป็นอย่างนั้นคนที่จะต้องตรวจสอบคือใคร คือที่ประชุมสภา กับ ป.ป.ป. ถ้าศาลลงมติส่งไปที่ ป.ป.ป.

แต่ถ้าใช้วิธีการที่ท่านเสนอ ก็ต้องมีกรมวิชาการของสภาขึ้นมาก่อน ซึ่งมีผลหรือไม่อย่างไร ซึ่งก็เป็นเรื่องการเมืองอีก ซึ่งก็จะมีปัญหาว่า แล้ว ป.ป.ป. จะได้ทำหน้าที่หรือ ครั้นเองครับที่คิด

ประชาชน : ยึดครับ ขอกลับไปมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ไม่มีท่านผู้ใดคิดใจ วรรคสอง ตอนท้ายเดิม คำว่า ซึ่งมิใช่สมาชิกวุฒิสภา รัฐมนตรี หรือสมาชิกแห่งสภานั้น แล้วก็ยังมีข้อสังเกตที่ท่านอาจารย์เคซี ได้แถลงไว้ซึ่งจะเป็นการบันทึกในการประชุม วรรคสาม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง นอกจากหลัง คำว่า ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำ ไม่มีท่านกรรมาธิการท่านใด มีข้อคิดเห็นแตกต่างไปจากนั้นแล้วนะครับ ขอความกรุณาอ่านคำแปรญัตติคือครับ

นายคมสัน โพนทอง : ร่างมาตรานี้ไม่มีผู้เสนอขอแปรญัตติครับ

ประชาชน : คงเดิมคำที่ผมอ่านในตอนท้ายวรรคสองนะครับ ที่ประชุมไม่ขัดข้องนะครับ และมาตรา ๑๕๙ ที่ประชุมมีมติรับถ้อยคำตามที่ได้มีการปรับปรุงในวรรคสอง ตอนท้าย กับวรรคสาม ตอนต้น ที่ประชุมรับรองนะครับ ต่อไปมาตรา ๑๖๐

นางกาญจนาวัจน์ ลิ่ววิโรจน์ : มาตรา ๑๖๐ เกล็ดอีกทีที่ญัตติไว้ในมาตรา ๑๕๙

ข้อมติคุมครองไปถึงผู้พิมพ์ และผู้โฆษณาว่างานการประชุมตามข้อบังคับของวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี และผู้คุมครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นด้วยโดยอนุโลม ท่านประธานคะ มาตราที่บรรทัดที่ ๓ ข้อบังคับของวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา ขอปรับปรุงเป็นว่า ข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา เพื่อให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่มีการปรับปรุง

ประชาชน : เชิญท่านเกษม ครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : เมื่อสักครู่นี้เท่าที่ผมฟังข้อสังเกตของท่านประธาน และท่านท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ คือในเรื่องเกี่ยวกับการรายงานของหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ อันที่ผมว่าเขาควรจะได้รับความคิดเห็น ถ้าเขียนออกอย่างนี้จะลำบากว่า รายงานการประชุมของข้อบังคับของวุฒิสภา คือรายงานการประชุมที่ผ่านตามข้อบังคับการรัฐสภานั้นก็จะไม่เป็นข่าวแล้ว เพราะจะต้องมีการรับรองให้สมาชิกตรวจ แล้วก็ผ่านคณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม มันหมดความเป็นข่าว เพราะฉะนั้นถ้าเป็นอย่างที่ท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ก็ถูกคือเราจะต้องเขียนให้ความคิดเห็น หรือสื่อมวลชนที่เขาออกให้โดยตรง อันนั้นก็อาจจะให้เขา ผู้สื่อข่าวซึ่งทำงานกันอยู่ในเขาทำงานวันต่อวันนะครับ

นายวิสุทธิ โพนทอง : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับการคุ้มครอง แต่ต้องตามตัวอักษรของรายงานการประชุมที่ได้รับการรับรอง

นายวรากรณ์ วงศ์สง่า : ท่านประธานที่เคารพครับ ก็อย่างที่ท่านรองประธานได้พูดคือถ้าหากขอให้รายงานการประชุมนั้นผ่านการรับรอง อันนั้นก็ไม่ว่าเดือนไหน แล้วรายงานนั้นก็ไม่ว่า

ใครจะสนใจหรือเปล่า แต่ว่ามีสิ่งซึ่งถ้าสกัดออกไปเลยโดยที่ไม่ต้องรอร่างงานการประชุม นั่นก็คือ
วิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งไม่ต้องรอการรับรองรายงานการประชุม แล้วถ้าหากว่า
หนังสือพิมพ์นั้นกระทำในลักษณะเดียวกันกับวิทยุโทรทัศน์ หรือวิทยุกระจายเสียง คือถ้าสกัดคำต่อคำ
หรือว่ารายงานคำต่อคำเช่นเดียวกับวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์นั้นมันจะผิดกันตรงไหนครับ
ในเรื่องความเสียหายใด ๆ เว้นแต่เขาจะไปแต่งเติมเท่านั้นเอง

ประธาน : เชิญครับ

นายบุญเลิศ คุชายุทธเดชฯ : ท่านประธานครับ ผมอยากกราบเรียนว่า สถาบันรัฐสภา
เป็นสถาบันหนึ่งของอำนาจอธิปไตย ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในการปฏิบัติหน้าที่ของ
สมาชิกรัฐสภา นั่นก็คือการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ประชุมวุฒิสภา หรือการประชุมรัฐสภา ประชาชน
มีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะได้รับทราบการประชุม การปฏิบัติงานของตัวแทนของเขา ซึ่งผ่านการถ่ายทอด
ทางสื่อสารมวลชน นี่คือหลักการสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่คำนึงถึงเจ้าของอำนาจอ
ธิปไตย สื่อมวลชนมีหลายแขนง วิทยุถ่ายทอดเสียง ทีวี. มีทั้งเสียงทั้งภาพ ส่วนหนังสือพิมพ์นั้นเป็น
ตัวอักษรไม่มีเสียง แต่คนที่อ่านหนังสือภาษาไทยได้จะรู้เรื่อง ในการประชุมสภาใด ๆ ครั้งใด สื่อมวลชน
ทุกแขนงถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบแห่งวิชาชีพที่จะต้องรายงานการปฏิบัติหน้าที่ให้ประชาชนได้รับทราบ
แน่นอนครับ การอภิปรายตั้งแต่เช้าถึงค่ำนั้นเราไม่สามารถลงทุกสิ่งทุกอย่างได้ เพราะว่ามีม็อบจี้กัก
ในตัวเองอยู่ หนังสือพิมพ์ต้องเขียนเป็นข่าว ชาวบ้านในหลักวิชาการวารสารศาสตร์ก็มีการสอนกันอยู่
ว่าการสรุปข่าวต้องทำอย่างไร คำคำอยู่ตรงไหนบ้าง ซึ่งก็ได้ทำให้เห็นอยู่แล้ว ถ้าคำอภิปรายของ
ผู้นำเผ่าค่านกตี ของ ส.ส. ท่านใดก็ลืมหืมค้ำเขาก็จะเปิดหน้าลงเลขครับ แต่ถ้าสมาชิกท่านใดที่ได้
อภิปรายไปโดยไม่มีคุณค่า ก็จะสรุปรวบยอดไปเลย นี่คือหลักการทำงานของวิชาชีพสื่อสารมวลชน
เช่นเดียวกันครับ ในการประชุมคณะใดก็ได้ไปแถลง คณะผู้แถลงไม่ว่าจะเป็นโฆษกฯ หรืออะไรก็ตามลง
โดยสรุป แล้วก็อยากกราบเรียนว่าในการรายงานนั้นถ้าจะให้ความคุ้มครอง ซึ่งเคารพแต่สิทธิเสียง
ของประชาชนที่จะได้รับทราบ แล้วขณะเดียวกันเราก็อบรมรับในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาด้วย
ที่เราได้ถ่ายทอดให้แล้ว ฉะนั้นถ้าหากว่าเราทำหน้าที่ถ่ายทอดสมาชิกรัฐสภาที่เขาได้ทำหน้าที่อภิปราย
แล้วเราซึ่งเป็นตัวสื่อกลางที่ไม่ได้รับอะไรกับเขาเลย แต่ต้องไปขึ้นศาลด้วยเพราะเหตุว่าสมาชิกรัฐสภา
อภิปรายไม่รับผิดชอบกัน อย่างนี้เป็นธรรมดาหรือครับ ผมก็อยากกราบเรียนว่าขอได้โปรดเข้าใจและ
เห็นใจด้วย ในฐานะที่เราทำสื่อที่ถ่ายทอดทุกสิ่งทุกอย่างอย่างความวิชาชีพของเราที่ทำได้อย่างจำกัดเช่นนี้
อย่าให้ต้องขึ้นศาลกันอยู่เรื่อย ๆ อีกเลขครับ

นายวิสุทธี โทษิตานนท์ : ท่านประธานครับ คือถ้าจะคุ้มครองในประเด็นที่จะเป็นปัญหา
มันจะต้องทุกคำพูดครับ เพราะว่าคำแต่ละคำนั้นมีความหมายของมันอยู่ บางทีการสรุปนั้นอาจจะไม่ใ้
มีความเจตนาต่ออย่างไร แต่คำนั้นอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายได้ ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้วไม่ต้องมี
รายงานรับรองก็ได้ เพราะว่าวิทยุกระจายเสียงนั้นประชาชนได้ยินทุกคำ แต่ถ้าไปถ่ายทอดในจุดที่

คิดว่ามีปัญหานี้ต้องแสดงทุกคำพูด

ประธาน : ในฐานะประธาน ในปัจจุบันผมถือว่ามีการเสนอข้อคำถามในมาตรา ๑๖๐ ในปัจจุบันนี้มีการพูดและคิดต่าง ๆ แต่ยังไม่มีการเสนอข้อแก้ไข ถ้าหากไม่มีการเสนอข้อแก้ไขเป็นทางการ ผมก็ขอใช้ถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๖๐ แล้วก็อาจจะเรียนถามที่ประชุมว่า ท่านมีความเห็นอื่นใดหรือไม่ ถ้าหากไม่มีแล้วผมก็จะดำเนินการขอให้อ่านคำแปรญัตติครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มีผู้แปรญัตติอยู่คนเดียว คือขอให้แก้มาตราที่ให้เอกสิทธิ์คุ้มครองคือมาตรา ๑๕๙ นั้นขอให้เพิ่มเฉพาะมาตรา ๑๕๙ วารศหนึ่ง

ประธาน : มีท่านผู้ใดคิดใจคำแปรญัตติใหม่ครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติมาตรา ๑๖๐ ผมขอถือโอกาสเรียนเตือนท่านกรมาธิการทุกท่านว่า ขณะนี้ในระหว่างการประชุมพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญนี้การถ่ายทอดเสียงโดยสถานีวิทยุรัฐสภา และตั้งแต่วันพรุ่งนี้เป็นต้นไป จะถ่ายทอดเสียงโดยสถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง ๑๑ ทั่วประเทศ

นายคมสัน บุณสุวรรณ : ท่านประธานครับ ผมไม่ทราบว่าได้ยินจากท่านประธานที่ว่า จะถ่ายทอดทางโทรทัศน์ช่อง ๑๑ นั้นถูกต้องหรือเปล่า หรือว่าถ่ายทอดเฉพาะวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ประธาน : กระผมพูดผิดเองครับ คือสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยต่อไปมาตรา ๑๖๑ เชิญครับ

นางกาญจนาวิรัตน์ ลิ่วโรจน์ : มาตรา ๑๖๑ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก ในหนึ่งให้สมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญทั่วไป ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด ในการที่การเริ่มประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง มีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทิน ไม่ถึง ๑๕๐ วัน จะไม่มีการประชุมสมัยสามัญนิติบัญญัติสำหรับปีนั้นก็ได้ ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้รัฐสภาดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ หรือการพิจารณาพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การให้ความเห็นชอบทั้งสี่สัญญา การเลือก หรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถาม และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาเรื่องอื่นใดด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของรัฐสภา

นายชงชาติ รัตนวิชา : ท่านประธานที่เคารพครับ การกำหนดสมัยประชุมที่เรากำหนดไว้ว่า ในหนึ่งให้สมัยประชุม ๓ สมัย แต่ที่เราไปลัดเค้าไว้ด้วยว่า มีสมัยทั่วไป กับสมัยนิติบัญญัติ ฉะนั้นการเสนอลงกฎหมายใด ๆ ที่จะเข้าสู่สภาก็ต้องรอสมัยนิติบัญญัตินั้น การกำหนดไว้ลัดเอาไว้เช่นนี้จะทำให้รัฐบาลมีความคล่องตัวในการออกกฎหมายหรือไม่ โดยปกติแนวปฏิบัติของสภา

เวลานี้ดูเหมือนว่าจะได้กำหนดเป็นวันไว้แล้วว่า วันพฤหัสบดีเฉพาะกระทู้ เฉพาะเรื่องทั่วไป วันพฤหัสบดีจะประชุมเฉพาะ เรื่องของการพิจารณากฎหมาย เพราะฉะนั้นในสมัยประชุมหนึ่งเขาก็มีทั้ง ๓ เรื่องทำงานอยู่พร้อมกัน คือทั้งเรื่องทั่วไป และเรื่องของการพิจารณากฎหมาย สมมติว่าถ้าเรานับดูดีว่าเป็นหนึ่งให้มี ๓ สมัย แต่ว่าแต่ละสมัยนั้นสภาจะกำหนดอย่างไรประชุมเป็นอย่างไรก็น่าจะให้สิทธิสภา เขาดำเนินการไป ทั้งนี้เพราะเหตุว่าการตามกฎหมายบาง เรื่องน่าจะเป็นความจำเป็นของรัฐบาลในการที่จะรีบทำ ฉะนั้นถ้ารอในสมัยที่จะเป็นนิติบัญญัติก็ต้องรอไปอีก ๓ เดือน หรือ ๖ เดือน ฉะนั้นผมคิดว่าน่าจะเปิดกว้างไว้จะดีหรือไม่ เพราะการลือลือไว้เช่นนี้อาจจะเกิดปัญหาในการปฏิบัติได้

ศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ : กราบเรียนท่านประธานครับ ในตามข้อเสนอลือลือในร่างเอกสารที่แจกในที่ประชุมนี้ป็นี่มีสมัยประชุมอยู่ ๓ สมัย สมัยประชุมสามัญทั่วไป กับสมัยประชุมนิติบัญญัติ ตามความเข้าใจของผมก็น่าจะเป็นว่าในสมัยประชุมสามัญทั่วไปนั้นรัฐสภาสามารถทำกิจการได้ทุกอย่างรวมทั้งงานนิติบัญญัติด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการตั้งกระทู้ การเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ รวมทั้งงานนิติบัญญัติทั้งหลาย แต่อีกกระบวนการหนึ่งก็แยกไว้เป็นอีกสมัยประชุม ที่เรียกว่า สมัยประชุมนิติบัญญัตินั้น ครั้นนั้นกฤษฎีกาในวรรคดี ของบทบัญญัติในมาตรา ๑๖๑ ตรงนั้นคือ ต้องการจะให้นำหน้าทั้งงานในเรื่องการออกกฎหมาย ที่ต้องให้มีบทบัญญัติในเรื่องนี้ขึ้นมาแทนที่จะเป็นบทบัญญัติทั่วด้วย เรื่องสมัยประชุมทั่วไป ๓ สมัยอย่างที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ก็เพราะเหตุว่าในข้อซึ่งเกิดของหลาย ๆ คนนั้นการทำงานนิติบัญญัติในบ้านเรานั้นมันก็จะมีความลับหน้าซำกว่าที่เราคิดว่าควรจะเป็นสำหรับการแก้ปัญหาของบ้านเมือง เพราะเหตุว่าระยะเวลาในสมัยประชุมแต่ละคราวนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องไปใช้ในกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมทางด้านการเมือง เช่นการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ การดำเนินการตามมติหรือข้อเสนอต่าง ๆ มากพอสมควร เพราะฉะนั้นจึงขอเสนอแยกไว้เป็น ๓ ส่วนดังนี้ ในสมัยสามัญทั่วไปทำได้อย่างอื่น ในสมัยนิติบัญญัตินั้นทำได้ตามข้อแม้กฎเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในวรรคดี

นางชงชาติ รัตนวิชา : ท่านประธานครับ ถ้าที่ประชุมได้ยืนยันว่าเป็นไปตามที่ท่านกรรมาธิการชงทอง ได้อธิบาย คือหมายความว่าที่ประชุมสามัญทั่วไปนั้นสามารถทำอะไรก็ได้ ออกกฎหมายก็ได้ อย่างนั้นกระผมก็ไม่คิดใจ เพราะเหตุว่าถ้าออกกฎหมายไม่ได้ในสมัยประชุมแรกจะมีปัญหา ฉะนั้นถ้าทำได้ก็ไม่คิดใจ และถ้ากำหนดไว้ในสมัยหลังว่าเป็นสามัญนิติบัญญัตินั้นก็ยังไม่ดีเพราะเหตุว่าจะทำให้การออกกฎหมายได้มากขึ้นเร็วขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสภาครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : มีท่านใดคิดใจข้อความในมาตรา ๑๖๑ ไหมครับ

นายโกเมศ ขวัญเมือง : ผมขออนุญาตกราบเรียนถามท่านเลขาธิการ และท่านท่านกฤษฎีกา ในเรื่องข้อคำในบรรทัดที่ ๘ ในวรรคสอง ในหน้า ๘๕ บรรทัดที่ ๘ การให้ความเห็นชอบในหนังสือสัญญา คือเป็นหน้าที่ของรัฐสภา คือประชุมร่วมระหว่างวุฒิสภา และสมาชิกสภานิติมนตรี

ในนี้ใช้ คำว่า หนังสือสัญญา เมื่ออ่านในอำนาจหน้าที่ของในส่วนที่ ๖ ที่อยู่ในหน้า ๘๖ การประชุมร่วมของรัฐบาล (๑๗) การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา ซึ่งใช้คำเดียวกัน แต่ไปลงไว้ในมาตรา ๒๒๓ ๒๒๔ ไปดูมาตรา ๒๒๓ ก็เห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก สัญญาอื่นกับนานาประเทศ กับองค์ระหว่างประเทศ ผมขออนุญาตปรึกษากับทางกานกฤษฎีกาว่า ในกรณีนี้ใช้ คำว่า สนธิสัญญา รวม ๆ ได้ไหม ในมาตรา ๑๖๑ ใช้คำว่า ให้ความเห็นชอบในสนธิสัญญาได้ไหม ซึ่งจะคลุมรวมทั้งหมดตั้งแต่สัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก สัญญาอื่น ใช้คำว่า สนธิสัญญา คำเดียวได้ไหม

เลขานุการ : คำว่า หนังสือสัญญา นั้นตรงกับคำว่า Compact ซึ่งรวมถึงสนธิสัญญา อนุสัญญา Executive Agreement และอื่น ๆ ด้วย Compact นี้เป็นคำที่กว้างมาก ซึ่งใช้สำหรับสนธิสัญญาเท่านั้น แล้วคำ ๆ นี้เป็นคำที่รัฐธรรมนูญใช้มาโดยตลอด ถ้าจะคงหนังสือสัญญาซึ่งหมายถึง Compact ในความหมายอย่างกว้างที่สุดนี้จะเป็นการเหมาะสมกว่าไหมครับ

นายเกษม สิริสัมพันธ์ : อาจารย์เกษม คิดใจอะไรอีกไหมครับ ถ้าหากทางฝ่ายเลขานุการบอกว่า Compact นี้รวมถึง Agreement รวมถึง Arrangement รวมถึงอะไรอื่นด้วยทั้งหมดใช้ไหม ตัวอย่างนั้นก็ไม่ใช่ไร เชิญครับ

ประธาน : สปรว่ามาตรา ๑๖๑ ผ่านแล้วนะครับ แปรญัติคิดหรือยังครับ เชิญอ่านครับ

นายอุดมสิน โทษสง : มีการเสนอแปรญัติคือยื่นขอครับ คือการขอแก้ไขถ้อยคำ อันแรกคือขอแก้ไขวันในวรรคแรก จากสามสิบวัน เป็นว่า ภายในสิบห้าวัน อันที่สองคือ ขอตัดถ้อยคำในวรรคสี่ที่ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ออก และอันที่สามคือ การขอแก้ไขโดยขอปรับปรุงถ้อยคำในวรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ ใหม่ โดยขอเสนอเป็นวรรคสอง วรรคเดียวรวมเข้ามามีความว่า ในปีที่หนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐบาล ๒ สมัย โดยถือวันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่งเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่ ๑ ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่ ๒ ของรัฐบาล ให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด แล้วแบบสุดท้ายคือ การขอแก้ไขแก้ไขทั้งมาตรา แล้วก็เสนอให้ตัดทิ้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภา เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก วรรคสอง ในปีที่หนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐบาล ๒ สมัย วรรคสาม วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวัน เริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่ ๑ วรรคสุดท้าย ส่วนวัน เริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่ ๒ ของรัฐสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดหมดคำแปรญัติครับ

ประธาน : มีท่านกรมการธิการท่านใดคิดใจคำแปรญัติไหมครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติรับมาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๒

นางกาญจนวรัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๑๖๒ สมัยประชุมสามัญของรัฐบาลสมัยหนึ่ง ๑ ให้มีกำหนดเวลา ๑๓๐ วัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลา ๑๒๐ วัน จะกระทำไม่ได้โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

ประธาน : ในมาตรา ๑๖๒ มีคำว่า โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ท่านกรรมาธิการ คงจำได้ว่า ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้มาใช้ คำว่า โปรดเกล้าฯ บางครั้งก็ใช้เป็นคำว่า โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ผมก็ได้หนังสือเวียนปรึกษาทางท่านเลขาธิการพระราชวัง แล้วท่านก็ได้มีหนังสือแจ้งตอบมาเป็นทางการแล้วว่าแนะนำให้ใช้คำเต็ม ก็คือ คำว่า โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม เพราะว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ดังนั้นควรจะใช้คำเต็ม ซึ่งเรื่องนั้นผมได้มอบให้กับเลขานุการไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงถ้อยคำให้ถูกต้องแล้ว เชิญครับ

นายเคโซ สวนานนท์ : กราบเรียนท่านประธาน เรื่องกำหนดระยะเวลาการประชุมสามัญหนึ่ง ๆ ไว้ ๑๒๐ วัน มี ๒ สมัย ๒๕๐ วัน พักหรือเขยวานานหรือเกิน ในขณะที่เราเรียกร้องให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดี สมาชิกวุฒิสภาก็ดีขยัน แต่เราพักหรือเขยวานานเหลือเกิน จริง ๆ แล้วเขาไม่ยอมพักหรืออย่างนี้เราไปกำหนดเขาเอง เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าถ้าไหน ๆ จะกำหนดแล้วก็และไหน ๆ ก็บอกว่าจะแยกหน้าที่ให้ชัดเจน เพราะว่าข้ออ้างที่ไปประชุมกำหนดระยะเวลาสั้นเท่านี้เพียง ๑๒๐ วัน ก็เพื่อบอกว่าฝ่ายรัฐบาลจะได้มีเวลาบริหารราชการแผ่นดินไม่ต้องเสียเวลาการประชุมสภา แต่เมื่อเรากำลึงจะพูดกันถึงเรื่องแยกหน้าที่ให้ชัดเจน กระผมยังเห็นว่าหน้าที่ของสภาตรงนี้ควรจะขยายเวลาการประชุมให้เต็มที่ เพราะฉะนั้นกระผมเสนอว่าแทนที่จะเป็น ๑๒๐ วัน ขอปรึกษากฎหรือตั้ง ๆ ว่าขอขยายเป็น ๑๕๐ วัน และวาระสองขออนุญาตตัดทิ้งทั้งหมด เพราะว่าจะไม่มีการเปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาอย่างที่ว่าควรจะต้องตัดทิ้งทั้งหมด ขอบพระคุณครับ

ประธาน : มีท่านกรรมาธิการท่านใดขัดข้องกับข้อเสนอของอาจารย์เคโซไหมครับ
ในประเด็นแรก เรากำหนดเวลาเปลี่ยนจาก ๑๒๐ วัน เป็น ๑๕๐ วัน และประเด็นที่ ๒ ให้ตัดวาระสองออกจากมาตรา ๑๖๒ ขอประเด็นแรกก่อนครับ

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : ผมเห็นว่าควรคงไว้ตามร่างเดิม เพราะเหตุผลว่าทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ต้องไปปฏิบัติหน้าที่อื่นด้วยไม่ประชุมอย่างเดียว

นายประวิทย์ เจริญธรรม : ผมเห็นด้วยกับประเด็นแรกเรื่อง ๑๒๐ วัน เป็น ๑๕๐ วัน แต่ไม่เห็นด้วยกับการตัดวาระสอง

นายคณิน บุญสุวรรณ : ท่านประธานครับ รัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่าน ๆ มาได้กำหนดสมัยประชุมสามัญไว้เพียง ๘๐ วัน และก็ได้ปฏิบัติต่อเนื่องกันมานาน จนกระทั่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเห็นว่าเพื่อเพิ่มบทบาทของ ส.ส. ในการทำหน้าที่นิติบัญญัติมากขึ้น จึงได้พิจารณาเพิ่มขึ้นเป็นสมัยประชุมละ ๑๒๐ วัน สมัยประชุมละ ๑๒๐ วันใน ๑ ปีอย่างน้อยก็จะต้องมี ๒ สมัยประชุม แต่เวลาเดียวกันถ้าหากมีการกิจอันจำเป็นก็สามารถที่จะเปิดสมัยประชุมวิสามัญได้อยู่แล้วตลอดเวลาที่ท่านหวังว่าจะมีการพักผ่อนนันทนาการในทางปฏิบัติถ้าปฏิบัติตามบทบาทที่เราได้กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ผมว่า ส.ส. คงจะไม่ได้มีโอกาสได้พักผ่อนนันทนาการ เพราะฉะนั้นที่กำหนดไว้สมัยประชุมละ ๑๒๐ วันนั้นเหมาะสมแล้ว

ประธาน : เพื่อความชัดเจนในการอภิปราย ที่รัฐสภาอื่น ๆ นั้นเวลาเขาประชุม ๑๒๐ วันหรือ ๘๐ วัน เขาประชุมตลอดเวลาจันทร์ถึงศุกร์ แต่ของเรานั้นกำหนดเวลาการประชุมของสภาของเรา เราอาจจะใช้คำว่า ๑๒๐ วัน แต่จริง ๆ แล้วอาทิตย์ละ ๒ วันเท่านั้น อันนี้เป็นข้อเท็จจริงหรือเปล่าครับ

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ : การพิจารณากำหนดวันในสมัยประชุมไม่ว่า

จะเป็น ๘๐ วัน หรือ ๑๒๐ วัน หรือ ๑๕๐ วัน คงต้องคำนึงถึงทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงด้วยว่า การกำหนดระยะเวลาจำนวนเท่า นั้นเท่านี้วันไว้ตลอดสมัยประชุมว่าเป็น ๘๐ หรือ ๑๒๐ นั้น ในทางปฏิบัติประเทศที่ ทำอยู่ได้มีแนวปฏิบัติอย่างไร ถ้าคำนึงอย่างนี้แล้วผมคิดว่าภารกิจของสภานิติบัญญัติตามแนวคิดที่เรา เสนอในร่างรัฐธรรมนูญนี้ สภาก็มีประสิทธิภาพ จะเป็นกลไกที่มีบทบาทในการทำงานด้านนิติบัญญัติและ ควบคุมฝ่ายบริหารให้เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของพี่น้องประชาชนได้ ผมเองอยากจะเขียนเสนอ ขออนุญาตปรับระยะเวลาสมัยประชุมขึ้นเป็น ๑๕๐ วันเสียด้วยซ้ำไป ทั้งนี้ก็ไม่ได้คิดวิตกว่าจะเกณฑ์ให้ท่านต้องมานั่งอยู่ในกรุงเทพฯ ปีหนึ่ง ๓๐๐ วัน แล้วก็ห่างเหินจาก ท้องถิ่นท้องที่ของท่านหรอกครับ แต่คิดว่าโดยกำหนดไว้ ๑๕๐ วัน ประกอบด้วยประเพณีปฏิบัติที่สภา จะประชุมสัปดาห์ละ ๒ วันหรือ ๓ วันก็สุดแท้แต่ ยิ่งพอที่จะปรับในเรื่องกระบวนการในการทำงานตรงนี้ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงได้ ผมคิดว่าอยากจะขออนุญาตแปรผู้ตั้งก็ ๑๒๐ วันเป็น ๑๕๐ วัน แล้วมี ๒ สมัยประชุมตามหลักการที่เราว่าตรงนี้

ประธาน : อันนี้ก็เป็นความคิดตั้ง ๆ ว่าจริง ๆ แล้วประเด็นคงไม่ได้อยู่ที่ว่า ๑๒๐ วัน หรือ ๑๕๐ วันเท่าไร ประเด็นคงอยู่ที่ว่าไม่ว่าจะเป็น ๑๒๐ วันหรือ ๑๕๐ วัน วันประชุมจริง ๆ มีนเท่าไร มันก็มีวิธีการแก้ไข ๒ ทาง คือถ้าเพื่อบอกว่า ๑๒๐ วันแล้วไปเป็น ๑๕๐ วันมันก็เพิ่มอีก ๓๐ วัน ๔ สัปดาห์ ก็เพิ่มอีก ๘ วันของการทำงาน ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าวันทำงานเราอาจจะบอกว่า ๑๒๐ วัน ได้แต่กำหนดไปเสียเลยว่สัปดาห์หนึ่งให้ประชุม ๔ วันหรือ ๓ ๑ ะไรก็แล้วแต่ อันนี้เป็นการพูดตั้ง ๆ เท่านั้น ไม่ได้มีความหมายอะไร แต่ผมว่าประเด็นสำคัญคืออยู่ที่วันทำงานมากกว่า

นายวิศิษฐ์ โมฆิฉานนท์ : ผมอยากจะขออภิปรายสนับสนุน ๑๒๐ วัน เพราะว่าแต่เดิมนั้น เราที่กำหนดไว้ ๘๐ วันแล้วเราก็เพิ่มขึ้นมาเป็น ๑๒๐ วันนี่ คือภาระหน้าที่ของ ส.ส. ในการมาประชุม ที่สภานั้นก็เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่ง แต่อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญที่จะต้องละเอียดถี่ถ้วนที่จะต้อง ออกไปหาประชาชน ไปเยี่ยมราษฎรเพื่อรับฟังปัญหาต่าง ๆ ในการแก้ไขกฎหมายก็ดี พิจารณาการออก กฎหมายต่าง ๆ ก็ดี เพราะฉะนั้นในระหว่างสมัยประชุมนั้นถึงแม้จะไม่ได้ประชุมทั้ง ๗ วันก็ดีหรือว่า ๕ วันเท่าการก็ดี แต่อย่าลืมว่ามันจะต้องมีการประชุมพรรคและประชุมกรรมวิธีการอีกหลาย ๆ ชุด ซึ่งถ้าหากว่าในระหว่างสมัยประชุม ๑๒๐ วันนั้นแทบจะเรียกว่าไม่มีเวลาที่จะออกไปเที่ยวไปเที่ยวมา กลับต่างจังหวัดและมาประชุมสภาเลย เพราะฉะนั้นผมคิดว่าก็ควรจะมีความพอสมควรที่จะปล่อยให้ ส.ส. กลับไปหาประชาชนบ้าง เพราะฉะนั้นจึงคิดว่า ๑๒๐ วันน่าจะเหมาะสมแล้วครับ

นายบัวพรม ชีรภัลยาณพันธุ์ : ท่านประธานครับ ผมก็อยากจะสนับสนุน ๑๒๐ วัน แต่ว่าอาจจะเพิ่มวันประชุม ซึ่งก็แล้วแต่แต่คงต้องไปแก้ไขบังคับการประชุม ซึ่งก็เป็นเรื่องของทางสภา ผมเห็นด้วยกับคุณวิศิษฐ์ว่า ทางสภาที่ประชุม ๒ วันคือวันพุธกับวันพฤหัสบดี แต่ว่าวันอื่น ๆ เขาก็ประชุม กรรมวิธีการ แล้วกรรมวิธีการนั้นต้องลงพื้นที่ด้วยไปต่างจังหวัด ในกรณีซึ่งมีประชาชนร้องเรียนมา

ก็ไม่ได้หมายความว่า เขาไม่ได้ประชุมก็ไม่ใช่ว่าอยู่เฉย ๆ และนอกจากนั้นก็ยิ่งต้องไปเยี่ยมประชาชนอีกจริง ๆ แล้วโดยเฉพาะถ้าเป็น ส.ส. กรุงเทพฯ ผมไม่ว่าอะไร แต่ถ้าเป็น ส.ส. ต่างจังหวัด ที่ ๔ เขามาหาแล้ว มันนั่งเข้าคิวเหมือนคลีนิคหมอ เพราะฉะนั้นอันนี้เนื่องจากการบริหารงานของทางราชการ เรามันทำให้เกิดปัญหา มาก แล้วคนที่ฟังได้ที่เขาจะพูดจากันรู้เรื่องเขาไว้ใจคือ ส.ส. เพราะฉะนั้นอันนี้ก็ต้องเห็นใจ ส.ส. ต่างจังหวัด ไม่ใช่ที่เราจะประชุมกันและอีกอย่างก็มีประชุมพรรค ก่อนที่จะประชุมสภา เขาก็ตกลงกันมาหมดแล้วว่า เขาจะลงมติว่าอย่างไร ที่เปลี่ยนแปลงไปหมดว่ามีไม่ถึง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ที่ตกลงกันจากพรรค นอกจากจะได้ข้อมูลใหม่ก็อาจจะมีย่าง ผมก็เห็นสายกลางก็น่าจะอยู่แค่ ๑๒๐ วัน

ประธาน : ขอบุติเรื่องนี้ได้ไหมครับ ประธานอยากจะเสนอว่าให้คงไว้ ๑๒๐ วัน แล้วตั้งเป็นข้อสังเกตได้ไหมครับ ตั้งเป็นข้อสังเกตไปทางรัฐสภาว่าน่าจะพิจารณาเพิ่มวันประชุมแต่ละสัปดาห์ได้ไหมครับอาจารย์เดโชครับ

นายเดโช สอนานนท์ : ติครับ ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นขอเป็น ๑๒๐ วันตามเดิมแต่ตั้งเป็นข้อสังเกตด้วยความเคารพไปยังประธานรัฐสภาว่าน่าจะพิจารณาเพิ่มจำนวนวันการประชุมแต่ละสัปดาห์จาก ๒ เป็น ๓ สำหรับข้อเสนอนี้ที่อาจารย์เดโชให้ตัดพรรคสองออกมันก็มีบางท่านไม่ค่อยเห็นด้วย ท่านไม่คิดใจจะครับปล่อยไปครับ กรุณาอ่านคำแปรญัตติครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มีคำแปรญัตติเดียว คือขอให้แก้ไขกำหนดเวลาจาก ๑๒๐ วัน คงเหลือ ๘๐ วันตามมาตรา ๑๓๔ ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

ประธาน : มีท่านผู้ใดคิดใจคำแปรญัตติไหมครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่ามาตรา ๑๖๒ คงไว้ตามเดิม โดยจะมีข้อสังเกตเขียนท่านประธานรัฐสภา มาตรา ๑๖๓ ครับ

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ : มาตรา ๑๖๓ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิดและปิดประชุม พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญทั่วไปครั้งแรกตามมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ด้วยพระองค์เองหรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระรัชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์มาทำรัฐพิธีก็ได้

ประธาน : มีท่านผู้ใดคิดใจในถ้อยคำของมาตรา ๑๖๓ ไหมครับ

รองศาสตราจารย์วิสุทธิ โพธิ์แทน : กรายเขียนท่านประธาน มีเฉพาะวรรคหนึ่งจะได้ไหมครับ

ศาสตราจารย์บรรลือศักดิ์ อุวรรณโณ : ท่านประธานครับผมขออนุญาตขอให้คงไว้ตามที่บรรพบุรุษเขียนมาเถอะครับ

ประธาน : ผมได้ข่าวกรองมาว่าท่านประชาชนบางท่านรับฟังสถานีวิทยุกระจายเสียง

ของรัฐสภาท่านไม่เข้าใจคำว่า บรรพบุรุษท่านนึกว่าพวกเราต่างกันว่าเอากันถึงขั้นนั้นเขี้ยวหรือ อย่างไร
ท่านเลขาฯ ช่วยชี้แจงหน่อยได้ไหมครับ เวลาเราพูดถึงคำว่าบรรพบุรุษพูดในลักษณะไหน

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ : อันนี้ต้องยกความดีให้ท่านกรมการพิธีการประวิทย์
เป็นคำที่ท่านมีลิขสิทธิ์ หมายถึงเป็นบทบัญญัติที่อยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและก่อน ๆ นี้

ประธาน : มิใช่เป็นการบริหารกันในการประชุมคณะกรรมาธิการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๖๓ ไม่มีท่านผู้ใดคิดใจจะครับ มีคำแปรญัติตีใหม่ครับ ถ้าไม่ใช่ออย่างนั้นถือว่าที่ประชุมมีมติ
อนุมัติมาตรา ๑๖๓ ครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๑๖๔ เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ
พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้

ประธาน : มีท่านผู้ใดตีใจใหม่ครับ ถ้าไม่มีขอแปรญัติตีครับ ไม่มีคำแปรญัติตีจะครับ
ถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติมาตรา ๑๖๔

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๑๖๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
ทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
เท่าที่เมื่ออยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการ
ประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้ คำร้องขอดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อ
ประธานรัฐสภา ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ประธาน : มีท่านกรรมาธิการท่านใดคิดใจในถ้อยคำของมาตรา ๑๖๕ ไหมครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ : ท่านประธานครับ มีข้อสังเกตตรงที่ว่าสมาชิกรัฐสภา
ขอให้ประธานรัฐสภานำความขึ้นกราบบังคมทูลเรียกสมัยประชุมวิสามัญ แต่ว่าคนบิดบัง เป็นฝ่ายบริหาร
คือมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภาได้ตามมาตรา ๑๖๖ ก็มีคนตั้งข้อสังเกตว่าเนื่องจากเรากำลัง
แยกหน้าที่นิติบัญญัติออกจากบริหาร แล้วสมาชิกรัฐสภาจะไม่ใช้อำนาจตามมาตรานี้เท่าที่มันหักหรือ
เพราะ ๒๐ ปีที่ผ่านมาไม่เคยมีการใช้อำนาจเรียกเลย แต่ถ้าในอำนาจเรียกตรงนี้จริง ๆ แล้วเข้าชื่อ
กันได้มาก ก็ควรจะ เป็น เรื่องของฝ่ายนิติบัญญัติ ควรจะให้ประธานรัฐสภานำที่จะ เป็นผู้ นำความกราบ
บังคมทูลขอให้ปิดสมัยประชุมด้วย ถ้าเป็นอย่างนั้นท่านประธานครับ วรรคสามคงจะมีถ้อยคำดังต่อไปนี้
ซึ่งอันนี้ก็แล้วแต่ท่านประธานและท่านกรรมาธิการ ก็จะมีข้อความว่า ให้ประธานรัฐสภานำความกราบ
บังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมและปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา
นี้คือหมายความว่า การปิดประชุมก็เป็นอำนาจของประธานรัฐสภานั้นเอง ผมก็คิดดัง ๆ ตามที่คน
วิพากษ์วิจารณ์มา

ประธาน : ท่านกรรมาธิการมีข้อคิดเห็นประการใดต่อการคิดดัง ๆ ของฝ่ายเลขานุการ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ : ท่านประธานครับ ถ้ากรรมาธิการคนอื่นไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ผมให้คงมาตรานี้ไว้ก่อนตามร่าง

ประธาน : โดยไม่มีการเติมคำหรือครับ ฝ่ายเลขาฯ บอกไม่ขัดข้อง เพราะฉะนั้นใช้ถ้อยคำเดิมโดยไม่มีการเติม มีประเด็นอื่นใดใหม่ครับ ถ้าไม่มีขอสรุปแปรญัตติครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มีคนขอแปรญัตติอยู่ ๑ ญัตติ โดยขอแก้ความในวรรคหนึ่งตอนท้ายที่ว่ามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูล เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้ ขอตัดคำว่า มีพระบรมราชโองการประกาศ ออก และขอเติมคำว่า ทรง เข้าไปแทน โดยอ่านแก้เป็นดังนี้ มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้

ประธาน : มีท่านผู้ใดคิดใจใหม่ครับ ท่านกรรมาธิการท่านใดสนใจในคำแปรญัตติข้อนี้ใหม่ครับ ไม่มีนะครับ ถ้าอย่างนั้นที่ประชุมรับมาตรา ๑๖๕ ตามร่างเดิม

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ : มาตรา ๑๖๖ ภายใต้งบับมาตรา ๑๖๕ การเรียกประชุมการขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภาให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ประธาน : ท่านกรรมาธิการท่านใดมีข้อคิดเห็นใหม่ครับ ถ้าไม่มีท่านกรรมาธิการท่านใดคิดใจก็ขอสรุปแปรญัตติ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : ไม่มีผู้แปรญัตติครับ

ประธาน : ไม่มีผู้แปรญัตติ เพราะฉะนั้นมาตรา ๑๖๖ ผ่านไปตามมติ

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ : มาตรา ๑๖๗ ในระหว่างสมัยประชุมห้ามมิให้จับหรือคุมขังหรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกหรือในกรณีที่จับในขณะที่กระทำความผิด ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะที่กระทำความผิดให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยด่วน และประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้

ประธาน : ท่านผู้ใดมีข้อคิดเห็นในมาตรา ๑๖๗ ใหม่ครับ ถ้าไม่มีขอสรุปแปรญัตติ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มีคำแปรญัตติคำแปรเดียว คือขอแก้ความในวรรคสองคำว่า โดยด่วน ขอให้แก้เป็น โดยพลัน

ประธาน : มีท่านผู้ใดคิดใจคำแปรญัตติใหม่ครับ ถ้าเพื่อไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติมาตรา ๑๖๗

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ : มาตรา ๑๖๘ ในกรณีที่มีการฟ้องร้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้น

ในระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากสภาที่ผู้ยื่น เป็นสมาชิกหรือเป็นคดีอื่นเกี่ยวกับ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตัดคำจำ สภาชิกวุฒิสภา ออก กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง แต่การพิจารณาคดีต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้ยื่นจะมาประชุมสภา การพิจารณาพิพากษาคดีที่ศาลได้กระทำก่อนมีคำอ้างว่าจำเลย เป็นสมาชิกของสภาใดสภานั้นย่อม เป็นอันใช้ได้

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ : ท่านประธานครับ ในการดำเนินการพิจารณาเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลนั้นบางกรณีไม่จำเป็นจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีต่อหน้าจำเลย ผมคิดว่ามาตรา ๑๖๘ ที่มีบัญญัติไว้เช่นนี้ก็เพื่อว่าให้การพิจารณาพิพากษาคดีนั้นเป็นไปด้วยความ หมายถึงว่าไม่ใช่อุปสรรคต่อการประชุม ต่อสมาชิกสภา ซึ่งถ้ามีเหตุผลในการพิจารณาพิพากษาว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเปิดโอกาสให้มีการพิจารณาพิพากษาคดีลับหลังจำเลยได้ ผมคิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้ในมาตรานี้ เนื่องจากบางคดี โดยเฉพาะคดีซึ่งนักการเมืองตกเป็นผู้ต้องหาในการกระทำความผิดอาญานั้น เป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ยิ่ง ที่อยากจะรู้ว่าผลคดีเป็นอย่างไร ใครผิดใครถูก ซึ่งมีตัวอย่างมากมายที่ผ่านมา และก็เป็นที่กังขาของพี่น้องประชาชนที่ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ผมคิดว่าถ้าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเปิดช่อง ผมอยากจะเรียนถามท่านอัยการสูงสุด ถ้าเปิดช่องให้ทุกคดีในการพิจารณาพิพากษาคดีลับหลัง จำเลยได้ ผมว่าไม่จำเป็นที่จะต้องบัญญัติมาตรานี้ไว้

ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร : ผมเข้าใจว่ามีการจำกัดในอัตราโทษไม่ใช่ทุกคดี

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ : ถ้าเป็นไปตามที่ท่านอัยการสูงสุดว่า คือจะพิจารณาพิพากษาคดีลับหลัง จำเลยได้ก็เนื่องจากเป็นบางคดีที่มีอัตราโทษต่ำ แต่ในกรณีอัตราโทษสูงผมก็ยังคิดว่าในกรณีที่สมาชิก รัฐสภาทำผิดน่าจะระบุไว้ในมาตรา ๑๖๘ ได้ใหม่ศาลมีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีลับหลังจำเลย เพราะผมยังยืนยันสิ่งที่ประชาชนเขากังขาอยู่หรือว่าเรียกร้องอยู่ก็คือว่าในคดีกรณีที่สมาชิกรัฐสภากระทำ ความผิดอาญาเป็นคดีที่เขามีความสนใจที่จะรู้ว่าใครผิดใครถูกมันอย่างไร แล้วมันขัดต่อเหตุการณ์ ถ้าสมมุติว่าในสมัยประชุมการพิจารณาพิพากษาคดีอาจจะไม่ตรงวันประชุมทีเดียว คงจะไม่ตรงทุกวันที่ก็จะไม่ เป็นอุปสรรคในการพิจารณาพิพากษาคดีทั้งหมด ถ้าระบุไว้ในนี้เพื่อยกเว้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมายถึงให้อัตราโทษที่สูงกว่าประมวลกฎหมายอาญากำหนด สามารถที่จะพิจารณาพิพากษาคดีลับหลังจำเลยได้ ในกรณีที่จำเลย เป็นสมาชิกรัฐสภา ผมว่าน่าจะดี หรืออย่างไรก็แล้วแต่ท่าน

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ท่านประธานที่เคารพ เรื่องการห้ามการจับกุมฟ้องร้องสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรนี้ โดยหลักแล้วถือว่าในขณะที่จะมาประชุมในสมัยประชุมนั้น เขาปฏิบัติหน้าที่แทนประชาชน ซึ่งมอบอำนาจให้เขามา แล้วเขา เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย เขาปฏิบัติหน้าที่แทนปวงชนชาวไทย ซึ่ง ความผิดส่วนตัวหรืออะไรนั้นจะต้องยกเอาไว้ก่อน ขณะนั้น เขาจะต้องสวมหน้าที่สัมฤทธิ์ทุกอย่าง ปฏิบัติ

หน้าที่เพื่อวงชนชาวไทยเท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงได้เว้นการจับกุมฟ้องร้องอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ ถ้าเราไปมีข้อบกพร่องวันที่จับโน่นได้จับนี้ได้ หน้าที่ซึ่งเขาจะต้องปฏิบัติก็จะต้องเสียไป อันนี้เป็นการลงโทษประชาชนทั้งประเทศซึ่งมอบอำนาจให้เขามา เพราะฉะนั้นหลักการอันนี้จึงได้คุ้มครองสมาชิกรัฐสภาเอาไว้ในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชน คุ้มครองสิทธิของประชาชนที่จะมาแสดงออกในการประชุมสภา ไม่ได้คุ้มครอง นาย ก นาย ข ผู้ซึ่งเป็นตัวบุคคลนั้น เมื่อเขากระทำหน้าที่เสร็จแล้วความผิดส่วนตัวมีอะไรไปว่ากันอีกทีหนึ่งนี่คือหลักการ เพราะฉะนั้นจึงต้องคุ้มครองไว้

นายบัวพรม ชีร์กัลยาณพันธุ์ : ท่านประธานครับ โดยหลักการใหญ่ก็เป็นไปอย่างที่คุณพรพจน์ได้ชี้แจงไปแล้วอีกประการหนึ่งนี่ก็เป็นการป้องกันไม่ให้ฝ่ายรัฐบาลไปกลั่นแกล้งฝ่ายค้าน และหาวิธีต่าง ๆ ซึ่งอาจจะทำให้เสียงมันขาดไปในวันที่จะลงมติอันนั้น เพราะฉะนั้นการที่บัญญัติไว้อย่างนี้นั้นผมว่ามันน่าจะเป็นการดีแล้ว เพราะก็ไม่ได้ห้ามไม่ให้ดำเนินคดีเลย เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก ถ้าสภาอนุญาตก็สามารถดำเนินคดีได้ บางคดีผู้ที่ตกเป็นจำเลยยินดีและบอกว่าไม่ขอใช้เอกสิทธิ์อันนี้ เพราะฉะนั้นก็ยังมีอยู่ ผมว่าเท่าที่บัญญัติไว้นี้ก็เป็นการคุ้มครองโดยหลักการและเท่าที่ปฏิบัติในสภาที่ที่แล้ว ๆ มาอนุญาต แต่มาระยะหลังไม่อนุญาตเลยเพราะมันลำบากในการพิจารณาครับ

นายประวิทย์ เจนวิระนนท์ : ท่านประธานครับผมชี้เฉพาะประเด็นศาลจะพิจารณาคดีระหว่างสมัยประชุม ไม่ได้หมายถึงว่าจะจับหรือจะกุมอะไรแบบนั้น แต่ถ้าจับการพิจารณาคดีของศาลใน ป.วิ.อาญา คือผมชี้ให้เห็นก็ข้อบางคดีที่ท่านอัยการสูงสุดบอกว่าโทษไม่สูงนักพิจารณาหลังจำเลยได้สมมุติอันนี้ผู้ต้องหาที่เป็นสมาชิกรัฐสภาถ้ามันติดขัดตรงที่ว่าต้องมาประชุมสภาไปศาลไม่ได้ตามวันนัดของศาลในระหว่างพิจารณาคดี ผมว่าตรงนี้มีแนวโน้มจะคลี่คลายได้ไหม เพื่อให้การพิจารณาคดีซึ่งนักการเมืองทำความผิดเป็นที่สนใจของประชาชน แต่ถ้ามันติดขัดของเหตุผลอะไรก็ตามผมก็ยินดีที่จะไม่ติดใจครับท่านประธาน

ศาสตราจารย์คณิต ณ นคร : คดีที่จะพิจารณาหลังได้ต้องโทษไม่เกิน ๑๐ ปี
 ประธาน : คุณประวิทย์ไม่ติดใจต่อไปนะครับ ถ้าอย่างนั้นมาตรา ๑๖๘ ตามถ้อยคำที่เสนอมาไม่มีท่านผู้ใดขัดข้องนะครับ กรุณาอ่านคำแปรญัตติครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : คำแปรญัตติมีอยู่ ๒ แบบ แบบแรกคือขอเสนอให้ตัดออกทั้งมาตรา แบบที่ ๒ คือขอแปรญัตติแก้ไขถ้อยคำในวรรคหนึ่ง ถ้อยคำที่ว่า กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและคำว่าสมาชิกวุฒิสภา

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผมเพียงแต่ว่าให้พิจารณารายงานการประชุมไว้สักนิดหนึ่ง ว่าปัจจุบันสมัยประชุมของเราจะเพิ่มขึ้นจาก ๖ เดือนเป็น ๘ เดือน เพราะฉะนั้นเวลาที่ศาลจะพิจารณาตัดสินอกสมัยประชุมค่อนข้างจะสั้นมาก กระผมคงจะตั้งข้อสังเกต

คิดรายงานการประชุมไว้เท่านั้นเผื่อจะเป็นแนวทางที่ทางรัฐสภาจะได้พิจารณาต่อไป ที่บอกว่าเว้นแต่
จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้ยื่นเป็นสมาชิก แต่เดิมนั้นคือสภาอนุญาตคือให้หรือไม่ให้เลย แต่กรณีที่จะแก้ไข
ปัญหาตรงนี้ หมายความว่าสภานั้นเองก็อาจจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไข ยกตัวอย่าง อนุญาตในกรณีที่จะพิจารณา
ไม่ใช้ในวันประชุม ตรงนี้คงเป็นแนวทางหนึ่งที่ยากจะให้คิดรายงานการประชุมไว้ว่ารัฐสภาต่อไป
ถ้าจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตอาจจะใช้วิธีการอนุญาตแบบมีเงื่อนไขอย่างนี้ก็ได้ ขอขอบคุณครับ

ร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) วันพุธที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๐ สุธสิกาณต์ ๙/๑

ประธาน : เชิญคุณคณิตครับ

ศาสตราจารย์คณิต ๓ นคร : ผมเข้าใจว่าเมื่อรัฐธรรมนูญนี้ผ่าน โดยเฉพาะในหมวดว่าด้วยศาลนี้ อาจารย์พงศ์เทพครับ การพิจารณาภาคีของศาล จะต้องต่อเนื่องครับ เพราะฉะนั้นปัญหาที่ท่านห่วงนี้คงจะมีน้อยนะครับ

ประธาน : ก็ขอผ่านไปนะครับ อ่านคำแปรญัตติกันแล้ว เชิญคุณประชุมครับ เรื่องเดียวขอให้จบ

นายประชุม ทองมี : นิศเด็ยครับท่านประธาน ย้อนหลังมาตรา ๑๖๗ วรรคสอง บรรทัดที่ ๒ ให้รายงานไปยังประธานสภาที่ผู้ันั้นเป็นสมาชิกโดยถ้วน ผมได้หารือกับทางกฤษฎีกาแล้ว โดยถ้วนนี้มันแพ้โดยพลัน โดยพลันมันทันที แล้วอยากจะใช้ถ้อยคำว่าเป็นโดยพลัน เพราะว่าถ้วนจริงอยู่ครับ ฐานเดิมมาจากรัฐธรรมนูญนี้โดยถ้วน แต่ว่าโดยพลันจะสละสลวยกว่า ของเก่าโดยถ้วนแต่ขอแก้เป็น โดยพลัน

ประธาน : ทางฝ่ายเลขาฯ ชัดข้อใหม่ครับ เชิญครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : กราบเรียนท่านประธานครับ ก็คงจะไม่ติดใจนะครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นขอเปลี่ยนมติของที่ประชุม ที่ได้อนุมัติ มาตรา ๑๖๗ ไปแล้ว โดยใช้คำว่า โดยถ้วน ก็ขอเป็นมติใหม่ว่า ขอเปลี่ยนคำว่า ถ้วน เป็น โดยพลัน อันนี้ขอเป็นมติที่ประชุมนะครับ ขอบคุณมากครับ กลับไปมาตรา ๑๖๘ ใหม่ ผมก็ยังเรียนถามว่าท่านกรรมาธิการคงจะไม่มีอะไรขัดข้องแล้ว ฉะนั้นขอเป็นมติของ คณะกรรมาธิการที่จะรับมาตรา ๑๖๘ ตามที่ได้เสนอนะครับ ผ่านไปได้ มาตรา ๑๖๙ ครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : มาตรา ๑๖๙ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุมพนักงานสอบสวน หรือศาล แล้วแต่กรณี ต้องสั่งปล่อยทันทีถ้าประธาน แห่งสภาที่ผู้ันั้น เป็นสมาชิกได้ร้องขอ เว้นแต่ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด คำสั่งปล่อยตามวรรคหนึ่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันสั่งปล่อยจนถึงวันสุดท้าย แห่งสมัยประชุม

ประธาน : เชิญคุณสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพครับ ในมาตรา ๑๖๙ ผมคิดใจวรรคแรก ตรงท้ายที่บอกว่า เว้นแต่ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด จริง ๆ แล้ว ไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ เพราะว่าถ้าเราไปดู เรื่องที่ว่าด้วย เรื่องสมาชิกภาพของ ส.ส. ก็ดี ส.ว. ก็ดี ถ้าถูกคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกแล้วก็สิ้นสภาพไปแล้วนะครับ

ร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) วันพุธที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๐ สุทธิกานต์ ๘/๒

ไม่จำเป็นต้องบัญญัติครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์วรศักดิ์ครับ

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ : ขออนุญาตตัดออกตามข้อเสนอ

ทำนกรรมาธิการครับ

ประธาน : ตัดตั้งแต่คำไหน

ศาสตราจารย์วรศักดิ์ อุวรรณโณ : ตั้งแต่คำว่า เว้นแต่ถูกจาก

โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เพราะว่ามันสมาชิกสภาเลขนะครับ

ประธาน : มีทำนกรรมาธิการมีข้อคิดเห็นอื่นใดไหมครับ

ในมาตรา ๑๖๘ ครับ ถ้าหากไม่มีขอสรุปแปรผู้ตติครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มี ๒ แบบครับ แบบที่หนึ่งคือเสนอ

ขอให้ตัดออกทั้งมาตรา แบบที่ ๒ ขอตัดความตอนท้ายของวรรคหนึ่งที่ว่า เว้นแต่ถูกจากโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ออกครับ

ประธาน : ทหมดแล้วนะครับ มีท่านผู้ใดติดใจคำแปรผู้ตติไหมครับ

ซึ่งการแปรผู้ตติหนึ่งก็เป็นไปตามที่เราได้ปรับปรุงแก้ไขไปแล้ว เพราะฉะนั้น
ถือว่าประชุมมติอนุมัติมาตรา ๑๖๘ มาตรา ๑๗๐ ครับ

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ : มาตรา ๑๗๐ ในระหว่างที่อายุ
สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ จะมีการประชุมวุฒิสภานี้ได้
เว้นแต่เป็นการประชุมที่ให้วุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐
มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๒๒ โดยถือคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิก
ของวุฒิสภา

ประธาน : มีทำนกรรมาธิการท่านใดติดใจไหมครับ สำหรับเลขที่
มาตรานั้น เมื่อพิจารณาว่าทั้งหมดทั้งชุดแล้วทางฝ่ายเลขานุการก็ต้องไปปรับปรุงตัวเลข
มาตราต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่จริงนะครับ ถ้าหากว่าไม่มีท่านผู้ใด
มีข้อติดใจก็ขอกรุณาสรุปคำแปรผู้ตติครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มีคำแปรผู้ตติเดียวนะครับ โดยขอให้แก้ไข
ถ้อยคำความตอนท้ายที่ว่า โดยถือคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกของวุฒิสภา
ขอแก้เป็น หรือในกรณีอื่นซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

ประธาน : ท่านผู้ใดติดใจคำแปรผู้ตติไหมครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุม
มีมติอนุมัติมาตรา ๑๗๐ มาตรา ๑๗๑ ครับ

นางกาญจนารัตน์ สีวิโรจน์ : มาตรา ๑๗๑ ภายใต้นับกับมาตรา ๑๗๒
ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดย
คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

การเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เมื่อพรรคการเมืองที่สมาชิกผู้นั้นสังกัด
มีมติให้เสนอได้ และต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้น
ไม่น้อยกว่ายี่สิบคนรับรอง

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยข้อความข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

- (๑) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือ
วางระเบียบการบังคับอื่นเกี่ยวกับภาษีหรืออากร
- (๒) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอน
งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน
- (๓) การจัดตั้งหน่วยงานอันมีผลให้ต้องมีงบประมาณรายจ่าย
ของแผ่นดินเพิ่มขึ้น
- (๔) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้
- (๕) เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรอง
ของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธาน
สภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ
เป็นผู้วินิจฉัย

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณากรณี
ตามวรรคสี่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการตั้งกล่าว

มติของที่ประชุมร่วมตามวรรคสี่ให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมา
ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
เป็นเสียงชี้ขาด

ประธาน : ในมาตรานี้ผมอยากจะขอเรียนเตือนเป็นข้อสังเกต
นะครับว่า ตอนที่พิจารณาว่ามาตรา ๑๗๑ นั้นได้มีการพูดถึงว่า ถ้ามีการตัดสิน

แน่นอนว่าจะมีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ โดยมีจุดประสงค์
อยู่ข้อหนึ่งว่า เพื่อต้องการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่ เป็นสภานิติบัญญัติ
ที่แท้จริง อย่างที่เราได้ปฏิบัติมา คือมีการเพิ่มระยะเวลาการประชุมก็ดี หรือ
มาตรการอื่นก็ดี ฉะนั้นเขาก็ควรจะมิลิทธิที่จะเสนอพระราชบัญญัติการเงินได้ด้วย
อันนี้เป็นข้อสังเกตที่ได้ผ่านมานี้ระหว่างการพิจารณา เชิญอาจารย์เคโซครับ

นายเคโซ สนวนานท์ : ท่านประธานที่เคารพ ในวาระคดี
กระผมขออนุญาตไปทีละวรรค เพราะมีเรื่องที่จะต้อง comment มีข้อสังเกต
เกือบจะทุกวรรค โดยหลักการที่ท่านประธานกรุณาได้พูดให้ฟังแล้ว คือมีจุดมุ่งหมาย
ในการที่จะออกแบบหน้าที่มีการแยกหน้าที่ซึ่งได้มีการพูดกันอยู่มากกว่า ในข้อเท็จจริงนั้น
ผู้ที่เสนอกฎหมาย ผู้ที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติที่แท้จริงนั้นหาใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมีหน้าที่เท่าที่ผ่านมาเพียงแต่อนุมัติกฎหมายซึ่งฝ่ายรัฐบาล
เป็นผู้เสนอ เขาเปิดโอกาสให้เสนอจริงแต่ข้อเท็จจริงนั้นไม่เคยปรากฏว่า
กฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับการพิจารณา อย่างกรุณาเพิ่ม ๆ
หมายถึงว่าพรรคนั้นเป็นพรรคของฝ่ายรัฐบาลผลักดันกันขึ้นมาจริง ๆ อย่างที่ทำได้
ก็รัฐบาลจะรับไปพิจารณาก่อนรับหลักการ แล้วก็ออกกฎหมายของฝ่ายรัฐบาลเอง
มาประกบ แล้วก็นำเสนอสภา แล้วก็ให้ยึดหลักกฎหมายของคณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอเป็นหลักในการพิจารณาทุกครั้ง ไม่เคยยินยอมมาให้ใช้กฎหมายของ ส.ส.
เป็นหลักในการพิจารณา นั่นก็เป็นเครื่องยืนยันการปฏิบัติในลักษณะอย่างนั้น
เพราะฉะนั้นข้อความที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๗๑ นี้เป็นข้อความซึ่งยืนยันแนวทาง
ที่ปฏิบัติจริง แต่เมื่อเราเจตนาจะพยายามเปลี่ยนกำหนดหน้าที่ในลักษณะอย่างนั้น
กระผมก็ลองคิดว่าเป็นอย่างนั้นจริงคงจะต้องขอแก้ไขตั้งแต่วรรคแรก คือให้
ความสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งหมดนี้ว่า เป็นผู้เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
มาก่อน ไม่ใช่คณะรัฐมนตรีมาก่อน ขณะนี้เราก็บอกว่าโดยคณะรัฐมนตรี หรือ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ถ้าเราจะเน้นให้ความสำคัญว่างานนี้เป็นงานของ
ฝ่ายนิติบัญญัติก็โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือแม้กระทั่งสมาชิกรัฐสภา
เสียด้วยซ้ำไปหาได้เอาความก่อนหน้าหลังครั้งนี้ ซึ่งความจริงความสำคัญน้อย
แต่ว่ามีก็บ่งบอกถึงลักษณะเข้มแข็งกันอยู่ในที่ เพราะฉะนั้นก็จะต้องเปลี่ยนแปลงว่า
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาก่อน ส่วนคณะรัฐมนตรีนั้น กระผมด้วยความรู้สึก
จริง ๆ ว่าไม่ควรจะมีหน้าที่เสนอร่างพระราชบัญญัติ ถ้าจะเสนอร่างพระราชบัญญัติ

จริง ๆ ควรจะเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับเฉพาะการเงินเท่านั้น แต่ตรงข้าม
ในมาตรา ๑๗๑ ข้อความต่อไปในวรรคหนึ่งนั่นแหละครับ ที่ระบุว่าร่างพระราชบัญญัติ
เกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของ
นายกรัฐมนตรี ตรงนี้ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมอยากให้เกิดทั้งเลย
ถ้าจริงใจว่าจะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติบัญญัติ การที่จะอ้างบอกว่า
ฝ่ายรัฐบาลมีหน้าที่หาเงินมา เพราะฉะนั้นก็ควรจะมีกฎหมายที่จะเสนอ
กฎหมาย นั่นหมายถึงว่าไม่ได้พิจารณาแยกอำนาจหรือแยกหน้าที่ระหว่างกัน
แต่ถ้าแยกหน้าที่ระหว่างกันจริง ๆ สิ่งจะเป็นฝ่ายหาเงินก็มีหน้าที่ฝ่ายหาเงิน
ไม่ได้มีหน้าที่ออกกฎหมายการใช้จ่ายเงินนั้น กฎหมายการใช้จ่ายเงินนั้นควรจะเป็นหน้าที่
โดยชอบธรรมของฝ่ายนิติบัญญัติ เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าข้อความประโยคนี้นี้
ก็ควรจะตัดทิ้งไป แต่ที่กระผมคิดว่าเป็นข้อวินิจฉัยที่ต้องใช้ความพิจารณา
อย่างรอบคอบที่สุดก็คือความในวรรคสอง ซึ่งระบุว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของพรรคการเมืองนั้นมีน้อยกว่า ๒๐ คนรับรองจึงจะเสนอกฎหมายได้ อันนี้
ขัดกับหลักการที่เรามีเจตนาจะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติบัญญัติ
ท่านประธานที่เคารพ ในข้อเท็จจริงพรรคการเมืองที่มีสมาชิกตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป
มีไม่กี่ปรรคครับ พรรคการเมืองที่ทำหน้าที่อยู่ขณะนี้มีสมาชิกที่เขาเรียกว่าตำบล
ก็มีมากมาย แล้วต่อไปในขณะที่เรามีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนง่าย ตั้งพรรคง่าย
และพรรคการเมืองก็จะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยกว่า ๒๐ คนมากขึ้น
จำนวนมากพรรค แต่นั่นไม่ใช่สาระครับ สาระอยู่ตรงบอกว่า หน้าที่นั้นไม่ใช่
หน้าที่ของพรรคการเมืองในการออกกฎหมาย หน้าที่ในการออกกฎหมายเป็นหน้าที่
ของสมาชิกสภานิติบัญญัติหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นพรรคการเมือง
ไม่ควรจะมาบีบบังคับก้าวก่ายในการออก หรือเน้นจำนวน กระผมอยากจะเสนอว่า
ต้องปล่อยเขาฟรี ต้องไม่มีสมาชิกรับรองได้เลย จึงจะเรียกว่าเขาทำหน้าที่
นิติบัญญัติโดยสมบูรณ์ แน่นนอนครับท่านประธาน ในระยะแรก ๆ คงมีกฎหมาย
ในสภาเยอะแน่นอน แต่ว่าเยอะตรงนั้นเราสามารถถ่วงถ่วง เราสามารถจัดลำดับ
พิจารณากันได้อยู่แล้ว แล้วก็คงจะต้องพัฒนาสภานี้ให้มีสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย
เหมือนฝ่ายรัฐบาล ที่เขามีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้ร่างกฎหมายให้
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้กระทำหน้าที่อย่างนี้อย่างสมบูรณ์ ถ้าเราคิดจะทำหน้าที่
อย่างสมบูรณ์จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงหน่วยงานนี้ในสภาผู้แทนราษฎรด้วย มิฉะนั้น
ก็คงจะไม่สามารถที่จะสนองเจตนารมณ์ที่เรามุ่งหวังที่จะแยกหน้าที่อันนี้ได้โดยเด็ดขาด

กระผมคิดว่าแม้กระทั่งอาจจะต้องเสนอถึงขนาดว่าให้คณะกรรมการกฤษฎีกาย้ายมา
สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เสียเพื่อที่จะได้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา
ต่อฝ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถ้าทำได้ เพราะฉะนั้นตรงนี้กระผมขอให้ความเห็นว่า
จำเป็นจะต้องตัดในวรรคสอง คำว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้น
ไม่น้อยกว่าสี่สิบคนรับรอง ออกเลย ในข้อไปร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินนั้น
ใน (๓) กระผมมีข้อสังเกตว่า ใน (๓) นั้นเรามีข้อบัญญัติไว้มาตราหนึ่งจำไม่ได้ว่า
มาตราใด แต่เรามีเจตนาที่จะบอกว่า การตั้งหน่วยงานใหม่นั้นในระดับกระทรวงก็ตี
ระดับกรมก็ดี ขณะนี้ให้ออกเป็นกฤษฎีกาได้ เป็นมติคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ไม่จำเป็นจะต้อง
ออกเป็นกฎหมายอีกต่อไป จริงอยู่เมื่อก่อนต้องออกเป็นกฎหมายเพราะฉะนั้นก็จำเป็น
ต้องบัญญัติไว้ตรงนี้ แต่ถ้าหากไม่จำเป็นว่าจะต้องออกเป็นกฎหมายแล้ว พระราชกฤษฎีกา
ก็ไม่จำเป็นจะต้องบัญญัติใน (๓) ไว้ตรงนี้เลยแม้แต่น้อย แล้วการจัดตั้งหน่วยงาน
กระผมก็คิดว่าในขั้นนี้ก็ขอเสนอ ๓ ประเด็นหลัก ๆ ของมาตรา ๑๗๑ เพื่อโปรดพิจารณาครับ
ขอบพระคุณ

ประธาน : เชิญอาจารย์เกษมครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมด้วยความเคารพ
นะครับ ผมก็อยากจะขอให้ข้อเท็จจริงและข้อคิด ข้อสังเกต ถ้าดูในระบอบรัฐสภา
แล้วบทบาทของสภา หรือรัฐสภาในระบอบรัฐสภานั้น ร่างพระราชบัญญัติที่บดเคี้ยวมา
อย่างของประเทศอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นแม่แบบ ร่างพระราชบัญญัตินั้นมี ๒ ประเภท
ประเภทหนึ่งเรียกว่า Public bill คือร่างที่เสนอโดยคณะรัฐบาลคือคณะรัฐมนตรี
อีกอันหนึ่งเรียกว่า Private Bill คือร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย ส.ส.
หรือสมาชิกรัฐสภา แนวโน้มในปัจจุบันเท่าที่กระผมเคยไปที่รัฐสภาอังกฤษนั้น
และเป็นเวลาช้านานตั้งแต่ต้นศตวรรษนี้มาแล้ว ไม่เคยมี Private Bill เสนอเลย
มีแต่ Public Bill ที่ประเทศมาเลเซียนั้นเขาก็ไม่ได้มีข้อห้ามแล้วครับ แต่
Private Bill ไม่มีเลย มีแต่ Public Bill คือเสนอโดยคณะรัฐมนตรี
เพราะในสภาพปัจจุบัน ข้อ ๑ นี้ถ้าไม่ได้เป็นรัฐบาลไม่รู้ไม่สามารถที่จะล่วงรู้
ความประสงค์ หรือปัญหาต่าง ๆ ในแง่ของการร่างกฎหมายได้เพียงพอ กระผม
เคยเป็นผู้แทน ผู้แทนร่างกฎหมายเองไม่ได้หรอกครับ ด้วยความเคารพท่านเดโช
วิธีการที่ผู้แทนที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายรัฐบาลหรือพรรคการเมืองนั้นคือไปเอามาจากหน่วยราชการ
เอาร่างพระราชบัญญัติจากหน่วยราชการ เขาร่างไว้แล้ว บางร่างก็ไปผ่านกฤษฎีกา
แล้วก็ไปล้างเอามา แล้วก็เมื่อได้แล้วรัฐบาลยังโอ้อ้ออยู่ เราก็เซ็นเข้าไว้เสนอเลย

ผมบังเอิญอยู่พรรคซึ่งไม่ค่อยเดือดร้อนเรื่อง ๒๐ คน ก็เซ็นผ่านที่ประชุมพรรควางไว้บนรัฐสภารัฐบาลก็ตกใจ และทุกพรรคจะท้ออย่างนี้หมด ไปล้วงมาจากหน่วยราชการแหละครับ ถ้าเรื่องกฎหมายประมงไปเอาที่กรมประมง ถ้าเรื่องป่าไม้ก็เอากฎหมายที่กรมป่าไม้ยังไม่ใหม่ครับไปล้วงเอามา ไม่ได้ร่างเองหรือครับเขาร่างอยู่แล้ว แล้วก็ไปยื่นต่อสภาเอาไว้ก่อน รัฐบาลก็ไม่รู้อะไรตัวเองก็ร่างกฎหมายยังอีก้ออยู่ เพราะฉะนั้นวิธีการเมื่อมาถึงรัฐบาลก็ต้องรับไปพิจารณา และนี่เราก็เร่งได้แล้วว่าจะเอาที่วัน ๓๐ วัน ๔๐ วัน ๕๐ วัน แล้วเป็นอย่างไรร่างรัฐบาลก็ไป เพราะฉะนั้นจริง ๆ มันเป็นเรื่องของรัฐบาล เพราะมันเป็น Public Bill ทั้งนี้ Private Bill ไม่มีใครทำได้หรือครับ ให้ร่างกฎหมายอะไรขึ้นมาเวลานี้ให้ ส.ส. นั่งร่างเอง พรรคการเมืองผมเคยอยู่พรรคการเมืองร่างไม่ได้ ไม่มีเจ้าหน้าที่พอ ไม่มีคนล้วงรัฐทอ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญพอ ไม่มีฐานเฉพาะด้านนั้นดี เพราะฉะนั้นในต่างประเทศเวลานี้ Private Bill เกือบจะไม่มีแล้วนะครับ คราวนี้ท่านเดโชท่านมาเสนอด้วยความเคารพท่านเป็นหลักประชาธิปไตย แต่มันอาจจะไม่ใช่ถึงศตวรรษที่ ๒๐ และจะขึ้นศตวรรษที่ ๒๑ ท่านบอกว่าให้เป็นคณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมายไม่ได้ ท่านไปทำอีกทีหนึ่ง กระผมไม่ได้เจตนาให้พูดพาดพิงไปถึงโน่น คือให้เหมือนกับ Congress ของอเมริกา แต่ Congress ของอเมริกาเขามีอยู่อันหนึ่งเสนอกันขึ้นมาได้มาก ส.ส. เสนอกฎหมายได้มาก แต่เขามีกรรมวิธีการที่เรียกว่า way and means ที่จะกรอกกฎหมาย แล้วก็เสนอมานะเพื่อไปหาเสียงในเขตเท่านั้น ใส่พิมพ์ไว้ใน Congressional record แล้วจะได้ออกไปแจกชาวบ้านว่า นี่ฉันเสนอกฎหมายแล้วนะ แล้วก็ไม่ได้เขียนเป็นร่างกฎหมายได้เขียนเป็นหลักการไว้เท่านั้น แล้วไปแจกชาวบ้าน เพราะฉะนั้นผมว่าหลักการนี้ผมว่าต้องทำ แล้วถ้าพระราชบัญญัติการเงินถ้า ส.ส. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอเก็บภาษี ลดภาษี เปลี่ยนแปลงภาษีได้ แล้วทำอะไรกันละครับ ต่อไปนี้การบริหารประเทศ หรืออยู่ที่ ๆ ำให้กู้เงินค้าประกัน แล้วก็สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอกฎหมายได้ การบริหารประเทศนั้นผมว่ามันจะมีลักษณะเป็นอัมพาตแน่ เป็นการแยกอำนาจกันเด็ดขาดแล้วมันจะเป็นอะไรก็แล้วแต่ ผมว่ามาตราที่ถ้าไม่คงไว้ตามร่างนี้ แต่ร่างนี้เปลี่ยนจากที่จริง มันได้พัฒนาการมาพอสมควรแล้ว ร่างรัฐธรรมนูญเดิมอย่างน้อยตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ หรือปี ๒๕๑๗ ผมคิดไว้ว่าให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติการเงินหรือไม่ ต่อมาถึงปี ๒๕๓๔ นี้เปลี่ยนแล้วนะครับ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นคนวินิจฉัย ถ้าสงสัยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ถอยแล้วนะครับ ร่างนี้ถอยต่อไปอีก ไม่ใช่ประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธาน
กรรมาธิการพิจารณาด้วยกัน ผมว่าเราไปแค่นี้ไกลพอแล้วนะครับ เรื่องความจริงนั้น
มีอยู่ว่า ส.ส. ซึ่งไม่ได้เป็นรัฐบาลนั้น หรืออยู่นอกรัฐบาลนั้นร่างกฎหมายไม่ได้
หรอกครับ มันไม่มีเครื่องมือ มันไม่ใช่การร่างกฎหมายจากกฤษฎีกาเท่านั้น แต่
เรื่องภายในของการบริหารแล้วในประเทศในยุคปัจจุบันในระบบราชการปัจจุบัน
ซึ่งซับซ้อนเหลือเกิน มันเขียนไม่ได้หรอกครับ เพราะฉะนั้นอย่างที่ผมเห็นที่อังกฤษก็ดี
หรือที่มาเลเซียก็ดีและผมไปที่เยอรมันอีกประเทศหนึ่งผมไม่ทราบ เขาไม่พูดเรื่อง
Private Public Bill มันเป็น Public Bill เกือบจะทั้งหมดแล้ว คือเป็น
ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ฝ่ายบริหารทั้งนั้น คนที่จะดำเนินการ
แล้วก็ที่ผมอยากจะเขียนตั้งข้อสังเกตกันนักหนาว่า การออกกฎหมาย
ของบ้านเราทำไม่ซ้ำ ซ้ำเพราะรัฐบาลไม่ให้ความเป็นผู้นำในการดำเนินนิติบัญญัติ
รัฐบาลไม่ให้ความเป็นผู้นำในการแสดงบทบาทเป็นนิติบัญญัติ ปล่อยให้บทบาททาง
นิติบัญญัติการร่างกฎหมายเป็นของข้าราชการประจำต่างหาก ถ้าคณะรัฐมนตรี
ใช้ความเป็นผู้นำเด็ดขาด แล้วก็กฎหมายซึ่งให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
และเอาจริงนั้นกฎหมายจะออกได้เร็ว จากประสบการณ์ที่ผมเคยเป็นรัฐมนตรีมาด้วย
สมัยผมเป็นรัฐมนตรีมีกฎหมายฉบับหนึ่งซึ่งอยู่กระทรวงที่ท่านเคซีท่านอยู่ กฎหมาย
การศึกษาเอกชนผ่านรัฐมนตรีมา ๔ คนออกไม่ได้ พอเปลี่ยนรัฐบาลเปลี่ยนรัฐมนตรี
ดิ่งกลับมากทุกปี มาถึงผม ผมบอกว่าผมไม่ดิ่งกลับ แล้วผมให้เดินต่อไปเลย
และเพิ่งออกไปได้ในสมัยผม เมื่อสมัยผมเป็นรัฐมนตรีอยู่ ๒ ปีนั้นออกกฎหมายได้
ฉบับเดียว แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีให้ความเป็นผู้นำในการทำกฎหมายไม่ปล่อยให้
ข้าราชการประจำ เป็นเรื่องของข้าราชการประจำแล้วปฏิบัติตามนโยบาย
รัฐบาลด้วยการออกกฎหมายอย่างจริงจัง งานนิติบัญญัติจะเร็ว เพราะฉะนั้น
ผมอยากจะเขียนว่าถ้าเราจะเอาอย่างที่ท่านเคซีพูดนี้ เรากำลังเปลี่ยนหลัก
เรากำลังเลือก Public Bill เราให้มี Private Bill โดยเป็น ส.ส. เท่านั้น
กฎหมายจะเต็มสภาเลย แต่เป็นกฎหมายซึ่งอาจจะต้องมีคณะกรรมการ
ที่เรียกว่า way and means กลั่นกรองว่ากฎหมายนี้เข้ามาในสภาได้ไหม
เพราะมันจะเลอะไปหมด ผมพูดด้วยความเคารพ เพราะว่ามันไม่ตรงกับปัญหา
มันเป็นกฎหมายหาเสียงอย่างสภาผู้แทนของอเมริกันทำ มันต้องมีกรรมาธิการ
way and means ที่จะมากลั่นกรอง กระผมจึงอยากจะวิงวอนท่านกรรมาธิการว่า
ไปแค่นี้ก็ไกลพอแล้ว แล้วก็ขอให้เห็นใจ คือว่าเราเองก็อย่าระแวงฝ่ายที่เรียกว่า

รัฐบาลนัก ผมไม่พูดถึงสภาพที่ผ่านมา และผมก็ไม่ได้จะพูดในสภาพปัจจุบัน ผมอยากให้เห็น สสร. ทั้งหลายมองสภาพอนาคตของคนที่จะมาตามรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งสภาและรัฐบาลนั้น ๑. ถ้าเขาเป็นคนที่มีความสามารถ แล้วเรารักเขาไว้หมดนี้ แล้วเขาจะบริหารประเทศอย่างไร กระผมใคร่ขอวิงวอนเลยนะครับว่า ขอให้อยู่ตามนี้ ถ้าไม่อยู่ตามนี้ผมคิดว่าคนที่จะมา เป็นรัฐบาลหลังรัฐธรรมนูญนี้ใช้เกือบจะ ไม่มีทางรอดเลยครับ กระผมขอพระคุณครับ

ประธาน : อาจารย์สุจิตครับ

ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ : ผม สุจิต บุญบงการ ฐานะกรรมการ ขออภิปรายสนับสนุนท่านอาจารย์เกษม โดยอยากจะชี้แจงอย่างนี้ครับ ในหลักการ ออกกฎหมายนี้มีมติอยู่ ๒ หลัก คือหลักในระบบแบ่งแยกอำนาจเด็ดขาดของสหรัฐอเมริกา กับระบบรัฐสภาที่เราใช้อยู่ แน่นอนครับ ในกรณีระบบของอเมริกานั้นมีการแบ่งแยก โดยที่สภาเป็นผู้เสนอร่างกฎหมายเอง แต่การเสนอร่างกฎหมายในกรณีของอเมริกานั้น ในหลายเรื่องมีการปรึกษารือกันอย่างใกล้ชิดกับฝ่ายบริหาร ถ้าไม่อย่างนั้นแล้ว ฝ่ายบริหาร บริหารงานลำบาก เพราะกฎหมายที่ออกมาจะเป็นคนละ เรื่องกับที่ ฝ่ายบริหารจะต้องเอาไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตรงนี้มีปัญหามากในกรณีของระบบ แบ่งแยกอำนาจของอเมริกาในการออกกฎหมาย มีหลายครั้งที่ฝ่ายบริหารต้องการ งบประมาณแบบหนึ่ง เพื่อเอาไปบริหารชาติบ้านเมือง แต่สภายากจะออกกฎหมาย งบประมาณอีกอย่างหนึ่งและขัดแย้งกันมากถึงขนาดที่เรียกว่า บางปีไม่มีเงินใช้เป็นเวลา หลายอาทิตย์ เพราะว่ากฎหมายงบประมาณยังไม่ผ่าน ตกลงกันไม่ได้ระหว่างฝ่ายบริหาร กับฝ่ายนิติบัญญัติว่าจะ เอาอย่างไร นี่คือปัญหาความซับซ้อนของการแบ่งแยกอำนาจ แต่ในกรณีของรัฐสภาที่เราใช้อยู่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงอนันต์ครับ ถือหลักว่า รัฐสภาไว้ไว้เพื่อพิจารณาร่างกฎหมายของฝ่ายบริหาร อันนี้คือหลักใหญ่ของการมีรัฐสภา แต่ก็ยอมว่าถ้ามีความจำเป็นที่สมาชิกสภาจะ เสนอร่างกฎหมาย เองก็ยอมทำไม่ได้ไปปิดกัน แต่หลักมันอยู่ตรงนี้ครับ หลักก็คือว่าจะ เป็นผู้พิจารณาร่างกฎหมาย ทางฝ่ายบริหาร โดยถือหลักว่าฝ่ายบริหารในการบริหารถ้าจำเป็นต้องออกกฎหมาย ไม่สามารถออกกฎหมายเองได้ จะต้องมาให้รัฐสภาซึ่งเป็นตัวแทนของปวงชน เป็นผู้พิจารณา และอนุมัติ จึงจะ เอากฎหมายนั้นไปใช้ในการบริหารได้ ถ้าสมมุติ ไม่ให้คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร เป็นผู้เสนอร่างกฎหมาย ความลำบาก ในการบริหารงานจะ เกิดขึ้นทันที เพราะกฎหมายจะออกมาอย่างไรไม่มีใครล่วงรู้ และจะ เอามาใช้ในการแก้ไขปัญหาชาติบ้านเมืองได้หรือเปล่าไม่มีใครทราบ

ร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) วันพุธที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๐ สุธีกานต์ ๙/๑๐

ด้วยเหตุนี้เองนะครับ หน้าที่ของรัฐสภาโดยหลักในระบบรัฐสภาจึงถือว่าเป็นผู้อนุมัติ
พิจารณาร่างกฎหมายที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหาร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ไม่ได้
ปิดกั้นการเสนอร่างกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนฯ ส่วนสัดส่วนจะเป็นอย่างไร
เป็นเรื่องของทางปฏิบัติที่ว่ากันไป แต่จะไปเขียนในรัฐธรรมนูญ ไม่ให้คณะรัฐมนตรี
เสนอร่างกฎหมายนี้ผมว่าคงไม่ได้ และถ้าเขียนอย่างนี้มีนัยหมายถึงการหันไปสู่
ระบบการแบ่งแยกอำนาจโดยเด็ดขาด ซึ่งผมคิดว่าเป็นระบบซึ่งเราไม่ได้ใช้ใน
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผมมีแค่นี้ครับท่านประธาน

ประธาน : คุณบัวพรมศรี

นายบัวพรม ศรีภักยาพันธ์ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมเข้าใจว่าท่านอาจารย์เคโซ คงไม่ได้อยากจะทำคณะรัฐมนตรี เสนอ พ.ร.บ. นะครับ ซึ่งเป็นไปไม่ได้ คณะรัฐมนตรีนั้น ย่อมมีสิทธิที่จะเสนออยู่แล้ว ที่ท่านอาจารย์เคโซพูดนั้นผมเข้าใจว่า กฎ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวกับการเงิน ไม่น่าจะต้องให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ผมขอเขียนอย่างนี้ ผมดูที่ผล ผมไม่เอามาจากไหน Public หรืออะไร ผมไม่ค่อยสนใจ ผมสนใจว่าทำไมจึงจะออกมาเร็ว พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนตำบล เสนอไปตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ แล้วมาได้ออกปี ๒๕๓๕ กลับไปกลับมา รัฐบาลไม่เอา นายกฯ ไม่เอา อันนี้ก็ เป็นประโยชน์ แล้วมีอยู่หลายอย่าง คือ ส.ส. นอกจากจะมีพรรครับรอง ๒๐ แล้ว เข้ามา ก็ต้องให้ประธานพิจารณาว่าเป็นกฎหมายการเงินไหม แล้วส่งไปที่นายกรัฐมนตรีรับรองอีก นายกรัฐมนตรีนี่นะครับ กินเวลานานมาก ท่านไม่ได้ดูเอง ถ้าเกี่ยวกับกระทรวงมหาดไทย ท่านก็โยนไปที่กระทรวงมหาดไทย จากรัฐมนตรีก็ลงไปผู้อำนวยการกองไปให้คนที่นั่นแล้วก็ ส่งไปที่กฤษฎีกาอีก กว่าจะกลับมานะครับ นานมาก เพราะฉะนั้นอันนี้น้อยที่สุด ถ้าให้ ส.ส. เสนอได้ เพราะเป็นตัวเร่ง เร่งให้รัฐบาลรีบเสนอกฎหมายมาประกอบ ผมเห็นว่าตอนที่ผมเป็น ส.ส. ผมเสนอกฎหมายว่าด้วยมาตรการฐานสินค้าอุตสาหกรรมกับกฎหมายมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตอนที่ผมเสนอไป ผมทวงทุกวัน ทวงท่านบรรหาร ตอนนั้นท่านเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง- อุตสาหกรรม กระผมทวงเข้าทวงเป็นทวงแล้วทวงอีกจนท่านกล้าคาญ ท่านก็อนุมัติให้ของผมเข้า สู่สภาได้เลย อันนี้ก็ เป็นประโยชน์ ถ้าเป็นลักษณะอย่างนี้ ท่านจะให้ข้าราชการประจำเสนอมาเอง ผ่านกฤษฎีกาอีก ท่านดูเถอะแม้แต่กฤษฎีกาเงินของเรา เงินค่าอุตสาหกรรมจะครบ ๘ เดือนแล้ว เพิ่งผ่าน ครม. เมื่อวานนี้ ถ้าไม่ใช่เรื่องสำคัญอย่างอันนี้ ท่านลองคิดดูก็แล้วกันใช้เวลาขนาดไหน ผมยังคิดว่าอันนี้ เป็นประโยชน์ เป็นตัวเร่ง อย่างน้อย ๆ ส.ส. ก็ได้ทวงในสภา ท่านนายกฯ ครับ ผมเสนอไปแล้ว แล้วเมื่อไรจะกลับคืนมา อย่างน้อยก็ยังชี้กันได้อยู่ ผมยังเห็นว่าความจำเป็น แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะส่งกลับมาหรืออย่างไรก็แล้วแต่ แต่ว่าถ้ารัฐบาลไม่เอาด้วยนะ ไม่ต้องห่วงหรอกครับ กฎหมายไม่มีทางจะผ่านเลย ยากมาก แต่อย่างไรก็ตามก็เป็นการริเริ่มปล่อย ช่องทางให้ ส.ส. เขาได้หายใจได้บ้าง อย่าไปปิดเขาไว้จนมากมายนัก ผมคิดว่าตัวนี้น้อยๆ ที่สุดก็ว่าจะผ่านท่านประธานรัฐสภา กว่าจะผ่านกรรมาธิการร่วม เมื่อก่อนนี้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้วินิจฉัย เพียงคนเดียว เดียวนี้มาผ่านคณะกรรมการก็กลั่นกรองไปชิ้นหนึ่งแล้ว ผมยังสนับสนุน ท่านอาจารย์เคโซ นะครับว่าน่าจะไว้คิดเอาตั้งแต่ แต่ช่วงพระราชบัญญัติเกี่ยวกับตัวด้วยการเงิน สมาชิกที่เสนอตัดออกครับ ไม่ต้องไปผ่านนายกฯ หรือครับ ผ่านก็พอ ๆ กัน ไม่ผ่านก็เหมือนกัน แต่อีกอันหนึ่ง (๓) ที่น่าจะตัดออก เพราะว่าท่านก็ได้เขียนไว้แล้วว่าการอะไรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเงินให้ถือเอาเป็นพระราชกฤษฎีกา อันนี้นับว่าเป็นเรื่องก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหาร เหมือนกัน นี่แหละครับ มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล ตั้งแต่อาจารย์บิวะ เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัย-

ธรรมศาสตร์ปี ๒๕๐๓ ปีนี้ปีไหนครับ ปี ๒๕๔๐ แล้ว มีแค่สุรนาชอินเดียวที่ออกมา ซึ่งอินนี่เป็น
อินใหม่ อินนี้แหละครับผมก็เห็นว่า มหาวิทยาลัยก็เรียกร้อง แต่กฎหมายฉบับนี้ก็ยังไม่เคยออกมาเลย
ผมก็ไม่ทราบว่ายาวนี้ยังเรียกร้องกันอยู่หรือเปล่า ความเป็นอิสระในทางวิชาการ เพราะฉะนั้น
ผมคิดว่าตัวนี้แหละครับ น่าจะปล่อยไป ซึ่งขบวนการนั้นจะบังคับกันอยู่ในตัวครับ ขอขอบคุณท่านประธานครับ

ประธาน : ท่านอาจารย์กระมลครับ

ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ : ท่านประธานครับ ผม กระมล ทองธรรมชาติ
ในฐานะกรรมาธิการ ตามที่ท่านประธานได้เคยมอบหมายให้มติดะทำงาน ซึ่งก็มี ผม ท่านกรรมาธิการ
คณินและท่านกรรมาธิการเคโซ และก็มีอาจารย์แก้วสรรอีกคนหนึ่ง ลองไปศึกษาดูสิว่า หากจะมี
การแยกหน้าที่กันแน่นอนระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารแล้ว น่าจะต้องมีการปรับปรุงกระบวนการ
นิติบัญญัติของเราอย่างไรบ้าง ก็ให้มีการปรึกษาหารือกันบ้างแล้วนะครับ แต่ว่าไม่ได้มีการตกลงกัน
แน่นอนว่าจะให้อะไรอย่างนี้ โดยหลักการแล้วท่านคณินเป็นคนร่างแนวความคิดมา ผมก็ได้ส่งไปให้
อาจารย์เคโซแล้วก็อาจารย์แก้วสรร แล้วผมก็ดูด้วย ก็มีความเห็นพ้องในบางจุดกันแล้ว ผมอยากจะ
กราบเรียนอย่างนี้ครับท่านประธาน ในจุดแรกเรื่อง ส.ส. จะเสนอร่างกฎหมายได้ กฎหมายธรรมดา
ไม่เข้ากฎหมายเกี่ยวกับการเงิน จะต้องมีสมาชิกรับรอง ๒๐ คน แล้วจากพรรคเดียวกันด้วยนั้น
ผมได้กราบเรียนที่ประชุมนี้ไปแล้วเมื่อ ๒ วันก่อนว่าวัตถุประสงค์ในครั้งนั้น เราต้องการบีบให้
พรรคเล็กที่มีเสียงน้อย ๒๐ คน หรือ ๒๑ คน ซึ่งกะกันไว้ตอนนั้นประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของ
ส.ส. ทั้งหมดในสภา ซึ่งตอนนั้นมี ๒๐๐ กว่า เมื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๒๑ สำหรับรัฐธรรมนูญ
ปี ๒๕๒๑ นั้นเป้าหมายก็คือการที่จะส่งเสริมระบบพรรคแน่นอนผมได้เรียนต่อที่ประชุมนี้แล้วว่า
ผมรับผิดชอบร่างในหมวดนี้เอง แล้วก็ใส่ ๒๐ คน หรือ ๒๑ คนขึ้นมา เพื่อช่วยมิให้พรรคการเมือง
ต้องถูกยุบ เพราะว่ามีแรงมาก ตอนนั้นมีความคิดมากว่าถ้าได้ไม่ถึง ๑๐ เปอร์เซ็นต์แล้ว ให้ยุบ
ไปรวมกับพรรคอื่น ถ้าไม่รวมก็คือสลายตัว ส.ส. ต้องออก อะไรท่านองนี้เป็นต้น ซึ่งหลายคน
ก็พูดบอกว่าแรงเกินไป จึงได้ออกทางนี้ ทางที่ ๒๐ คนรับรอง รวมทั้ง ๒๑ คน เพราะฉะนั้น
บัดนี้เป้าหมายที่เราจะบังคับให้พรรคการเมืองต่าง ๆ รวมกันเป็นพรรคเดียวหรือพรรคใหญ่
เพื่อส่วนระบบ ๒ พรรค หรือ ๓ พรรค ตามที่เราปรารถนากันตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ นั้น ไม่เกิดขึ้นแล้ว
ผมคอยมา ๑๘ ปี ก็ไม่เกิดขึ้น เมื่อตอนพรรคการเมือง ๓ - ๔ พรรค รวมกันเป็นพรรคเอกภาพนั้น
ผมก็เห็นเด่นมากว่าไม่เคยคิดว่าสิ่งนี้จะเกิดขึ้น เราอยากให้เกิดขึ้นก็เกิดขึ้น แต่ผมก็ได้เคยตั้งไว้ใน
ตอนที่ไปออกรายการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช ก็บอกว่าจะก่อให้เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วก็
คงจะสลายตัวไปหลังจากสภาผู้แทนฯ ชุดนี้หมดอายุ ก็เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าพรรคเอกภาพก็เหลือ
อยู่ไม่กี่คน หลังจากที่สภาผู้แทนฯ ชุดนั้นได้ถูกยุบไป เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะเรียนต่อท่านประธานว่า
เป้าหมายไม่มีอีกแล้วที่จะให้พรรคเล็ก ๆ รวมกันเป็นพรรคใหญ่ขึ้นไม่มีอีกแล้ว เนื่องจากเราจะ
เปิดกว้างเหลือเกินแล้วในทุกพรรคตั้งได้ง่าย ๆ อาจจะมี ๕๐๐ คน ก็ตั้งได้แล้ว หรือเคยมี

แนวความคิดว่า จะใช้กฎหมายสมาคม ๗ คนก็ตั้งได้ ถ้าหากว่าแนวความคิดของเราเป็นเช่นนั้น ในขณะนี้น่าจะยกเลิกส่วนที่ว่าด้วยต้องมี ส.ส. ๒๐ คน รับรอง ควรจะยกเลิกได้แล้วครับ แล้วจัดพรรคเดียวกันด้วย แต่ถ้าหากว่าจะยังคงไว้ ว่าจะเสนอร่างกฎหมายทั้งที่ควรจะมีสัก ๕ คน หรืออะไรทำนองนั้นก็ว่ากันไปอีกทีหนึ่ง แต่ไม่ต้องจำเป็นว่าต้องมาจากพรรคเดียว อาจจะมาจากหลายพรรคก็ได้ ซึ่งเคยมีมาแล้วก่อนปี ๒๕๒๑ แต่ปี ๒๕๒๑ มาบังคับเลยว่าจะต้องมาจากพรรคเดียวกันเท่านั้น และผมได้กราบเรียนแล้วว่าทำเป็นอย่างนั้นครับ เพราะฉะนั้นถ้าจะตัดข้อนี้ออก หรือจะปรับปรุงอย่างไรมัน ผมรับได้ครับ

ประเด็นที่ ๒ ที่บอกจะพูด ผมได้แสดงความคิดเห็นไว้ก่อนที่ท่านประธานจะมอบหมายว่า หากจะมีการแยกหน้าที่กันจริง ๆ ระหว่างฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ ตามที่เสนอไว้ในร่างรัฐธรรมนูญของเราขณะนี้แล้ว ผมเห็นด้วยนะครับ จะต้องปรับปรุงกระบวนการออกกฎหมายของเราเสียใหม่ เพื่อให้อำนาจนิติบัญญัติของเราได้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ คือออกกฎหมาย (Law Making) จริง ๆ ทำหน้าที่เป็นผู้ออกกฎหมายจริง ๆ ไม่ใช่เพียงแต่แค่คอยรับคำสั่งของคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ถ้าเราจะทำเช่นนั้นก็ต้องปรับปรุงกระบวนการนิติบัญญัติอีกมาก เพราะอย่างที่หลายท่านก็พูดแล้ว ท่านรองประธานเกษมก็พูดแล้ว ท่านเดโชก็พูดแล้วว่ากฎหมายของไทยที่ผ่านมาในอดีตเป็นอย่างไรจริง ๆ ออกโดยข้าราชการประจำคณะรัฐมนตรีไม่ได้ออกรับ ท่านเคยอยู่ใน กรม. ผมก็เคยอยู่แล้วก็ได้ดูและเรื่องนี้ เรื่องการออกกฎหมาย ในส่วนที่ผมรับผิดชอบอยู่ แล้วก็ร่างเองไม่ได้ แม้แต่รัฐมนตรีก็ร่างไม่ได้ ผมเคยสอนเรื่องนี้ก็ร่างไม่ได้ครับ เพราะเรื่องของเทคนิคมาก เราก็ต้องอาศัยข้าราชการประจำ แล้วก็ข้าราชการประจำก็จะขึ้นมาบอก ถ้าเราไปร่างเอง โดยไม่ปรึกษาทีเดียวจะมีตรงโน้น ตรงนี้ไปขัดกับเรื่องเก่า เราไม่รู้ว่าจะดีเป็นมาอย่างไรก็ต้องอาศัยเขาเอา แล้วก็ให้ทฤษฎีมาช่วยดูว่า กฎหมายเก่า ๆ มีมาอย่างไร เพราะฉะนั้นผมจริงก็คือ กฎหมายทั้งหมดของเราใน ร่างโดยข้าราชการประจำ แล้วผมเคยกราบเรียนท่านประธานแล้วว่าในยุคที่ประชาธิปไตยเบ่งบานนั้น กฎหมายไม่ค่อยเข้าสู่สภา เพราะข้าราชการประจำท่านไม่อยากจะร่าง เพราะท่านกลัวว่ากฎหมายนั้นจะถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงมากเหลือเกินจนกระทั่งจำไม่ได้ เสนอไปอย่างหนึ่งออกมาจากสภาเป็นอีกอย่างหนึ่ง ท่านจะเก็บไว้ หลายคนก็เล่าให้ผมฟังว่า รอไว้เวลา มีรัฐประหารค่อยเสนอ แล้วเป็นเช่นนั้นจริง ๆ ครับ ในช่วงที่มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีผู้แทนแต่งตั้งทั้งหมด ผู้แทนปวงชนแต่งตั้งทั้งหมด จะมีร่างกฎหมาย เข้าสู่สภามากมายเหลือเกินออกมาเป็นร้อย ๆ ฉบับ ในสมัยที่ผมเคยอยู่ร่วมด้วย นิติบัญญัติแห่งชาติบุคลากรท่านศาสตราจารย์สัญญา ก็มือออกมาเรียกว่าฉบับ หนึ่งปี ท่านก็ออกมาเรียกว่าฉบับ แล้วเป็นกฎหมายปรับปรุงหรือปฏิรูพอะไรหลายอย่าง แต่ว่าในสภาปกติธรรมดาแล้ว เท่าที่ผมสำรวจตรวจสอบนะครับ เพราะผมเองได้สอนวิชาว่าด้วยกระบวนการนิติบัญญัติไทย ทั้งระดับปริญญาโทและ เอกของจุฬาฯ มา ๑๐ กว่าปี ำให้เขาไปค้นคว้าปรับปรุงดูว่ามีกี่ฉบับ ก็พบว่าในสภาที่มาจากการเลือกตั้งนี้เยอะมากครับ เพราะ

กรม. ก็ไม่กล้าเสนอกฎหมายบางอย่าง เพราะกลัวว่าจะไปพลาดแล้วต้องลาออกอะไรต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น ก็ไม่ค่อยจะมีการออกครึบ แล้วข้าราชการประจำก็ไม่อยากเสนอ จึงกราบเรียนว่า ถ้าจะให้แยกหน้าที่กันจริง ๆ แล้ว กฎหมายการเงินนี้ต้องให้เขาเสนอได้ แล้วให้เข้ามาสู่กระบวนการ ที่ให้มีการตรวจสอบกันก่อน แบบที่ เวเนอิสส์ ของอเมริกาก็ได้ เพื่อจะให้ได้ว่าเขาได้มีบทบาทนิติบัญญัติ อย่างแท้จริง ไม่อย่างนั้นแล้วก็เหมือนเดิมแยกหน้าที่เขา อ้างว่าให้เขาเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ จะไม่ให้ เครื่องมือเขาเลย จะต้องมีส่วนที่ปรึกษากฎหมายหรือทฤษฎีของสภาผู้แทนฯ เพื่อทำหน้าที่นี้ ให้เขาด้วย ซึ่งจะให้ทำงานเราไม่สั่งหรืองานออกกฎหมายมีประสิทธิภาพ นี่ครับที่ผมอยากจะต้อง ขอกราบเรียนว่า กฎหมายอย่างนี้ไม่ต้องส่งให้นายกฯ รับรอง หากว่ารัฐบาลไม่ต้องการกฎหมายนี้ ก็ทำได้อย่างที่ท่านบัวพรมกล่าว สัมเสียบเลยในช่วงที่เสนอเข้าสู่สภา ไม่ต้องไปรอว่า ขอรับไป พิจารณาก่อนรับหลักการอะไร ทำให้กระบวนการนิติบัญญัติเป็นเชื้อที่ล้มเลย สัปดาห์นี้เข้าสู่สภาได้เลย ก็หมายความว่ารัฐบาลค่อนข้างจะคอยระมัดระวังในการออกกฎหมายที่จะดูผลงานของสภาให้ดีกว่า กฎหมายใดที่ตัวต้องการและไม่ต้องการก็ต้องคอยขอร้องไว้เพื่อไม่ให้มีการเสนอกฎหมายที่รัฐบาล ไม่อยากได้ ก็ต้องล้มเลยในวันนั้น สภาจะได้บทบาทมาก ที่เราเรียกกันว่า สมัยประชุมนิติบัญญัติ ก็จะได้มีจริง ๆ ครับ ผมอยากจะกราบเรียนอย่างนั้นว่าขอให้เขาทำได้

ประเด็นสุดท้ายที่ขอกราบเรียนอีกครั้งหนึ่ง ถ้าเราจะคงระบบเดิมไว้ ระบบเดิมนั้น ที่เราเรียกว่า ระบบ Parliamentary แบบอังกฤษนั้น ที่จริงก็ไม่มีแล้ว ระบบอังกฤษนั้น เขาเรียกอีกภาษาหนึ่งว่าเป็นระบบคณะรัฐมนตรีหรือระบบ Cabinet System เป็นระบบที่สภา หมดอำนาจไปตั้งนานแล้ว ที่คุยกันว่าสภาออกกฎหมายได้นั้น ทุกอย่างนั้น ยกเว้นจะเป็นเพศชาย เพศหญิงนั้นหมดยุคหมดสมัยไปตั้งนานแล้ว ตั้งแต่ระบบพรรคเข้ามาคุม คณะรัฐมนตรีสามารถคุมสภาได้ รู้ทางระบบพรรคที่มีวินัยมากของเขา จึงทำให้ Parliament ของเขาหมดความหมายไป คณะรัฐมนตรีของเขามีอำนาจเต็มที่ในการที่จะออกกฎหมายอย่างไรก็ได้ตามที่เขาคงต้องการ เพราะฉะนั้นที่ท่านศาสตราจารย์เกษม ท่านรองประธานบอกว่ามีแต่ Public Bill นั้น ถูกต้องครับ ไม่มี Private Member Bill เข้ามาสู่สภาอีกเลย อันนั้นถูกต้องครับ เพราะว่า อังกฤษนั้นเขารู้เกมกันแล้วครับว่าคนเป็นฝ่ายค้านแล้วอย่างใดที่ว่า ปลอบยให้ฝ่ายรัฐบาลเขาเสนอ เพราะฉะนั้นฝ่าย สก. ฝ่ายค้านก็ไม่เสนอ ส.ส. รัฐบาลเขาก็ไม่เสนอ แล้วก็มีความรัฐมนตรี ของเขาอยู่แล้ว เขาก็ปล่อยคณะรัฐมนตรีของเขาเสนอ ส.ส. รัฐบาลของเขาคนที่ทำหน้าที่อื่น ๆ ต่อไปครับ เขาไม่ต้องมาประชุมสภาด้วย ท่านประธานก็ทราบ มีที่นั่งอยู่ที่ร้อย แต่มีสมาชิก ๖๐๐ กว่า ผมก็เคยไปดูงานของเขามา เขาบอกว่าผมไม่ไปหรอก ผมไม่ต้องไป เขาจะให้ไปยกมือเมื่อไร ก็ไปตอนนั้นเท่านั้นเอง เรามีหน้าที่ไปสนับสนุน Public Bill Private Memer Bill ซึ่งไม่มีเงินครับ ที่ผมได้ศึกษามากที่เป็นระบบ Cabinet ไปแล้ว ระบบ Parliamentary ที่พูดกัน วนตำรารัฐศาสตร์หมดไปตั้งนานแล้ว แต่มาอยู่ในประเทศที่ระบบพรรคไม่เข้มแข็ง เช่นในฝรั่งเศส

หรือเยอรมัน เขาจึงต้องเปลี่ยนระบบของเขาที่เป็นระบบรัฐสภาแบบมีเหตุผล ที่สร้างกลไก
อะไรต่าง ๆ ขึ้นมาอย่างนี้ เป็นต้น เพราะฉะนั้นของเราถ้าหากว่าเราจะแยกหน้าที่กัน ก็ยังคง
เป็นระบบสภาจริง ๆ เสียด้วย ถ้าเราจะทำอย่างนั้น เพราะสภาจะได้มีบทบาทอย่างแท้จริง
ในการที่จะออกกฎหมายอย่างที่เขารายรณา คณะรัฐมนตรียังคงให้ออกได้ เสนอมาได้ เรา
จะไปเอาของอเมริกานั้นก็คงลำบาก ในระบบ กทม. นั้น เมื่อตอนเราสร้างระบบ กทม.
เราก็ทำที่ทั้ง ๒ ฝ่าย เสนอกฎหมายได้เราไม่ได้เอาของอเมริกามาใช้เต็มรูปจากระบบอื่น
เพราะฉะนั้นจึงขอทราบเสียว่า ระบบออกกฎหมายของเรานั้นคงจะต้องปรับปรุงครบ ตาม
ที่ท่านได้มอบหมายให้ผมนั้นก็ได้ปรับปรุงมาอย่างที่ได้เสนอใน ๒ ประเด็นแรกมาแล้วครับ

ประธาน : ผมขอท้วงที่จะให้ท่านตัดไปอภิปรายนะครับ อาจารย์กระมลเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในด้านนี้แล้วก็ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้ไปศึกษาเพื่อเตรียมหาวิธีการ อาจารย์กระมล
พูดก็ต้องนะครับว่า จริง ๆ แล้วเรื่องของการล่าช้าของการทำหน้าที่นิติบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรไทยนั้น
สืบเนื่องส่วนใหญ่มาจากเรื่องกรรมวิธีและวิธีการเสนอพระราชบัญญัติมากกว่า ซึ่งอาจารย์กระมล
กำลังดูแลอยู่ สิ่งที่อาจารย์กระมลพูดเมื่อสักครู่นี้ก็เป็นลักษณะอยู่จุดกลาง ระหว่างข้อเสนอของ
อาจารย์เคซีกับข้อยืนยืนของอาจารย์เกษม ซึ่งก็คงจะมีการอภิปรายต่อไป แต่ในระหว่างที่
ท่านกรรมการท่านอื่น ๆ กำลังจะอภิปราย ผมอยากจะขอร้องอาจารย์กระมลว่าจะ
ไปได้ไหมครับว่า ถ้าเพื่อเราถือถือถ้อยคำในมาตรา ๑๗๐ ปัจจุบันนี้ และในกรณีที่มีการแยกหน้าที่
ระหว่างนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารนั้น ท่านอาจารย์กระมลอาจจะคิดดั่ง ๆ ว่า ควรจะเก็บบรรทัดไหนไว้
ควรจะตัดข้อความใดออก ควรจะเพิ่มเติมบรรทัดอะไรก็แล้วแต่ เพื่อจะได้เป็นรูปธรรมที่ท่าน
กรรมการท่านอื่นได้มองเห็นอย่างเด่นชัดว่า ข้อเสนอของอาจารย์กระมลนั้นเป็นอย่างไรได้ไหมครับ

ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ : ท่านประธานครับ ถ้าที่ประชุมเห็นชอบ
ผมยินดีจะรับทำส่วนนี้ โดยปรึกษากับคนที่ผมได้เอ่ยชื่อมาแล้ว คือท่านเคซี ท่านถนิน อาจารย์แก้วสรร
ที่จริงก็มีอยู่บ้างแล้ว

ประธาน : แล้วจะเสนอวันนี้ได้ไหมครับ

ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ : เสนอก็ได้

ประธาน : มีท่านการอภิปรายอีก ๔ - ๕ ท่าน ผมว่าถ้าอาจารย์กระมลจะช่วย
อย่างน้อยก็ไม่ใช่ว่าจะเป็น เรียกว่าเป็นข้อเสนอไม่เป็นการศึกษา เพราะว่าจะอาจจะต้อง
มีการแก้ไขบ้างเล็กน้อย

ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ : ผมฟังอภิปรายเสร็จแล้ว ผมรีบไปปรับปรุงแล้ว
พุงนี้นำมาได้เลย

ประธาน : เพราะฉะนั้นคงจะต้องแขวน ๑๗๐ ไว้ ตามกฎข้อบังคับทำได้นะครับ เชิญ
คุณพิณทิพย์ คุณสามารถ คุณประดิ่งและคุณวรพจน์ เชิญครับ

นางนันทิพย์ สีสลาภณ์ : กราบเรียนท่านประธาน ดิฉันเห็นด้วยในการที่ว่า ส.ส. น่าจะมีสิทธิในการเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน กรณีนี้ก็คงสนับสนุนท่านบัวพรมที่ว่า ถ้าเกิดว่านายก รัฐมนตรีไม่รับรองแล้วก็น่าจะให้ เป็นสิทธิของ ส.ส. ถ้าเกิดว่ามีคนรับรองร่วมสัก ๑ ใน ๔ อย่างนี้ เขาก็น่าจะมีโอกาสในการเสนอ พ.ร.บ. การเงินอันนี้ได้เช่นะ

ประธาน : เชิญคุณสามารถครับ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม สามารถ แก้วมีชัย ครับ ในมาตรา ๑๗๑ นี้วรรคแรกกระผมก็เห็นด้วยกับท่านผู้เสนอที่จะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินได้โดยไม่จำเป็นต้องมีคำรับรองจากนายกรัฐมนตรีนะครับ แต่ที่ผมอยาก จะเขียนเสนอในที่นี้ก็คือในวรรคสองที่บัญญัติว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะกระทำได้เมื่อพรรคการเมืองที่สมาชิกผู้นั้นสังกัด มีมติให้เสนอได้และต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้นไม่น้อยกว่า ๒๐ คนรับรองนะครับ ผมอยากจะเขียนเสนอขอตัดคำว่า ของพรรคการเมืองนั้นไม่น้อยกว่า ๒๐ คนรับรองนะครับ ก็จะมีถ้อยคำใหม่ในบรรทัดสุดท้ายว่า และต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเติมคำว่า รับรองไม่น้อยกว่า ๑๐ คน คือกระผมมีเหตุผลว่าเนื่องจากเรากำลังจะสนับสนุนบทบาทในด้านนิติบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราต้องการกระตุ้นให้มีความหมายตี ๆ ออกมาเยอะ ๆ เพราะฉะนั้นขณะที่เราส่งเสริมให้มีการตั้งพรรคการเมืองได้บ้าง บางพรรคเขาอาจจะมีโอกาสที่ต่อบ้านต่อเมืองแต่มีที่นั่งในสภาน้อย อาจจะมีมติเห็นควรว่ามีความหมายอันนี้น่าสนใจ แต่เขาเสนอไม่ได้ เพราะว่าเขาไม่มีสมาชิกถึง ๒๐ คน ที่อยู่ในพรรคนั้นเราก็น่าจะเปิดกว้างเหมือนรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๕๑๗ ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๘๕ ของปี ๒๕๑๗ เขียนไว้เรื่อย ๆ ไม่ได้ระบุด้วยซ้ำไปว่าจะต้องมีผู้รับรองกี่คน เพียงแต่บอกว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอกฎหมายได้แล้วไปเขียนไว้ในข้อบังคับว่าให้มีผู้รับรองได้แค่ ๕ คนก็เสนอได้ ปรากฏว่าในช่วงนั้น แม้จะอยู่กันแค่ ๕ เดือน สภาในตอนนั้นก็มีความหมายตี ๆ เกิดขึ้นมากมาย ผมยกตัวอย่างก็ได้เช่นครับ เพราะว่าพรรคการเมืองนี้ยุบไปแล้ว คือพรรคพลังใหม่ก็ยังมีเคยเสนอญัตติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของจรรยาบรรณของสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกรัฐสภา ปรากฏว่าได้รับการพิจารณา เกือบผ่านสภา แม้เป็นพรรคเล็ก ๆ มีสมาชิกอยู่แค่ ๑๐ กว่าคน ฉะนั้นกระผมว่าเพื่อเปิดกว้างให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคเล็กที่เจตนาที่จะเสนอกฎหมายตี ๆ เข้ามา น่าจะตัดถ้อยคำที่กระผมได้เสนอออกแล้วเติมคำว่า รับรองไม่น้อยกว่า ๑๐ คน เท่านั้นเองนะครับ และอีกอย่างหนึ่งท่านกรรมการธิการ ท่านรองเกษมเนศรับ ท่านกรรมาชฎถึง Public Bill ก็คือ Private Bill ก็คือถ้าท่านทั้งหลายพลิกไปดูมาตรา ๑๗๒ ต่อไป เราจะมี Voter Bill อีกนะครับ เพราะว่าผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อกัน ๕๐,๐๐๐ คน ก็ร้องขอให้ออกกฎหมายได้ ออกร่างพระราชบัญญัติต่อรัฐสภาต่อประธานรัฐสภา ที่มีถ้าเราจะลดแรงกดดันของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนที่จะเข้าชื่อกัน

ถ้าเราเปิดโอกาสเปิดช่องให้พรรคเล็ก ๆ หรือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อกันออกกฎหมายได้ง่ายขึ้น ประชาชนเหล่านั้นอาจจะหันมาใช้พรรคการเมือง หันมาใช้ ส.ส. ของเขาในการยื่นร่างพระราชบัญญัติที่เขาต้องการ แทนที่จะไปวิ่งเข้าชื่อกัน ๕๐,๐๐๐ คน อย่างที่เรารับบัญญัติไว้ ผมก็อยากกราบเรียนเสนอไว้ว่า ขอความกรุณาพิจารณาปรับปรุงตัดถ้อยคำในวรรคสองของมาตรา ๑๗๑ ขอบคุณครับ

ประธาน : คุณประดั่ง คุณวรพจน์ อาจารย์โกเมศ คุณสมนึกครับ แล้วผมจะปิดการอภิปรายเรื่องนี่นะครับ

นายประดั่ง ปรัชญาวงกูร : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม ประดั่ง ปรัชญาวงกูร กรรมการบริหาร ผมเป็นคนหนึ่งที่เสนอว่า ในหลักการเมื่อเราแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ฝ่ายบริหารกับอำนาจนิติบัญญัติค่อนข้างเด็ดขาดแล้ว ควรจะให้ใช้อำนาจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอกฎหมายได้กว้างขวางขึ้น แต่เมื่อฟังท่านรองประธานคอกเตอร์เกษม ขอประทานโทษที่เอ่ยนามท่านได้อภิปรายและก็วิงวอน ผมก็ซิกใจอ่อน ผมก็ซิกจะมองเห็นถึงความวุ่นวายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจที่จะเสนอ มีสิทธิที่จะเสนอกฎหมายได้อย่างกว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตามปัญหาที่ยังคงมีอยู่ครับ ผมเห็นว่าคำว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงินนั้น ที่แล้วมา มีการตีความที่ค่อนข้างจะกว้าง กระผมขอยกตัวอย่างฉบับหนึ่งที่ไม่น่าจะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน แต่ก็ตีความว่าเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เช่น การแก้ไขพระราชบัญญัติรถยนต์ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเดิมนั้น อายุใบอนุญาตขับรถยนต์มีส่วนบุคคลมีอายุ ๑ ปี และต่ออายุทุก ๆ ปี แต่เมื่อเรามีเหตุผลว่าน่าจะให้ ๓ ปีต่ออายุครั้งหนึ่ง หรือ ๕ ปี ต่ออายุครั้งหนึ่ง ก็ต้องแก้กฎหมาย แต่การแก้กฎหมายนั้นแน่นอน การออกใบอนุญาตขับรถยนต์มีค่าธรรมเนียม และก็เมื่อเปลี่ยนจาก ๑ ปี ไปเป็น ๕ ปี ค่าธรรมเนียมก็เปลี่ยนไป เราแทนที่จะเก็บ ๕๐๐ บาท ก็ควรจะเก็บเขาเพียง ๓๐๐ บาท อย่างนี้เป็นต้น เมื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติท่านองนี้เข้าไปแล้วก็ถูกตีความว่าเป็นพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน ก็ทำให้ล่าช้ากว่ากฎหมายฉบับนี้ หรือกฎหมายท่านองนี้ยิ่งมากมายหลายฉบับ ซึ่งน่าจะผ่านสภาไปได้ด้วยความรวดเร็วก็ไม่ได้เร็วเท่าที่ควร กระผมอยากจะขอฝากท่านกรรมการ อาจารย์กรมละช่วยพิจารณาพิจารณาในเรื่องนี้ด้วย คือความหมายของคำว่า กฎหมายการเงินนั้นน่าจะมีการจำกัดถ้าเพื่อเห็นว่ายังสมควรจะต้องจำกัดอำนาจบางประการให้นายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนที่จะเสนอได้นั้น น่าจะจำกัดความหมายของกฎหมายการเงินนั้นให้แคบกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันครับ

ประธาน : คุณวรพจน์ครับ

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม วรพจน์ วงศ์สง่า ความจริงกระผมก็อาจจะไม่ต้องพูดอะไรเลย เพราะว่าหลายท่านได้ให้เหตุผลมากแล้ว กระผมเพียงแต่อยากจะกราบเรียนว่า เมื่อเราคิดจะแยกหน้าที่ ถ้าเราคงมาตรา ๑๗๑ ไว้แบบนี้ เราจะต้องทำอะไรไปทดสอบภาคินิติบัญญัติเขาว่าให้เขาทำหน้าที่สภานิติบัญญัติ เพราะฉะนั้นข้อเสนอแก้ไขต่าง ๆ

ที่หลายท่านได้พูดมานั้น กระผมคิดว่าเป็นเรื่องซึ่งเราจะต้องทำและในรายละเอียดนั้น เนื่องจากท่านอาจารย์กรมศิลป์ไปแล้ว กระผมก็จะไม่กล่าวอะไรอีก เพียงแต่ว่าที่ท่านอาจารย์เค.วิ.เสนอไว้ว่า ลำดับก่อนหลังว่าใครเป็นผู้มีสิทธิเสนอนั้นก็น่าคิด ที่ว่าเสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีก็เสนอได้ แต่ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรอง ๒๐ คน ถ้าอย่างนี้ก็จะให้เห็นว่าศักดิ์ศรีของสภานิติบัญญัติมีมากกว่าคณะรัฐมนตรี และก็อย่าลืมมาตรา ๑๗๒ อย่างที่ท่านสามารถพูดไว้แล้วว่ายังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งได้รับสิทธิให้เสนอ ให้ร้องขอ ให้มีการพิจารณากฎหมายได้ด้วยครับ

ประธาน : อาจารย์โกเมศครับ

นายโกเมศ ขวัญเมือง : ท่านประธานครับ ผม โกเมศ ขวัญเมือง ในฐานะกรรมการพิจารณาขอไต่ถามระเบียบเป็นขั้นว่ามาตรา ๑๗๑ นี้เป็นมาตราที่ได้ว่าหลักการในการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งกฎหมายที่จะออกมากกระทำโดย ๒ ทาง ก็คือทางคณะรัฐมนตรีและที่ทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่มีเงื่อนไขภายใต้ข้อจำกัด กระผมใคร่ขอเสนอเหตุผลสั้น ๆ ประกอบคำอภิปรายเพื่อสนับสนุนท่านรองประธานเกษมณิดหนึ่งว่า เหตุผลที่กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอกฎหมายในเบื้องต้นหรือว่าเป็น Priority ก็แล้วกันว่า เนื่องจากว่าการบริหารราชการแผ่นดินนั้น คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินที่แถลงไว้ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นในโครงการกิติ ในคำแถลงนโยบายกิติ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เราก็ระบุต่อไปว่าบรรดา นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐส่วนที่ ๕ ที่ผ่านมานั้น บอกว่าต่อไปนี้เราจะต้องกำหนดให้แถลงนโยบาย เพราะฉะนั้นเมื่อแถลงแล้วความจำเป็นที่จะต้องเสนอกฎหมายให้สอดคล้องกับนโยบายเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินจึง เป็นความจำเป็นสูงสุดและความจำเป็นเบื้องต้นของคณะรัฐมนตรี การที่เขียนไว้ในมาตรา ๑๗๑ นี้ ไม่ใช่ว่าประเทศต้องการให้มีกฎหมายออกมามาก ให้มีพระราชบัญญัติออกมามาก แต่เพียงว่ากฎหมายนั้นออกมาเพื่อความจำเป็นในการบริหารราชการแผ่นดิน ฉะนั้นประการที่ ๑

ประการที่ ๒ ความจำเป็นในการออกกฎหมายของฝ่ายที่มาจากความริเริ่ม จากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่บอกว่าต้องมีข้อจำกัด ข้อจำกัดในการเสนอร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีข้อจำกัดอยู่ข้อเดียว เพราะเห็นว่าถ้าเป็นร่างที่เกี่ยวข้องการเงินจะต้องเสนอให้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีนั้น ก็เพื่อหมายถึงว่าในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการลดเพิ่มภาษีอากร โดยเฉพาะในมาตรา ๑๗๑ (๓) การจัดตั้งหน่วยงานอื่นต้องมิงบประมาณแผ่นดิน ท่าน ส.ส. สุราษฎร์ธานีก็เสนอตั้งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี ส.ส. ชุมพรก็เสนอตั้งพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยชุมพร เกี่ยวข้องกับการเงินก็หาเสียงกัน เพราะฉะนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ ภาษีอากรของประชาชน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าฝ่ายคณะรัฐมนตรีผู้บริหารราชการแผ่นดิน ในฐานะฝ่ายบริหารเท่านั้นที่จะรู้ว่าการจำเป็นทางงบประมาณมีอย่างไร ฉะนั้นในที่สุดก็จะกระทบผลได้ของรัฐ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ในข้อต่อมามีการพูดบัญญัติว่า ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวข้องการเงินนั้น ใน (๑) การตั้งขึ้นหรือยกเลิกเปลี่ยนแปลง

แก้ไข ผ่อน หรือวางข้อบังคับเกี่ยวกับภาษีอากร นั้นก็หมายความว่า ถ้าหากว่ามีการยกเลิกภาษีหรืออากรที่เก็บอยู่แล้ว ก็กระทบกระเทือนถึงงบประมาณของแผ่นดิน ตรงนี้ฝ่ายบริหารขอเข้ามาดูแลหน่อยว่าท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอ ถ้าไม่กระทบก็มีคำรับรองของนายก แต่ถ้ากระทบต้องผ่านคำรับรองของฝ่ายบริหารก่อน ผมคิดว่าตามที่ท่านรองเกษมท่านได้เสนอมาผมคิดว่าชอบแล้ว น่าจะคงไว้ครับ

ประธาน : คุณสมนึกครับ

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : เรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม สมนึก ชูวิเชียร กรรมการธิการครับ กระผม เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญที่จะให้คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ เพราะว่าในความเป็นจริงแล้วฝ่ายบริหาร คือคณะรัฐมนตรี เป็นผู้ปฏิบัติงาน จะรู้ปัญหาได้ดีนะครับ จึงควรเป็นผู้เสนอกฎหมายแก้ปัญหา แต่ก็อยากจะแก้ตัว แทนข้าราชการว่าความจริงข้าราชการไม่ใช่ไม่อยากจะร่างฯ ความจริงยกร่างฯ อย่างไรก็ได้ ถ้าหากว่ารัฐมนตรีสั่ง วันเดียวก็ยกร่างฯ ได้ ความจริงเรื่องช้านี้ไม่ได้อยู่ที่ข้าราชการ ผมขอสรุปว่าอยากจะสนับสนุนตามร่างที่เขียนมานี้ครับ

ประธาน : ท่านธงชาติครับ

นายธงชาติ รัตนวิชา : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ธงชาติ รัตนวิชา กรรมการธิการ ผมไม่อยากจะพูดใช้เวลามากนัก เพราะเห็นว่าได้พูดกันมามากแล้ว แล้วอยากจะสงวนเวลาตรงนี้ไว้ ที่จริงมาตรานี้น่าจะได้ผ่านไปได้แล้ว เนื่องจากว่าให้ท่านอาจารย์ กระมลได้ไปปรับปรุง แต่ว่าใครขอฝากความคิดหรือตั้งข้อสังเกตไว้ชนิดหนึ่งว่าเมื่อเราจะร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้มีการแยกหน้าที่ระหว่าง ส.ส. กับรัฐมนตรีให้เห็นเด่นชัดมากขึ้น เพราะฉะนั้นหน้าที่สำคัญของสภาที่คือฝ่ายนิติบัญญัติ คือการออกกฎหมาย เพราะฉะนั้นเมื่อมีหน้าที่ในการออกกฎหมาย ก็น่าจะให้ออกสภา ให้โอกาส ส.ส. ในการที่จะเสนอกฎหมาย โดยไม่มีกำแพงกันมากนัก นี่ประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ การเสนอกฎหมายในสภานั้น เมื่อไม่มีกำแพงกันมาก ก็ไม่ควรที่จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคเดียวกันรับรองถึง ๒๐ คน อาจจะถือว่ากฎหมายก็คือผู้ตติหนึ่งเท่านั้นเอง ข้อบังคับของการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การเสนอผู้ตติ มีผู้รับรองแค่ ๕ คนเท่านั้น เพราะฉะนั้นตรงนี้กระผมคิดว่าน่าจะลดกำแพงกันในการที่จะเสนอกฎหมายของ ส.ส. ลง

ประเด็นที่ ๓ คณะรัฐมนตรีมีสิทธิในการที่จะเสนอกฎหมาย และควรจะเสนอได้ตลอดเวลา โดยไม่มีการกันขวาง ความจริงแล้ว ครม. ถ้าโดยการหลัก การแยกอำนาจ ก็ไม่ควรเสนอกฎหมายได้ แต่ว่าเราเพียงแต่แยกหน้าที่ แต่เนื่องจากว่า ครม. มีหน้าที่ในการบริหารชาติบ้านเมืองอย่างที่หลายท่านได้กราบเรียนแล้ว เพราะฉะนั้นอำนาจในการตรากฎหมายจึงยังคงเป็นอำนาจของ ครม. ด้วยในการที่จะบริหารชาติบ้านเมืองให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้ประสิทธิภาพต่อไป เพราะฉะนั้นการที่จะให้ ครม. เสนอกฎหมายนั้นก็เป็นความจำเป็น ซึ่งอาจจะ เป็นอันดับแรกที่จะเข้าสู่สภาได้ โดยไม่มีการปิดกัน

เพราะฉะนั้นโดยสรุปก็คือว่าท่านอาจารย์กระมลก็จะได้ไปปรับปรุงในการที่จะไม่ปิดกั้นให้ ส.ส. ได้เสนอกฎหมายได้อย่างมากกว่าสมัยก่อน ๆ และไม่มีกำแพงขวางกั้นเหมือนที่ผ่านมา ผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์กระมลตรงที่ว่าแม้กฎหมายการเงินเองก็ไม่น่าจะจำกัด ส.ส. เพราะโดยสภาพความเป็นจริงของรัฐบาลแล้ว รัฐบาลมีเสียงข้างมากในสภาอยู่แล้ว เข้าไปเมื่อไรก็ตกเมื่อนั้น ถ้ารัฐบาลไม่เอา ก็ตกอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการเปิดโอกาสให้ ส.ส. ได้แสดงทรรศนะของตัวเองออกมาในรูปของการออกกฎหมายนั้นก็ เป็นทางหนึ่งในการที่จะให้ ส.ส. นั้นได้แสดงบทบาทหน้าที่ของตัวเองได้มากยิ่งขึ้น โดยสรุปก็คือไม่ปิดกั้น ส.ส. ให้มีกำแพงขวางกั้นในการที่จะออกกฎหมาย

ประธาน : อาจารย์บรรดาศักดิ์ครับ

ศาสตราจารย์บรรดาศักดิ์ อูวรรณโณ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตตั้งข้อสังเกตในฐานกรรมาธิการนะครับ คำว่า กฎหมาย หรือ พระราชบัญญัติ ใช้ใน ๒ ลักษณะ ลักษณะแรกคือกฎเกณฑ์ที่กำหนดความประพฤติของสมาชิกในสังคมเป็นการทั่วไปไม่ระบุตัวบุคคล เช่นกฎหมายอาญา เช่นกฎหมายแพ่ง กฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิของเด็ก เหล่านี้เป็นต้น กับกฎหมายอีกประเภทหนึ่งเรียกกันเป็นภาษาในทางวิชาการว่าเป็นกฎหมายทางเทคนิค คือในตัวของมันเองไม่ใช่กฎเกณฑ์ที่กำหนดความประพฤติของบุคคลอะไรในสังคม แต่ว่าต้องทำในรูปของพระราชบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เงินแผ่นดินในการตั้งภาษีอากร การตั้งหน่วยงานอะไรเหล่านี้ ถ้ามว่าตัวมันเองสร้างกฎเกณฑ์ให้สมาชิกอะไรในสังคมต้องปฏิบัติหรือเปล่า ก็ตอบว่าไม่ใช่ แต่ว่าด้วยเหตุการณ์ปกครองในระบบประชาธิปไตย สิ่งซึ่งเป็นการทำให้ราษฎรต้องเสียเงิน หรือภาษีก็ต้องใช้ความยินยอมของราษฎรนั้นแหละ การกำหนดความผิด การกำหนดโทษ ใครก็ทำไม่ได้ครับ นอกจากราษฎรเองหรือผู้แทนราษฎร ปัญหาที่น่าพิจารณาท่านประธานครับ ก็คือว่าถ้าเราสังเกตให้ถี่กฎหมายที่เข้าสู่การพิจารณาของสภาในยุคที่ผ่านมา ๆ มา นั้นจะมีเรื่องเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่กำหนดความประพฤติของสมาชิกในสังคมน้อยกว่ากฎเกณฑ์ทางเทคนิค กฎเกณฑ์ทางเทคนิคส่วนใหญ่ที่รอการพิจารณาของสภา ผมฟังดูการอภิปรายของท่านกรรมาธิการแล้วมีเหตุผลทั้งคู่ ฝ่ายหนึ่งบอกว่าเมื่อแยกหน้าที่ก็ต้องให้ความสำคัญกับสมาชิกรัฐสภาเพิ่มขึ้น ให้เอาคำว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นก่อน ซึ่งทำได้เนะครับ ไม่มีปัญหาอะไร อีกฝ่ายหนึ่งก็บอกว่าถ้าไม่ให้คณะรัฐมนตรีเสนอก็มีปัญหา แต่ถ้าให้คณะรัฐมนตรีเสนอแล้วก็เป็นเครื่องมือในการบริหารได้ คือกฎหมาย เป็นเครื่องมือในการบริหารราชการแผ่นดินได้ บังเอิญผมทราวจับ คือผม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานิติ ๔ - ๕ คน ให้ทำการศึกษาเรื่องการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของรัฐสภาไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้อเท็จจริงปรากฏชัดครับ ท่านอาจารย์กระมลเองในฐานะกรรมการสอบก็นั่งอยู่ ณ ที่นี้

ว่ากฎหมายส่วนใหญ่ที่เสนอในรัฐสภาไทยนั้นเป็นกฎหมายที่ไปจากฝ่ายบริหารทั้งสิ้น กฎหมายที่สมาชิกรัฐสภาในอดีตเสนอนั้น ส่วนใหญ่เป็นกฎหมายที่เป็นไปในลักษณะที่ทำนองประธานพูด คือไปเอามาจากส่วนราชการ หรือไม่ก็เป็นกฎหมายที่ยกร่างฯ ขึ้นมาแบบหยาบ ๆ แล้วก็เสนอเพื่อประโยชน์ในการหาเสียง เช่นกฎหมายให้ประกันราคากระดาษเขียน ๓ - ๔ มาตรา ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือว่าท่านกรรมาธิการต้องชั่งระหว่างคุณ คุณของการที่ให้สมาชิกรัฐสภาเสนอกฎหมายได้โดยไม่มีข้อจำกัด แล้ววาระการประชุมรัฐสภานั้นเต็มไปด้วยกฎหมายที่เป็นเครื่องมือหาเสียงของสมาชิกแต่ละคน ถึงเวลาต้องพูดนะครับ ต้องอภิปรายที่ชั่วโงง ผมไม่ทราบ ท่านกรรมาธิการธงชาติตั้งข้อสังเกตก็ถูกอีก ว่ารัฐบาลมีเสียงข้างมากในสภายกมือก็แพ้ แต่ว่าเวลาที่สภาต้องเสียไปกับกฎหมายหาเสียงจำนวนมากมหาศาลเหล่านี้ เป็นเท่าไร จนกระทั่งรัฐธรรมนูญไทยหลายฉบับหาทางพยายามกรอง มืออยู่ฉบับหนึ่งคือรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๘ แล้ว ๒๕๒๑ ก็เอามาใช้ในบทเฉพาะกาล ต้องมีคณะกรรมการวิสามัญวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติ คล้าย ๆ ways and means ของท่านอาจารย์เกษม ดูเสียก่อนว่าท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เสนอนั้น มีเหตุผล มีความจริงใจมีอะไรต่อมีอะไรหลายอย่าง เพราะบางที่ร่างกฎหมายที่เสนอมิไม่ได้มาตรา เอาไปใช้บังคับไม่ได้ ในขณะที่เดียวกันกับการที่ให้เสนอกฎหมายอะไรไม่ได้เลย แล้ววินิจฉัยว่าเป็นกฎหมายการเงินหมดทุกเรื่อง อย่างในฝรั่งเศสใช้หลักแยกหน้าที่ แล้วก็ยังเขียนว่าอำนาจในการเสนอกฎหมายเป็นของรัฐบาล ถ้าเป็นกฎหมายการเงินที่เสนอหรือการแปรรูปคดีที่ทำให้มีการต้องเพิ่มหรือลดงบประมาณรายจ่าย รัฐบาลคัดค้านได้ทันที เขาแยกหน้าที่ แล้วเขาก็ยังไปถือว่ารัฐบาลเป็นตัวหลัก บางที่ฝ่ายบริหารเอง หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรเองก็ใช้วินิจฉัยตรงนี้เกินไป ในฝรั่งเศสเคยเถียงกันครับ สมาชิกรัฐสภาเคยเสนอให้ยกเลิกโทษประหารชีวิต เเถียงกันว่าการยกเลิกโทษประหารชีวิตเป็นกฎหมายการเงินหรือเปล่า เพราะว่าถ้าหากว่ายกเลิกโทษประหารชีวิตก็ต้องขังคนต่อ ขังคนต่อก็ต้องใช้งบประมาณซื้ออาหารเลี้ยงคน ทาที่เลี้ยงคน ก็เป็นการจ่ายเงินแผ่นดิน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าทั้ง ๒ ท่านทั้ง ๒ ฝ่ายมีเหตุผล ถ้าจะลองทางสายกลาง ณ เวลานี้ โดยคณะกรรมการนี้เสียก่อนได้ไหมครับ ว่าท่านกรรมาธิการเดโชเสนอให้อาสาสมัครสภาผู้แทนราษฎรขึ้นก่อน คณะรัฐมนตรี ไม่เป็นไรครับ เอาขึ้นก่อนเลย คำพูดหรือว่าจำนงถ้าไม่ทำให้อะไรเสื่อมเสียเอาขึ้นก่อนได้ และถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติเฉพาะที่เกี่ยวกับการภาชีอากาศ งบประมาณหรือเงินตรา อันนี้ต้องเป็นเอกลักษณ์ของฝ่ายบริหารนะครับ แต่ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติทั่วไปหรือแม้ร่างพระราชบัญญัติที่ตั้งหน่วยงาน ซึ่งอาจจะต้องใช้งบประมาณมาบ้าง ผ่อนปรนลงเสียในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่าให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอได้ด้วยความเห็นชอบของพรรคการเมืองที่ตนสังกัด แล้วก็ไม่ต้องบังคับไว้ว่าจะต้องมีสมาชิกพรรค ๒๐ คนรองรับ จะเอาสมาชิกไหนก็ได้

มารองรับ ๒๐ คน ไม่ต้องสังกัดพรรคเดียวกัน แล้วก็ใช้กลไกในรัฐธรรมนูญนี้
พอแล้วครับ ว่าคนจะวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติการเงินนั้น
ไม่ใช่ประธานสภาผู้แทนราษฎรอีกต่อไป แต่เป็นที่ประชุมร่วมของประธานสภาผู้แทนราษฎร
และประธานกรรมาธิการสามัญทุกชุด ซึ่งมีฝ่ายค้านนั่งอยู่ในนั้นด้วย มาพิจารณากัน
ในรายละเอียด ผมคิดว่าถ้าลองด้วยวิธีนี้เป็นทางสายกลางที่ไม่หนักไปด้านใดด้านหนึ่ง
ในขณะที่ยังคงให้อำนาจในเรื่องกฎหมายภาษีอากร งบประมาณ หรือเงินตราอยู่ที่
ฝ่ายบริหาร แต่อำนาจในการวินิจฉัยว่ากฎหมายใดเป็นกฎหมายภาษีอากร งบประมาณ
หรือเงินตรานั้นอยู่ที่ประธานกรรมาธิการและประธานสภาผู้แทนราษฎรประชุมร่วมกัน
นี่ก็ทอนอำนาจ ทอนการใช้ดุลยพินิจที่ไม่เหมาะสมในระดับหนึ่งได้แล้ว แต่ในเวลาเดียวกัน
ก็คงต้องยอมรับที่ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอกฎหมายได้ เสนอได้โดยพรรคท่านเอง
ต้องมีได้รับรอง แล้วก็สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอื่นอีก ๒๐ คน พรรคไหนก็ได้รับรอง แล้ว
การเสนอกฎหมายของท่านนั้นเป็นกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานก็ได้ เป็นกฎหมายที่กำหนด
กฎเกณฑ์สำหรับประชาชนทั่วไปใช้ได้ แล้วถ้าลองดูแล้วได้ผลดีจริงผมเชื่อว่าเขาก็
รัฐธรรมนูญให้เกิดประโยชน์ขึ้นแน่ แต่ผมคิดว่าถ้าไปสุดขีดด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
การไปสุดขีดที่ว่าคณะรัฐมนตรีก็เสนอกฎหมายไม่ได้ เฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น
ที่เสนอกฎหมายได้ มันสวนกับข้อเท็จจริงซึ่งเป็นงานวิจัย แล้วเอกสารวิจัยชิ้นนั้นกำลัง
เผยแพร่ เขาค้นกฎหมายย้อนหลังหมด แล้วปรากฏว่าส่วนใหญ่กฎหมายที่ท่านสมาชิก
เสนอในอดีตนั้นทำให้รัฐสภาเสียเวลาครับ ไม่ได้เป็นกฎหมายที่กำหนดกฎเกณฑ์สำหรับ
คนทั่วไปในสังคม ส่วนใหญ่เป็นกฎหมายอย่างที่ท่านกรรมาธิการโกเมสว่า ตั้งมหาวิทยาลัย
สงขลา มหาวิทยาลัยชุมพร มหาวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยอะไรต่อมิอะไร แล้วก็
มีกฎหมายประกันราคากระเทียม กฎหมายประกันราคาโน่นราคานี้ ถ้าเป็นอย่างนี้ผมก็คิดว่า
ถ้าเดินทางสายกลางแล้วได้ผลดี ไม่มีกฎหมายลักษณะอย่างนั้นค้างคาวระการประชุม
และต้องเสียเวลาของสภาก็น่าจะไปได้ ไม่ทราบว่าทางกึ่งกลางอย่างนี้จะพอรับได้
หรือเปล่าครับท่านประธาน และท่านกรรมาธิการครับ

ประธาน : คุณบัวพรครับ

นายบัวพรม วีร์กัลยาณพันธุ์ : ท่านประธานครับ ผมว่าในกรณีซึ่ง ครม.
เสนอกฎหมายนั้นคงไม่มีใครคิดใจทรอครับ ก็เสนอได้อยู่แล้ว แล้วได้เอกสิทธิ์ในการ
อภิสิทธิ์ ในการเสนอเป็นเรื่องด่วน เข้าได้เลยจะเอาลำดับที่เท่าไร ครม. ได้อยู่แล้ว
ส.ส. นั้นไม่มีทาง เพราะฉะนั้นอันนี้ก็น่าจะให้ ส.ส. เขาเสนอได้ด้วย แล้วก็กฎหมาย
เกี่ยวกับการเงิน ปัญหาเราจะต้องยอมรับนะครับ กฎหมายล้าหลังอยู่ในขณะนี้ พ.ร.บ.
วิฤกษ์กระจายเสียง พ.ร.บ. การเบิกจ่ายเงิน ที่มาเข้า ๆ อยู่ที่ทำเนียบ ๒ - ๓ เดือน

เพราะว่าไม่ได้แก้กฎหมายเกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่าย ข้าราชการเขาจะกล้าเอาเขาไปอยู่ในตารางหรือครับ ส.ส. เขารู้ อย่าเพิ่งไปดูถูก ส.ส. เขาเนครับ ส.ส. เขารู้ว่าควรจะทำที่ตรงไหนเพราะเขาอยู่ในพื้นที่ อำเภอชุมพวงอยู่ในป่าเขารู้ ไม่ใช่รัฐบาลจะรู้เนครับ ส.ส. เขาก็มีคนของเขาเหมือนกันที่เป็นข้าราชการ ไม่ใช่แค่รัฐบาลรู้เนครับ แต่เขาไม่มีหน้าที่ แต่สักวันหนึ่งเขาก็ไปเป็นรัฐบาลเหมือนกัน ท่านจะไปมองแต่ว่ารัฐบาลสำคัญอยู่ก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นพรรคเขาก็เช่นเดียวกัน พรรคเขาก็ร่างกฎหมายเป็นเราเองอยู่ที่นี้ ๓๓ คน เราร่างเองที่ไหนครับ กฎฎีกากับอาจารย์บรรลือศักดิ์เป็นคนร่างมา แต่เราเป็นคนพิจารณา เราต้องพิจารณาข้อนี้เนครับ เพราะฉะนั้นเราจะไปปิดกันเขาผมว่าไม่ถูก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายเวนคืนที่ดิน สร้างถนนไปแล้วเสร็จไป ๕ ปีแล้ว เงินยังไม่ได้ ทำไมจะไปปิดทำมาไม่ให้ผู้แทนเขาเสนอ สร้างเขื่อนเสร็จไปแล้ว ๔ - ๕ ปีแล้ว ที่ NGO เขาเข้าไปช่วย ที่จะมาตลอดอยู่ทำเนียบผมว่ามีคนแก่ รัฐบาลก็ไม่รู้ คือคนที่รู้ไม่มีครับ มีเหมือนกันแต่เขาไม่ออกไปเกี่ยวกับเราต้องรู้ ผมเข้าใจว่าข้อนี้จะได้พิจารณาให้ถ่องแท้ และอีกอย่างหนึ่งผมได้ยินพูดอยู่บ่อย ๆ ผมไม่อยากจะพูด พูดไปก็กระเทือน ส.ส. แล้วอันนี้ต้องเข้าไปขอมีเขาอีกเหมือนกัน กฎหมายหาเสียงสร้างสถาบันการศึกษาสร้างโรงเรียนเสียหายที่ตรงไหน ส.ส. เขามาจากประชาชนเขาก็ต้องไปหาเสียงจากประชาชน แล้วจะให้ไปหาเสียงกับใครครับ ก็ประชาชนเลือกเขามาก็ต้องไปหาเสียงกับประชาชนสิครับ ผมว่าตรงนี้เสียอยู่นิดเดียวผมก็ยอมรับ คือการพูดของ ส.ส. ซึ่งมีารอบคอบ ติดตรงจุด อ้อมไปก็แล้วแต่ประธานผู้ควบคุม อันนี้ก็เหมือนกัน อย่างท่านประธานเรา บางทีที่เราพูดนอกเรื่องนอกราวไปก็ยังมีครับ เพราะฉะนั้นผมก็อยากจะขอความกรุณาว่าอย่างที่ท่านอาจารย์บรรลือศักดิ์ ท่านอาจารย์บรรลือศักดิ์ที่พูดไปนี้ก็อยู่ในแนวทางที่พอจะ ไปกันได้ ขอบคุณครับ

ประธาน : ท่านสุดท้าย อาจารย์เกษมครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : ท่านประธานครับ ผมเพิ่งรู้ว่าเรื่องที่จะตัดทอนกันนี้เราจะแบ่งหน้าที่ใหม่ ผมเพิ่งรู่วันนี้ ผมเป็นคนสนับสนุน เรื่องการแบ่งหน้าที่ แต่เอาละ ว่าเมื่อแบ่งหน้าที่ก็ต้องคืนบางอย่าง หรือให้เพิ่มอำนาจแก่สภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นของแลกเปลี่ยน แต่ถ้าคืนกันไปมาก ไม่ใช่แยกหน้าที่แล้ว มันจะแยกอำนาจ ถ้าแยกอำนาจมันไปถึงอีกจุดหนึ่งเนครับ ไปถึง เรื่องเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรงเสีย คือไปกันให้เด็ดขาด ผมตั้งข้อสังเกต ผมซักจะ เข้าใจแล้ว ผมยอมรับว่าผมไม่รู้เลยว่า การแยกหน้าที่มีงานกระ เทือนถึง เรื่องนี้ด้วย คราวนี้ถ้าเอาตามที่ท่านเลขาฯ พูด นี่เป็นข้อสังเกตและเป็นความรู้สึกส่วนตัวผม ผมไม่ปิดไม่บังครับ ถ้าแยกหน้าที่ถึงขนาดนี้

แล้วต้องมีราคาขนาดนี้ผมต้องขอคิดทบทวนดูก่อน ข้อ ๒ ที่ท่านบรรศักดิ์ท่านพูด ๑. ผมเห็นด้วย จะเอาแบบท่านเคโช คือเวลานี้เรารู้ว่าคณะรัฐมนตรีมาหลังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมันเรื่องเล็กน้อย ใครเดินหน้าเดินหลัง ใครนั่งเก้าอี้ข้างหน้า ใครเดินก่อน เขียนมาคำพูดก่อนเอาเลย ๒. ผมเองผมเห็นด้วยกับอาจารย์กรมล ๒๐ คนเล็กก็ขังได้ อยากเสนอกฎหมายเสนอมานี้ แต่ว่าถ้าอย่างไรสภาไปคิดเอาเองนะครับ กฎหมายสิ้นสภา สภาจะทำอย่างไรก็คิดเอาเอง ไปออกข้อบังคับตั้งกรรมการกลั่นกรองหรือไม่กลั่นกรองไปคิดกันอีก แต่อยาก ๒๐ คนเอาไป กฎหมาย ส.ส. มีดีนะครับ ท่านอาจารย์บัวพรหมกับผมเคยอยู่พรรคเดียวกันมาครั้งหนึ่งในที่ประชุมพรรคมีคนเสนอกฎหมายว่าให้รับรองการออกสลากกินรวบให้ถูกต้องตามกฎหมาย แล้วก็ให้จดทะเบียนผู้ออกสลากกินรวบ กฎหมายอย่างนี้จะเข้าสภาครับ ท่านไม่อยากจะให้มีพรรคกลั่นกรอง ไม่ต้องมีอะไร ทุกคนลงไปเท่าไรก็คนรับได้เอาเลย แต่ที่ว่ากฎหมายอย่างนี้จะสิ้นสภาจากประสบการณ์ คราวนี้มาถึงสุดท้ายของท่านบรรศักดิ์ ท่านบอกว่ามาดูกันใหม่ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) ถ้าเป็นภาชีอกร งบประมาณ เงินตรา ละก็ได้ เพราะ ๔ - ๕ ข้อนี้อยู่ใน ๓ ข้อของท่านทั้งนั้น อ่านดี ๆ สิครับ การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อนหรือวางระเบียบเกี่ยวกับภาชีอกร ถ้าเลิกอันนี้ ส.ส. มีสิทธิเลิกกฎหมายภาชีมูลค่าเพิ่ม นี้ก็เกี่ยวกับภาชีอกรไม่ให้แล้วใช้ใหม่ครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อูวรรณโณ : ไม่ให้ครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : การจัดสรรรักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ผมอ่านอันนี้แล้วผมแปลว่าต่อไปนี้ ส.ส. เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายได้ อันนี้ต้องทำได้ เงินงบประมาณรายจ่ายแล้ว แก้กฎหมายเงินคงคลังได้ ทำอะไรต่าง ๆ นานาได้ ๓. การจัดตั้งหน่วยงาน อันมีผลทำให้มีงบประมาณ อันนี้เหมือนกับที่อาจารย์บัวพรหมว่าท่านทำถูกแล้ว คือตั้งมหาวิทยาลัยทุกจังหวัด การกู้เงิน การค้าประกัน หรือการใช้เงินกู้ ต่อนี้ไปกฎหมายที่กำหนดเพดานการกู้เงินต่างประเทศออกไม่ได้ ส.ส. เสนอได้ แล้วอะไรที่อาจารย์จะเว้นบ้างครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อูวรรณโณ : (๓) วงเล็บเดียวครับท่านอาจารย์ นอกนั้นต้องขอคำรับรองครับ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ : อย่างนั้นผมขอให้จบก่อน เงินตรา ส.ส. เสนอออกใบละ ๕,๐๐๐ บาทได้ ให้พิมพ์ธนบัตรใบละ ๕,๐๐๐ บาทได้ ถ้ายกเว้นอันนี้เนะครับ คราวนี้ถ้าข้อ (๓) การตั้งหน่วยงาน ส.ส. เสนอ ด้วยความเคารพท่านอดิธบติกรรมตำรวจหาเสียงกับตำรวจบอกว่าเวลานี้อาชญากรมาก เพิ่มตำรวจอีก ๔๐๐,๐๐๐ คน ตั้งหน่วยงานให้กรมตำรวจเลยอีก ๔๐๐,๐๐๐ คน เพื่อให้ไปปราบอาชญากร ทำได้ไหมครับอันนี้ แล้วใครมาเป็นรัฐบาล ผมไม่มีอะไรครับ ท่านจะแก้อย่างไรก็ได้ ผมก็ไม่ได้เกี่ยวกับ ผมคงไม่มาเป็น

รัฐบาลด้วย แต่ว่าใครมาเป็นรัฐบาลนำดูครับ มีอย่างนี้หมดนำดูจริง ๆ อยู่ที่ ๆ ขอ
ไม่ต้องไปตั้งมหาวิทยาลัยหรอกครับ เพิ่มกำลังพลตำรวจ ๔๐๐,๐๐๐ คน ปีหน้า สภากงมือหมด
อาชญากรรมมันมาก แล้วทำอะไร ท่านตัด (๓) แล้วที่เหลืออยู่ที่มืออะไรที่จะถอยผมไม่ทราบ
ถ้าตัด (๓) ท่านบอกหมายความว่าตัด (๓) ก็ทำอย่างนี้ได้ เพราะตั้งหน่วยงานอย่างนี้
หรือว่ากฎหมาย เสนอบอกว่าตอนนี้ไปกองทัพมีดาวเทียม ส.ส. เสนอ เชิญตามสบายครับ
ผมไม่ว่าอะไร ผมขอฝากแค่นี้ครับ

นายบัวพรม อีร์กัลยามพันธุ์ : ขออนุญาตนิดเดียวครับ คือเสนอได้ แต่ว่า
ไม่มีทางผ่านหรอกครับ จะผ่านได้อย่างไรต้องผ่านวุฒิสภาก็ผมหมายถึงอย่างนี้ครับ ให้สิทธิ
เขาเสนอ อันไหนที่มีเหตุมีผล สภาพิจารณา วุฒิสภาพิจารณาก็ผ่าน แต่ว่าอันไหนอย่าง
อาจารย์เกษมว่าออกให้ตำรวจ หาเสียงกับตำรวจ ๔๐๐,๐๐๐ คน ผมว่าไม่มีทางผ่าน
ถ้าอย่างนั้นก็เกินไป เอาให้พอดี ๆ จะดีกว่าครับ

ประธาน : ผมขอสรุปครับ ข้อสรุปของผมคือไม่มีข้อสรุปครับ ข้อสรุปของผม
คือเรื่องนี้ได้มอบหมายให้อาจารย์กระมลไปแล้ว แล้วอาจารย์กระมลได้ฟังข้อสังเกตต่าง ๆ
ก็อยากให้อาจารย์กระมลช่วยไปเขียนร่าง มาตรา ๑๗๑ โดยอาศัยหลักการที่ปรากฏ
อยู่ในมาตรา ๑๗๑ และอยู่บนพื้นฐานของข้อสังเกตของท่านต่าง ๆ ซึ่งท่านจะรับหรือไม่รับ
ก็แล้วแต่อาจารย์กระมล แล้วนำกลับมาเสนอพรุ่งนี้ โดยมีข้อแม้ว่าก่อนอาจารย์กระมล
เสนอนั้น ขอความกรุณาอาจารย์กระมลได้มาปรึกษาประธานก่อนได้ไหมครับ ผมว่าข้อสรุป
ข้อที่ ๒ คือว่าร่างฯ ที่อาจารย์กระมลจะเสนอโดยใช้พื้นฐานของมาตรา ๑๗๑ ปัจจุบันนี้
ก็จะ เป็นร่างฯ จะเรียกว่าในลักษณะสายกลางหรือเปล่าก็แล้วแต่ แต่ผมว่าคงต้องยึดถือ
เหมือนกันว่าถ้ามีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างนิติบัญญัติกับบริหารนั้น เราคงจะต้องยึดถือ
หลักการอะไรบางอย่าง ซึ่งผมพยายามจะกล่าวต่อไป หลักการอันแรกนั้นคือ
พระราชบัญญัตินั้นไม่ได้เกิดขึ้นมาจากอวาทหรือจากอุดมการณ์ หรือเกิดขึ้นมาจากความต้องการ
ของท่านผู้หนึ่งผู้ใดโดยตรง พระราชบัญญัตินั้นคงเกิดขึ้นมา เพราะมีเหตุผลที่จะนำไปสู่
การบริหารที่มีเสถียรภาพและมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัตินั้นเป็นเพียงเครื่องมือ
เป็นเพียงแต่เครื่องมือของการบริหารราชการแผ่นดิน อันนี้เป็นหลักการแรก และเมื่อ
พระราชบัญญัตินั้นเป็นเครื่องมือของการบริหารราชการแผ่นดิน คงหลีกเลี่ยงไม่ได้
ว่าใครก็ตามที่ได้รับการเลือกตั้งมา และได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐบาลนั้น นอกจากเขา
มีสิทธิแล้ว เขามีหน้าที่ที่จะต้องเสนอพระราชบัญญัติ เพื่อให้ได้รับการพิจารณา และการอนุมัติ
จากสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภาแล้วแต่กรณี เพื่อจะนำไปสู่การบริหารที่มีประสิทธิภาพ
และเสถียรภาพ และตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้รับการแต่งตั้งมาจากรัฐสภา หรือมาจาก
สภาผู้แทนราษฎร -----

เพราะฉะนั้นประเด็นนี้ผมว่ามันไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการแยกหน้าที่ การแยกหน้าที่นิติบัญญัติกับการแยกหน้าที่ของฝ่ายบริหาร มิได้หมายความว่าสิทธิและอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น จะต้องส่งไปให้ฝ่ายนิติบัญญัติทั้งหมดมีคนและเรื่องกันครบประเด็นต่อไปก็คือว่า แต่เมื่อมีการแยกหน้าที่ขึ้นมาในกรณีที่มีการตัดสินใจแยกหน้าที่ทุก ๆ ท่านก็พร้อมที่จะหาหนทางที่จะให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัตินั้นได้มีโอกาสสามารถว่าในอดีต ในอันที่จะริเริ่มและมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ประเด็นต่อไปก็คือว่าโอกาสที่จะริเริ่มและโอกาสที่จะนำเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น จะครอบคลุมไปได้มากน้อยแค่ไหน หลักการบริหารราชการแผ่นดินผมว่าหลีกเลี่ยงไม่ได้ พระราชบัญญัติการเงินในบางเรื่อง เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารโดยตรง แต่เขาต้องใช้พระราชบัญญัติเพื่อที่จะบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะ เป็นพระราชบัญญัติงบประมาณ ภาษีอะไรต่าง ๆ แล้วเท่าที่ผมดูใน ๕ วงเล็บนั้น ในส่วนตัวของผมในฐานะประธานหลังจากได้ฟังการอภิปรายมาแล้ว ทั้งด้านที่เห็นด้วยและด้านที่ไม่เห็นด้วย ผมไม่คิดว่าจะติดตอน ๕ วงเล็บนั้นไปได้มากน้อยเท่าใด ในหลักการนะครับ

ประเด็นต่อไปก็คือว่าจะต้องสร้างความสมดุลระหว่างหน้าที่ของการออกพระราชบัญญัติ ไม่ว่าจะ เป็นฝ่ายรัฐบาลหรือทางฝ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติ มันจะต้องสมดุลกับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและมีเสถียรภาพ สิ่งใดก็ตามที่เขียนไว้เป็นหลักการแล้วบอกว่า อย่างโรมันก็ไม่เกิดขึ้นมันก็ต้องถามคำถามต่อไปว่า ถ้าเช่นนั้นแล้ว เขียนทำไม เสถียรภาพและประสิทธิภาพของรัฐบาลนั้นขึ้นอยู่กับการใช้เวลาอันมีคุณค่าของสภาผู้แทนราษฎรด้วย

ข้อสุดท้ายที่ผมอยากจะวางเป็นหลักการก็คือว่า ไม่ว่าจะ เป็นการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติอย่างใดก็ตาม หลักการหนึ่งที่ต้องยึดถือไว้ก็คือว่าสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ขั้นแรกคือการพิจารณาและอนุมัติร่างพระราชบัญญัติ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผมพูดตั้ง ๆ ขึ้นมา ผมไม่บอกว่าเป็นข้อสรุป ไม่ได้บอกว่าเป็นข้อยุติ แต่อย่างน้อยเป็นข้อสังเกตของประธานหลังจากที่ได้ฟังการอภิปรายจากท่านกรรมการมากกว่า ๑๐ ท่านในเรื่องนี้ ฉะนั้นผมก็อยากจะขอฝากอาจารย์กรรมเลิศให้ช่วยกรุณาดูว่ามาตรา ๑๗๑ อีกครั้งหนึ่งและจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างไร ก็ขอให้ทำมาเป็นตัวหนังสือหรือเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วก็อาจจะคุยกับผมก่อนเริ่มประชุมพุ่มนี้ ๑๐ โมงเช้า ได้ไหมครับอาจารย์ ขอพระคุณครับ ถ้าอย่างนั้นขอความกรุณาแนวมาตรา ๑๗๑ ไว้ก่อน เชิญคุณบุญเลิศครับ

นายบุญเลิศ ศษายุทธเดช : ท่านประธานครับ กระผมไมค์จะขอประธาน

กราบเรียนว่า กระผมขออนุญาตที่จะสงวนความเห็นในมาตรา ๑๖๐ เกี่ยวกับเรื่องเอกลักษณ์ การถ่ายทอดการประชุม ซึ่งจะให้รวมถึงสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ไว้ด้วย เพื่อจะอภิปราย ในที่ประชุมสภาต่างๆ ขอขอบพระคุณท่านประธานครับ

ประธาน : ฝ่ายเลขานุการรับทราบนะครับ เชิญอาจารย์บรรศักดิ์ครับ

เลขานุการ : เป็นปัญหาทางเทคนิคหนึ่งนะครับ ในมาตรา ๑๗๐

ที่ประชุมเห็นชอบแล้วในถ้อยคำดังที่ปรากฏอยู่ บังเชิญผมตรวจสอบไปปรากฏว่าในมาตรา ๒๐ กับมาตรา ๒๑ ข้อความตกหล่นไป คงจะต้องเพิ่มเติมว่าในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎร สันอายุหรือถูกยุบให้วุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบตามมาตราเหล่านั้น เป็นวรรคสอง ของมาตรา ๒๐ และเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๑ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามแบบเท่านั้นเอง ยกตัวอย่างในมาตรา ๒๒ ก็พูดเอาไว้ในวรรคสามรับรองหลักเดียวกันกับในมาตรา ๑๗๐ จะเป็นไปไม่ได้ไหมครับท่านกรรมการ ที่จะให้ทางฝ่ายกฤษฎีกาเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๒๐ กับวรรคสามของมาตรา ๒๑ ให้สอดคล้องกับสิ่งที่ปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๒๒ แล้ว ผมขออนุญาตยกตัวอย่างในมาตรา ๒๐ ที่พูดถึงผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์ต้องปฏิบัติหน้าที่ประชุมรัฐสภา วรรคสองจะใช้ถ้อยคำว่าเป็นระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎร สันอายุหรือถูกยุบให้วุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๑ วรรคห้า พูดถึง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเทียบบาลแล้วให้แจ้งประธานรัฐสภาและแจ้งให้รัฐสภาทราบ วรรคสามก็จะมีข้อความว่าในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎร สันอายุหรือถูกยุบ ให้วุฒิสภาทำหน้าที่ รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคสอง คือให้สอดคล้องกับที่เป็นแบบที่บัญญัติเอาไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตราอื่น ๆ เท่านั้นเองครับ

ประธาน : หวังว่าทุกท่านเข้าใจแล้วนะครับ ถ้าหากไม่มีท่านผู้ใดขัดข้อง ก็จะได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามที่เลขาฯ เสนอครับ ขอกลับไปมาตรา ๑๗๒ ครับ

นางกาญจนารัตน์ สีวิโรจน์ : มาตรา ๑๗๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมาย ตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๔ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ คำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย หลักเกณฑ์วิธีการเข้าชื่อและการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ประธาน : มาตรา ๑๗๒ นี้จำนวน ๕๐,๐๐๐ คน เป็นเพียงแต่มีสิทธิเข้าชื่อ ร้องขอเท่านั้น อันนี้เป็นประเด็นที่อยากจะให้เป็นข้อสังเกตว่าไม่ใช่เป็นการไปพิจารณา กฎหมายขั้นต้นนะครับ เป็นเพียงแต่ร้องขอ มีท่านผู้ใดมีข้อสงสัยหรือข้อคิดใจในมาตรา ๑๗๒ ไซ้ครับ ถ้าหากไม่มีก็ขออ่านคำแปรผู้คดีครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : คำแปรญัตติมาตรา ๑๗๒ มี ๔ ลักษณะ ลักษณะแรก คือขอตัดมาตรา ๑๗๒ ออกทั้งหมด ลักษณะที่ ๒ ขอเปลี่ยนหลักการ คือให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ คน สามารถขอแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ ส่วนกฎหมายอื่นก็ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพียง ๕๐,๐๐๐ คนเสนอได้ แล้วก็ตัดวรรคสองและวรรคสามออก ส่วนลักษณะที่ ๓ ก็คือ ขอให้ตัดข้อความในวรรคแรกตอนท้ายความว่า ตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๔ ออก ลักษณะที่ ๔ คือขอแก้ไขข้อความในวรรคสองเป็นดังนี้ คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย เหตุผลความจำเป็นและหลักเกณฑ์วิธีการเข้าชื่อ และการตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติโดยตัดวรรคสามออก หมคคำแปรญัตติครบ

ประธาน : มีท่านผู้ใดติดใจคำแปรญัตติใหม่ครบ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุม มีมติอนุมัติมาตรา ๑๗๒ นะครับ ต่อไปมาตรา ๑๗๓ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มาตรา ๑๗๓ ร่างพระราชบัญญัติหรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ ถ้าในขั้น รับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติก็เกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติม ถ้าประธานสภาผู้แทนราษฎร เห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะ เป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่มีการตั้งกล่าวให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ไปให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธาน คณะกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เป็นผู้วินิจฉัย ถ้าที่ประชุมร่วมกันวินิจฉัยว่า การแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ทำให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น มีลักษณะ เป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี ไม่ให้คำรับรองให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไข เพื่อไม่ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ประธาน : ท่านกรรมาธิการท่านใดมีข้อสงสัยหรือข้อติดใจ จะเสนอ เปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างไรไหมครับ ถ้าไม่มีขอสรุปแปรญัตติครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มาตรา ๑๗๓ คำแปรญัตติแรกขอเพิ่มระยะเวลา ในกรณีที่เป็นการประชุมร่วมกันกำหนดให้ใช้ภายในเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน ส่วนลักษณะที่ ๒ ก็คือ ขอตัดออกทั้งมาตรา ลักษณะที่ ๓ คือขอแก้ไขข้อความในมาตรา ๑๗๓ ทั้งหมด เป็นข้อความดังนี้ มาตรา ๑๗๓ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ และในขั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎร

ได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ให้ความรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ทมคคฯปรญตคคคค

ประธาน : มีท่านผู้ใดติดใจคำแปรญัติใหม่ครบ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติ มาตรา ๑๗๓ ผ่านไปได้ครับ ต่อไปมาตรา ๑๗๔ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มาตรา ๑๗๔ ร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน

ประธาน : มาตรา ๑๗๔ มีข้อเสนอแก้ไขของกรรมาธิการวิสามัญ เชิญครับ

นายวิศิษฐ์ โมฬีตานนท์ : ผมได้ขอแปรญัติโดยมีเอกสารพิมพ์แจกไปยัง

คณะกรรมการ เพื่อแปรญัติเพิ่มเติมในมาตรา ๑๗๔ เป็นวรรคที่สอง หลักการที่มีอยู่ว่า ในมาตรา ๒๐๔ ในหมวดว่าด้วยคณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรี มีโอกาสที่จะเกิดรัฐบาล เสี่ยงข้างน้อยขึ้น ในกรณีที่ไม่สามารถที่จะหารัฐบาลได้ ที่มีเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสภาที่จะต้อง แต่งตั้งจากผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุด เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะเกิดคณะรัฐมนตรีเสี่ยงข้างน้อยขึ้น ตามมาตรา ๒๐๔ มีโอกาสเกิดขึ้นได้ ที่นี้สิ่งที่ผมขอเสนอในมาตรา ๑๗๔ วรรคสอง ก็คือว่า ในกรณีที่พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับนโยบายที่จำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ถ้าหากว่า สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ผ่าน คือไม่ให้ความเห็นชอบ และเสียงที่ไม่ให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ในกรณีเช่นนี้ทางคณะรัฐมนตรีอาจจะขอ ให้มีการประชุมร่วมรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งถ้าหากว่ารัฐสภาเห็นชอบ ก็สามารถที่จะทำให้มีการตั้งคณะกรรมการร่วมแล้วก็พิจารณาร่างต่อไป ถ้าหากว่าไม่ให้ความเห็นชอบ ร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ตกไป ทั้งนี้และทั้งนั้นเพื่อให้รัฐบาลเสี่ยงข้างน้อยของอาจจะเกิดขึ้นได้ ตามมาตรา ๒๐๔ สามารถที่จะบริหารราชการแผ่นดินไปได้ในระบอบหนึ่ง ซึ่งพอที่จะทำให้การบริหาร ประเทไม่ถึงทางตัน โดยให้ทางทำนุฉิสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม แต่ว่าจำกัดเฉพาะกฎหมาย ที่ได้มีการระบุไว้ว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อสภา ตามมาตรา ๒๐๗ รายละเอียดทั้งหมดก็ปรากฏอยู่ตามเอกสารที่ท่านได้พิจารณาอยู่ ขอบพระคุณครับ

นายสุทธินันท์ จันทร์ระ : สำหรับข้อความตรงนี้ที่ท่านวิศิษฐ์ได้พูดไว้ เป็นข้อมูลที่ เราได้ร่วมกันประชุมแล้วก็ปรึกษาหารือกันในช่วงทำงาน ข้อความตรงนี้เราเห็นว่ามีความจำเป็น เพราะว่าเนื้อหาตรงนี้เป็นเรื่องที่จะเสนอกฎหมาย แล้วในประเด็นที่จะเป็นรัฐบาลข้างน้อย มีโอกาสที่จะเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นการ เสนอกฎหมายโดยที่จะให้วุฒิสมาชิกเข้ามาช่วยในการที่จะ

ร่วมกันพิจารณา ในประเด็นนี้ผมเห็นว่าคงไว้ตามที่ท่านวิศัลย์ได้เสนอ

เลขานุการ : ผมขอแสดงความเห็นในฐานะกรรมการ คือคำถามเมื่อเรา มีการแบ่งแยกหน้าที่นิติบัญญัติออกจากบริหาร แล้วก็บอกว่าจะตั้งตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คำถามที่จะถูกถามโดยพรรคการเมืองเสมอว่าแล้วถ้า เช่นนั้นความสัมพันธ์ระหว่างคณะรัฐมนตรีกับรัฐสภาจะเป็นอย่างไร เมื่อปี ๒๕๑๑ นั้น เคยมีการบัญญัติทำนองนี้มาแล้ว คือห้ามรัฐมนตรีเป็น ส.ส. ในเวลาเดียวกัน แต่ไม่มีกลไก และมาตรการอื่นในการแก้ไขปัญหานี้เลย ทั้ง ๆ ที่ร่างรัฐธรรมนูญนี้มีกลไกอะไรหลายอย่าง มากกว่ารัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๑ เป็นเหตุให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งไม่อาจเป็นรัฐมนตรีนั้น ใช้ตำแหน่ง ใช้เงื่อนไขการยกมือสนับสนุนรัฐบาลในสภา โดยเฉพาะการผ่านร่างพระราชบัญญัติสำคัญ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เรียกหรือผลประโยชน์จากรัฐบาล ในเวลานั้นต้องเลิกรัฐธรรมนูญ ท่านประธานครับ คำถามทำนองนี้ก็จะตอบได้ก็โดยนำสิ่งที่ ท่านกรรมาธิการวิศัลย์และสิทธิโนนที่เสนอเพื่อนำมาใส่เอาไว้ ความจริงเป็นร่างที่คณะทำงานเสนอ ต่อกรรมาธิการยกร่างที่พิททยาแล้ว แต่ก็คัดออกไป คัดออกไปตอนนั้นข้อความในร่าง เป็นอย่างนี้ครับ ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา ว่าจำเป็นต่อการบริหาร ราชการแผ่นดิน หากสภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ให้ความเห็นชอบ และคะแนนเสียงไม่ให้ความเห็นชอบ ไม่ถึงทั้งหมดของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภา ประชุมร่วมกัน เพื่อลงมติอีกครั้งหนึ่ง หากรัฐสภาลงมติให้ความเห็นชอบให้ตั้งบุคคลซึ่งเป็น หรือไม่ได้สมาชิกรัฐสภามีจำนวนของแต่ละสภาเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ประกอบกัน เป็นคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการ ร่วมกันของรัฐสภารายงานและ เสนอร่างพระราชบัญญัติที่ได้พิจารณาแล้วต่อรัฐสภา ถ้ารัฐสภา ลงมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินั้นให้ดำเนินการต่อไป คือให้ดำเนินการนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายรัฐสภาลงมติไม่ให้ความเห็นชอบให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นตกไป มาตรการนี้เป็นมาตรการ ที่ให้รัฐบาลซึ่งไม่ได้เป็น ส.ส. สามารถจะใช้เอาชนะ ส.ส. ซึ่งเป็นรัฐมนตรีไม่ได้ในสภา ในกรณีที่มีความจำเป็น ทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพขึ้นมีประสิทธิภาพขึ้น ไม่ต้องปฏิวัติตัวเอง เหมือนเมื่อปี ๒๕๑๕ แต่ก็มีข้อจำกัด จะใช้มาตรการนี้ได้ ประการที่ ๑ รัฐบาลจะต้องทำ สิ่งที่เรียกว่าแผนงานทางนิติบัญญัติ ที่เรียกว่า Legislative Program ระบุไว้ในนโยบาย ที่แถลงต่อรัฐสภา ว่ากฎหมายฉบับไหนบ้างที่จำเป็นสำหรับการบริหารราชการแผ่นดินของข้าพเจ้า ถ้าไม่ทำแผนงานทางนิติบัญญัติ ไม่ระบุกฎหมายเอาไว้จะใช้มาตรานี้ไม่ได้ ข้อจำกัดข้อที่ ๒ ก็คือว่า ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงเกินครึ่ง ใช้มาตรานี้ไม่ได้ แสดงว่ารัฐสภาไม่ให้ความไว้วางใจหรือว่าความร่วมมือในการบริหาร

ราชการแผ่นดิน แต่มีกรณีที่จะแน่นอนเสียนั้น เป็นคะแนนเสียงข้างมากที่ไม่ผ่านร่างพระราชบัญญัตินั้น แต่ไม่ถึงครึ่ง เพราะสมาชิกเข้าไม่เต็มที่ ถ้าผ่านข้อจำกัด ๒ ข้อนี้ได้ครั้นจะให้รัฐบาลมีอำนาจ คือคณะรัฐมนตรีเรียกประชุมร่วมกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้าเป็นอย่างนี้มาตรการที่เป็นข้อบกพร่องนี้ใช้เป็นหลักไม่ได้ แต่ในขณะที่เกี่ยวกับถ้าเกิดความจำเป็นขึ้นมา คณะรัฐมนตรีซึ่งไม่ได้เป็น ส.ส. ในเวลาเดียวกัน ก็มีเครื่องมือเอาไว้ในการก่อให้เกิดประสิทธิภาพและเสถียรภาพในการบริหารงานได้ เพราะฉะนั้นในฐานะกรรมการผมสนับสนุนข้อเสนอของท่านกรรมการทั้ง ๒ ท่านเต็มที่ ว่าถ้าแบ่งแยกหน้าที่ต้องใส่มาตรการนี้ลงไปเพิ่มเติม แล้วเราจึงจะตอบคำถามของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ว่า รัฐบาลที่เป็น ส.ส. ไม่ได้ ตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะไม่เหมือนกับรัฐบาลในปี ๒๕๑๑ อย่างไร ขอบพระคุณครับ

นายสามารต แก้วมีชัย : ด้วยความเคารพท่านกรรมการวิศัลย์และท่านเลขานุการครับ มาตรา ๑๗๔ วรรคสอง ที่เสนอมานี้ก็เสนอมานสมมุติฐานว่าเราจะคงมาตรา ๒๐๕ ไว้ตามร่างนี้ คือนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ขณะเดียวกันไม่ได้ ผมคิดว่าเราน่าจะรอการพิจารณามาตรา ๒๐๕ ให้เรียบร้อยก่อนแล้วถึงพิจารณาเรื่องนี้ ถ้าเราคงไว้ตามร่างเดิมในมาตรา ๒๐๕ เราค่อยมาพิจารณาตรงนี้อามาใส่ไว้ในวรรคสองก็คงไม่มีใครขัดข้อง แต่ตอนนี้เพื่อความรวดเร็ว ผมก็อยากจะให้ถึงมาตรา ๒๐๕ เร็ว ๆ ก็อยากจะขออนุญาตแขวนไว้ก่อน ขอบคุณครับ

ประธาน : ประธานไม่ขัดข้องครับ เมื่อพิจารณามาตรา ๒๐๕ แล้วจะต้องย้อนกลับมาอีกหลายมาตรา รวมทั้งมาตรา ๑๗๓ ฉะนั้นขอไปมาตรา ๑๗๕ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มาตรา ๑๗๕ ภายใต้งบับมาตรา ๑๘๑ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอตามมาตรา ๑๗๔ วรรคหนึ่ง และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน ทั้งนี้ เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษซึ่งต้องไม่เกิน ๓๐ วัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม แล้วให้เริ่มตั้งแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมาถึงวุฒิสภา วรรคสอง ระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งก็ให้นำระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๗๖ วรรคสาม ถ้าวุฒิสภา

พิจารณาว่าพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น วรรคสี่ ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปต่อว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอไปนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ค่าแก่ของประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด วรรคห้า ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมิได้แจ้งไปว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ความในวรรคแรกที่ว่าตามมาตรา ๑๗๕ นั้น ขอแก้เป็นมาตรา ๑๗๑ เพื่อความถูกต้องครับ

ประธาน : มีท่านกรรมการท่านใดมีข้อสงสัย ข้อขัดแย้ง ในมาตรา ๑๗๕ ไหมครับ ถ้าหากไม่มีขอความกรุณาสรุปคำแปรญัตติครับ

นายคมสัน โภธิ์คง : ไม่มีผู้แปรญัตติครับ

ประธาน : ไม่มีผู้แปรญัตติแสดงว่าถูกต้องแน่นอนครับ มาตรา ๑๗๕ ได้รับความรับรองจากคณะกรรมการแล้วครับ มาตรา ๑๗๖ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ : มาตรา ๑๗๖ ภายใต้อำนาจมาตรา ๑๘๑

เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาว่าพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว

๑. ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑ ๒. ถ้าไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไว้ก่อนแล้วส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร
๓. ถ้าแก้ไขเพิ่มเติมให้ส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่แก้ไขเพิ่มเติมไปยังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑ ถ้าเป็นการอื่นให้แต่ละสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อพิจารณาว่าพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันรายงานเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้ง ๒ ถ้าสภาทั้ง ๒ ต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไว้ก่อน วรรคสอง

คณะกรรมการร่วมกันอาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลง
ข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญได้ และเอกสารที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ และ มาตรา ๑๖๐ นั้น
ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำการที่ตามมาตรานี้ด้วย วรรคสาม การประชุมคณะกรรมการร่วมกัน
ต้องมีกรรมการของสภาทั้ง ๒ มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด
จึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธาน : มีใครขอแปรญัตติหรือเปล่าครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มีผู้ขอแปรญัตติโดยตัดความในมาตรานี้ออกทั้งหมดครับ

ประธาน : ท่านกรรมการท่านใดมีข้อคิดเห็นประการใดไหมครับ

ในมาตรา ๑๗๖ มีผู้แปรญัตติท่านเดียวคือขอให้ตัดทั้งมาตราออกครับ ไม่มีท่านผู้ใดขัดข้องนะครับ
ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติรับมาตรา ๑๗๖ นะครับ ขอถอนกลับไปมาตรา ๑๗๕ เชิญครับ

นายพงษ์เทพ เทพกาญจนา : ท่านประธานครับ เมื่อสักครู่นี้ทางฝ่ายเลขาฯ
ขอแจ้งจากมาตรา ๑๗๔ เป็นมาตรา ๑๗๑ วรรคหนึ่ง ตามเดิม ขออนุญาตแก้อีกครั้งหนึ่งนะครับ
เป็นมาตรา ๑๗๔ ตามเดิมแต่ตัดวรรคหนึ่งออก เพราะมันจะโยงไปปรับกับเรื่องร่างพระราชบัญญัติ
ที่จะเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน ซึ่งร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๗๔ นั้น จะเป็นร่าง
ตามมาตรา ๑๗๑ วรรคหนึ่ง และ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง

ประธาน : ตกลงตัดอะไร เติมอะไร พุดอีกทีให้ชัดเจน

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : ในบรรทัดที่ ๒ ของมาตรา ๑๗๕ ขอคงคำว่า ๑๗๕ ไว้ และในบรรทัดที่ ๓ ของมาตรา ๑๗๕ ตัดคำว่า วรรคหนึ่ง ออก คำว่า วรรคหนึ่ง ที่อยู่ต้นบรรทัดของบรรทัดที่ ๓

ประธาน : ทุกคนเข้าใจแล้วนะครับ ก็ขอมติรับรอง มาตรา ๑๗๗ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ :

มาตรา ๑๗๗ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่ต้องขยับยั้งไว้ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๖ นั้น สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ ต่อเมื่อเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ล่วงพ้นไปนับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สำหรับการพิจารณา ขยับยั้งตามมาตรา ๑๗๖ (๒) และนับแต่วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย สำหรับการขยับยั้งตามมาตรา ๑๗๖ (๓) ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยัน ร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น เป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ถ้าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องขยับยั้ง ไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรอาจยกร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่าง เดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วย คะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น เป็นอันได้รับความ เห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ประธาน : มีท่านกรรมการท่านใดติดใจในถ้อยคำหรือสาระของ มาตรา ๑๗๗ ไหมครับ มีคำแปรญัติหรือเปล่าครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มีคำแปรญัติเพียงคำแปรเดียว คือขอตัดคำว่า วุฒิสภา ออกทั้งหมด

ประธาน : ไม่มีท่านผู้ใดติดใจในมาตรา ๑๗๗ นะครับ ก็ถือว่าที่ประชุม มีมติอนุมัติมาตรา ๑๗๗ มาตรา ๑๗๘ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ :

มาตรา ๑๗๘ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๖ คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้มิได้

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอหรือส่งไว้ให้พิจารณานั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา ส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นตกไป

ประธาน : มีท่านกรรมาธิการท่านใดขัดข้องไหมครับ ในมาตรา ๑๗๘ มีแปรญัตติไหมครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : มีคำแปรญัตติ ๒ ลักษณะ ลักษณะแรก ขอให้ตัดคำว่า วุฒิสภา ในวรรคสองออก แล้วก็อีกลักษณะหนึ่งก็คือ ขอให้แก้ถ้อยคำจาก ศาลรัฐธรรมนูญ เป็น ตุลาการรัฐธรรมนูญ หกคำแปรญัตติครับ

ประธาน : มีท่านผู้ใดคิดใจในคำแปรญัตติไหมครับ ถ้าไม่มี ก็ถือว่าที่ประชุมมีมติอนุมัติมาตรา ๑๗๘ ตามที่เสนอ มาตรา ๑๗๙ ครับ

นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ :

มาตรา ๑๗๙ ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ระดมภาคีครีย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้เป็นอันตกไป

ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบให้เป็นอันตกไป เว้นแต่ คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปร้องขอ และรัฐสภาลงมติเห็นชอบด้วย

ก็ให้พิจารณาว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อไปได้ตามข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา

ประธาน : มีท่านกรรมาธิการท่านใดติดใจในถ้อยคำมาตรา ๑๗๙ ไหมครับ มีการแปรญัตติหรือเปล่าครับ

นายคมสัน โภธิ์คง : มีคำแปรญัตติลักษณะเดียวคือ ขอดัดคำว่า หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ในวรรคสองออก หดคำแปรญัตติครับ

ประธาน : เชิญคุณสมภารครับ

นายสมภาร แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม สามารถ แก้วมีชัย กรรมาธิการ ผมใคร่ขอเรียนถามเพื่อความกระจ่าง คือในมาตรา ๑๗๙ วรรคแรก ถ้อยคำที่ใช้นอกจากในบรรทัดที่ ๒ และ ๓ หรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้เป็นอันตกไป เท่าที่เป็นประเพณีปฏิบัติกันมา คงไม่เข้าใจว่าพระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ เพียงแต่พระองค์ไม่ทรงลงพระปรมาภิไธยและไม่พระราชทานกลับคืนมาตามกำหนดระยะเวลาเท่านั้นเท่านี้ ฉะนั้นผมไม่ทราบว่าถ้อยคำที่เรานับว่า พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย เคยมีบัญญัติไว้หรือเปล่า

ประธาน : เชิญอาจารย์สมคิดครับ

รองศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : ขออนุญาตเรียนชี้แจง ท่านกรรมาธิการสามารถ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ เป็นคำเดิมทุกอย่าง แล้วก็รับกับ มาตรา ๙๒ ที่พวกเราเขียนไว้ในมาตรา ๙๒ ว่า ไม่ทรงเห็นชอบด้วย เป็นคำที่รับกันอยู่แล้ว

ประธาน : เชิญอาจารย์โกเมศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกเมศ ขวัญเมือง : ท่านประธานครับ ความจริงผมขอชี้แจงท่านกรรมาธิการสามารถนะครับ มาตรา ๑๗๙ นี้เป็นมาตราที่ลอกมาจากมาตรา ๑๕๐ เดิม ในกรณีที่อยู่ของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมีได้ให้ความเห็นชอบ อันนี้เพิ่มเติมเฉพาะ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพิ่มเข้ามา นอกนั้นข้อความเหมือนเดิมว่า หรือที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย

ประธาน : คุณสมภารครับ

นายสมภาร แก้วมีชัย : ไม่ติดใจครับ

ประธาน : มีการปรึกษาหารือในระหว่างเลขานุการ เชิญอาจารย์ พงศ์เทพ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พงศ์เทพ เทพกาญจนา ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการ ในมาตรา ๑๗๘ อยากจะขออนุญาต เติมข้อความเพื่อให้ชัดเจนสักนิดหนึ่ง คือในบรรทัดสุดท้ายเปลี่ยน คำว่า นั้น ที่บอก รัฐธรรมนูญนั้น เปลี่ยนคำว่า นั้น ออกเป็น ฉบับที่คณะรัฐมนตรี ร้องขอ เหตุที่เสนอให้เปลี่ยน เพราะว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติ ต่าง ๆ นี้จะมีหลายฉบับมาก ในตอนที่บอกว่า คณะรัฐมนตรีร้องขอ นั้น ก็ไม่ได้บอกว่า ร้องขออย่างไร แต่จริง ๆ แล้วก็คงจะต้องร้องขอเป็นรายฉบับ ไม่ใช่ร้องขอเสียทั้งหมด เพราะฉะนั้นในตอนท้ายจะได้ทำให้เห็นชัดว่า เฉพาะฉบับที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ

ประธาน : ขอเวลาปรึกษาหารือปัญหาเทคนิคหนึ่งครับ

เลขานุการ : อันนี้แล้วแต่ที่จะเห็นกัน ท่านประธานครับ คือผมขออนุญาต มีข้อต้องมาครับ ดึงมาว่า ถ้าตกไปแล้วจะหยิบขึ้นได้อย่างไร แต่มีวิธีเขียนครับ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบและคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังเลือกตั้งทั่วไปร้องขอ ถ้ารัฐสภา เห็นชอบด้วยก็ให้ถือว่าไม่ตกไป และให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไปได้ตาม ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา คือแก้ตรงนี้ได้ ผมคิดว่าหากมีปัญหาที่ว่าตกไปแล้วฟื้นขึ้นมาได้ อย่างไร แต่ว่าหลักการหรือไม่หลักการ ผมคิดว่าเราประสพปัญหาเรื่องความล่าช้า กระบวนการนิติบัญญัติไม่ใช่เฉพาะในสภา ท่านประธานครับ ตั้งแต่โน่นนะครับ ที่ท่านรองประธานเกษม ท่านว่า คือร่างพระราชบัญญัติฉบับเดียว พอเปลี่ยนรัฐบาล ผ่านกฤษฎีกาแล้ว ผ่าน ครม. แล้วต้องลงมือใหม่ตั้งแต่ต้นจนจบเลยครับ เพราะฉะนั้น เตียวฝ่ายเลขาจะขอรับเขียนใหม่ไม่ใช่ใช้ถ้อยคำว่า ตกไปแล้วค่อยหยิบ แต่เป็นว่า ยังไม่ตก เว้นแต่ ครม. ขอ แล้วรัฐสภาไม่เห็นชอบหรืออะไรนี่ถึงจะตก

ประธาน : คือสรุปแล้วเป็นการเปลี่ยนหลักการในอดีตทุกอย่าง ต้องเริ่มต้น จุดหนึ่งใหม่ ต้องไปเริ่มต้นตั้งแต่สนามหลวงใหม่ เพราะฉะนั้นก็จะขอหลักการว่า มีบางกรณีที่ไม่จำเป็นต้องไป เริ่มต้นจากสนามหลวง อันนี้เพื่อการบริหารงานราชการ แผ่นดินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการออกพระราชบัญญัติ เชิญคุณสามารถ

นายสามารถ แก้วมีชัย : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมเรียนถาม นิดหนึ่ง คือกรณีมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรที่ดี หรือสิ้นสุดวาระสภาผู้แทนราษฎร ขณะเดียวกันคณะรัฐมนตรียังรักษาการอยู่ใช่ไหมครับ ถ้ากรณีอย่างนี้ หรือว่ามีการ เลือกตั้งใหม่ ตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ และคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ เห็นว่าพระราชบัญญัติที่ดี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ดีที่ตกไปนั้น เห็นว่าจะ เป็นประโยชน์กับาเสนอ
เข้ามาได้ ถ้าโดยหลักการอย่างนี้ ผมไม่ทราบว่ายบายของรัฐบาลก็ดี องค์ประกอบ
ของพรรคการเมืองที่มาเป็นสภาชุดใหม่ก็ตีมันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว จะมีปัญหาใหม่ครับ
ในกรณีร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นของสภา
ที่แล้ว เป็นของรัฐบาลชุดที่แล้ว ที่ตกไปแล้ว จะหยิบขึ้นมาใช้ใหม่ได้ จะผิดหลักการ
ผิดเจตนารมณ์ ผิดนโยบายหรือเปล่า ขอบคุณครับ

เลขานุการ : คนขอนี้คือ กรม. ใหม่หลังเลือกตั้ง ถ้าเขาไม่เอา
ก็ตกไปเลย

ประธาน : เชิญคุณพินทิพย์ครับ

นางพินทิพย์ สีสภรณ์ : กราบเรียนท่านประธานค่ะ คือถ้าตามมาตรา
นี้ เหมือนตกแล้วก็ฟื้นขึ้นมาใหม่ แต่ถ้าเกิดว่าเรายังไม่ให้ตกก่อน แต่ถ้าเกิดว่า
กรม. ใหม่ไม่เอา ก็ให้ถอนออกไปอย่างนี้

ประธาน : คุณสมนึกครับ

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : เรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม สมนึก
ชูวิเชียร กรรมการ อยากรจะตั้งข้อสังเกตว่ามาตรานี้ในทางปฏิบัติคงจะเป็น
การยาก เพราะว่าคณะรัฐมนตรีใหม่ เปลี่ยนรัฐมนตรีใหม่ ก็ยากที่จะเอาของเก่า
มาใช้ ผมคิดว่าเมื่อเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ก็ใช้นโยบายใหม่ แล้วก็เท่าที่สังเกตมาไม่มีใคร
แตะของเก่า ผมขอตั้งเป็นข้อสังเกตเท่านั้น

ประธาน : เชิญคุณบัวพรม

นายบัวพรม สิริกลยามพันธุ์ : ท่านประธานครับ มาตราที่ผมเห็นว่าเป็น
ประโยชน์แล้วก็ เป็น เรื่องดี เพราะว่าที่แล้ว ๆ มานั้นแม้พระราชบัญญัติจะผ่านรัฐสภา
ไปแล้ว ยังไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามันก็ตกไป เพราะฉะนั้นอันนี้ถ้าหากว่า
บัญญัติไว้ก็จะ เป็นประโยชน์ทำให้กฎหมายที่เสนอนั้นสามารถใช้ได้ จะบัญญัติอย่างไร
ก็แล้วแต่ อย่านี่มีคำว่า ตกไป ก็แล้วกัน และผมฝากข้อสังเกตนิดเดียวว่า จะให้
สิทธิเฉพาะคณะรัฐมนตรีเท่านั้นหรือ ส.ส. จะให้ใหม่ อยากรจะฝากครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : ทางฝ่าย เลขามีข้อเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรหรือยังครับ

เลขานุการ : เสร็จแล้วครับ ท่านประธานครับ อ่านใหม่ วรศสอง

ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่
ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปร้องขอภายในหกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก

ตามมาตรา ๒๖๑ และรัฐสภาลงมติเห็นชอบด้วยร้องขอให้พิจารณาต่อไป และรัฐสภาลงมติเห็นชอบด้วย มิให้ถือว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ๆ ตกไป และให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นต่อไปได้ตามข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา คือเขาจะพิจารณาอย่างไร วาระไหน อย่างไร ก็ให้ไปเขียนในข้อบังคับเอาเองที่แล้วกัน แต่เดี๋ยวขออนุญาตขี้ดเกลาล้อยกคำให้สละสลวยกว่านี้หน่อย

ประธาน : คุณวรพจน์ครับ

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมแปรอีกหน่อยหนึ่ง อันนี้พูดถึงแต่กฎหมายทั้งหลายที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ แต่ที่เห็นชอบแล้ว แต่ยังไม่เสร็จสิ้นกระบวนการแล้วมันก็พลอยตกไปด้วย นี่ไม่ได้กล่าวถึง เดี่ยวจะกลายเป็นว่าที่เห็นชอบแล้ว ยังไม่เสร็จสิ้นกระบวนการ ยังไม่ได้นำขึ้นทูลเกล้า หรือยังไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็จะพลอยตกไปโดยไม่ได้หยิบขึ้นมา ขอได้โปรดคลุมเอาไว้ด้วย

ประธาน : เชิญอาจารย์วรศักดิ์ครับ

เลขาธิการ : ท่านประธานครับ วรคหนึ่งลือชโดษต้องผ่านสภาแล้ว แต่ว่าพระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบ หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วไม่ได้พระราชทานคืนมา อันนี้ให้ตกไปเลย เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนพระราชอำนาจยับยั้งใด ๆ เลยแม้แต่เนี่ย พอมาวรรคสองที่วางหลักใหม่ว่า กฎหมายที่สภายังไม่ให้ความเห็นชอบ ยังไม่ให้ตกไป ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นภายหลังการเลือกตั้งร้องขอให้พิจารณาภายในหกสิบวัน ต้องมีเวลาครบ ที่ทำนกรรมาธิการอภิปราย

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : และถ้าเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้นำขึ้นทูลเกล้า

เลขาธิการ : เห็นชอบแล้ว ไม่ได้นำขึ้นทูลเกล้า นี่ไม่ตก รัฐธรรมนูญปัจจุบันนี้ก็ไม่ตก แล้วเคยทำมาแล้วด้วย มีร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ พ.ศ. ๒๕๑๘ รัฐสภาในปี ๒๕๑๘ ให้ความเห็นชอบแล้ว อยู่ระหว่างนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายก็เกิดการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ปัญหาว่ามีว่าจะตกไปหรือไม่ ปรากฏว่าไม่ตก ทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศใช้ เป็นบรรพ ๕ ใหม่มาจนถึงทุกวันนี้ เพราะฉะนั้นไม่ตก ตรงนั้นไม่ตก

ประธาน : ผมขอสรุปมาตรา ๑๗๘ วรคหนึ่งไว้อย่างเดิม วรคสอง จะได้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่อาจารย์วรศักดิ์ ฝ่ายเลขาธิการเสนอ แต่คงจะต้องมีการขัดเกลากฎหมายให้ชัดเจนและรัดกุมเพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้นผมอยากจะขอให้ในเช้า

วันพรุ่งนี้และเรากลับมาประชุม ๑๐ โมงเช้า อาจารย์กระมลจะนำเสนอมาตรา ๑๗๑
อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงบ้างแล้ว แล้วก็มาที่มาตรา ๑๗๘ ใน
ลักษณะที่อาจารย์บรรศักดิ์ได้อ่านเมื่อครู่นี้ อย่างนั้นในคำวันนี้ผมขอปิดประชุม แล้วจะ
นัดประชุมในวันพรุ่งนี้เวลา ๑๐ โมงเช้า

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๒๐ นาฬิกา

ศูนย์ฯ เลขและพิมพ์ดีด